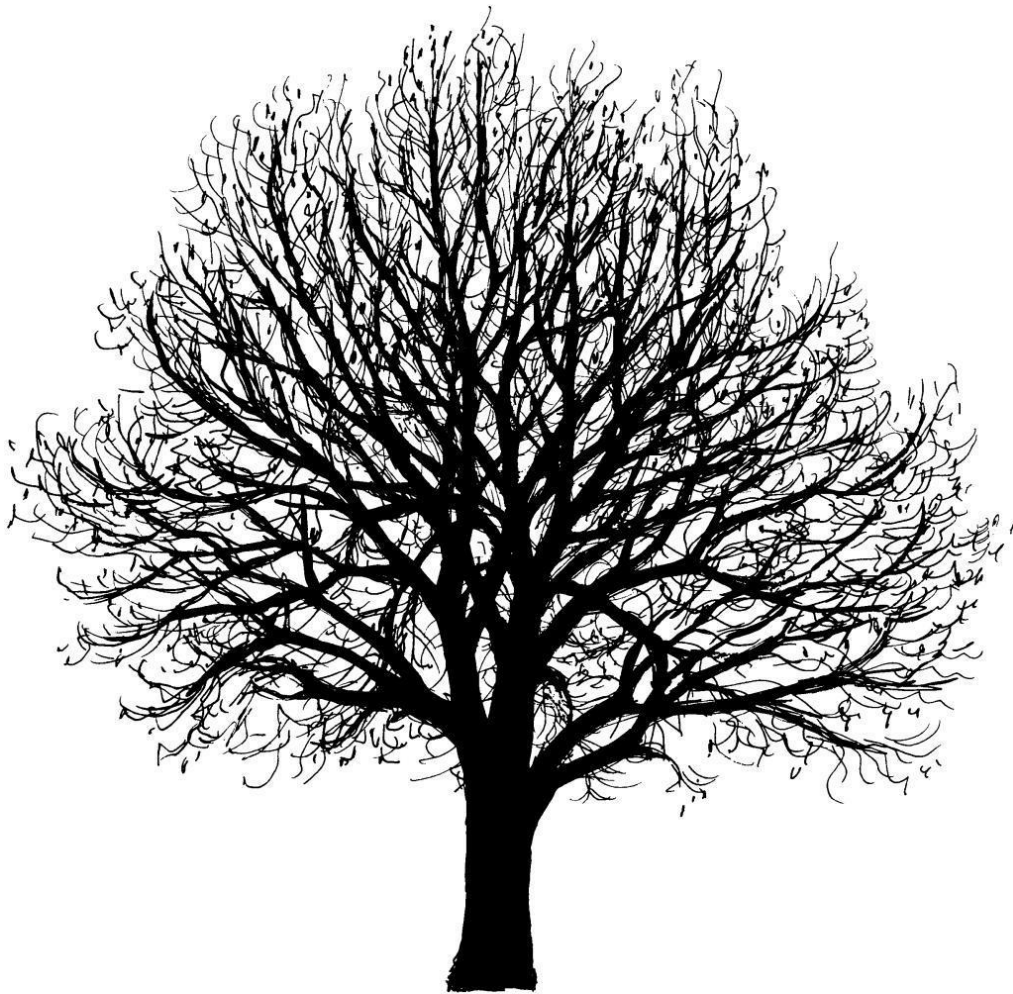

Omstrukturering med fokus på generationsskifte

Udarbejdet Af:

Stefan Bay Lauridsen

Morten Gauhl Petersen

Copenhagen Business School 2016, HD 2. del Regnskab & Økonomistyring, Vejleder: Niclas Holst Sonne

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning.....	6
1.2.	Problemformulering	7
1.3.	Metode	8
1.4.	Afgrænsning.....	8
2.	Ændring af bo- og gaveafgiften for erhvervsvirksomheder med henblik på generationsskifte.....	10
2.1	Arv og generationsskifte.....	10
2.2.	Boafgift	11
2.3.	Gaveafgiftskredsen	12
2.4.	Afgiftsfrie gaver for nærtstående parter.....	13
2.5.	Direkte salg uden tilpasning	13
2.5.1.	Boafgift	13
2.5.2.	Generationsskifte levende live	14
2.6.	Fusionsskattedirektivet	15
2.6.1.	Tilladelsessystemet generelt	16
2.6.2.	Værnsregler	17
2.6.3.	Skatteregler for erhvervelse og afståelse af aktier eller anparter	20
3.	Generelt om omstruktureringsmetoder.....	22
3.1.	Etablering af en holdingstruktur.....	22
3.2.	Aktieombytning	23
3.2.1.	Lovgivning.....	23
3.2.2.	Skattefri aktieombytning med tilladelse	24
3.2.3.	Skattefri aktieombytning uden tilladelse	25
3.2.4.	Den selskabsretlige gennemførelse af aktieombytning	26
3.2.5.	Vurdering af BB ApS.....	26
3.2.6.	Illustration.....	27
3.3.	Tilførsel af aktiver	27
3.3.1.	Lovgivning.....	27
3.3.2.	Skattepligtig tilførsel af aktiver.....	28
3.3.3.	Skattefri tilførsel af aktiver	28
3.3.4.	Tilladelse fra SKAT	30
3.3.5.	Den selskabsretlige gennemførelse af tilførsel af aktiver	30
3.3.6.	Vurdering af BB ApS.....	30

3.3.7.	Illustration.....	31
3.4.	Spaltning	31
3.4.1.	Lovgivning.....	31
3.4.2.	Skattepligtig spaltning	32
3.4.3.	Skattefri spaltning.....	32
3.4.4.	Skattefri spaltning med og uden tilladelse	33
3.4.5.	Den selskabsretlige gennemførelse af spaltning.....	34
3.4.6.	Vurdering af BB ApS.....	35
3.4.7.	Illustration.....	35
3.5.	Værdiansættelse.....	36
3.6.	Eventualforpligtelser	36
4.0.	Succession.....	37
4.1.	Succession - Skattefri overdragelse	37
4.2.	Betingelser for anvendelse af successionsreglerne.....	38
4.3.	Konsekvenser for overdrager	38
4.4.	Konsekvenser for erhverver	39
4.5.	Fradrag for passivposter	39
4.6.	Finansiering af overdragelsen	41
4.7.	Pengetanksreglen	42
5.	A/B Modellen.....	45
5.1.	Kapitaludvidelse.....	45
5.2.	Åremålsbegrænsningsperioden.....	46
5.3.	Vedtægtsændringer.....	46
5.4.	Sælgerfinansiering	46
6.	Erhververs stilling ved et generationsskifte	48
6.1.	Succession med og uden gave	48
6.2.	Selskabsstruktur	49
6.3.	A/B Modellen.....	50
6.4.	Kan generationsskiftet så optimeres skattemæssigt.....	51
7.	Skatteretlige problemstillinger ved anvendelse af omstruktureringsmodeller	51
7.1.	Beskrivelse af case virksomheden	51
7.2.	Generationsskifte	52
7.3.	Gaveafgift i forbindelse med overdragelse ved succession	53

7.4.	Boafgift – direkte salg uden tilpasning	54
7.5.	Generationsskifte levende live	55
7.6.	Beregning af gaveafgift.....	55
7.7.	Betragtninger på lempelsen af gaveafgiften	55
7.8.	Skattemæssige konsekvenser.....	55
7.9.	Handelsværdi af BB ApS	55
8.	Holdingstruktur.....	57
8.1.	BMs skatteforhold	59
8.2.	Pengetanksreglen	60
8.3.	Skattemæssige konsekvenser for erhverver og sælger	61
8.4.	A/B modellen	62
8.5.	Sammenfatning	63
9.	Modellernes skattemæssige forhold.....	64
9.1.	Aktieombytning	64
9.1.1.	Skattemæssige konsekvenser ved aktieombytning.....	64
9.1.2.	Skattefri aktieombytning	64
9.1.3.	Skattepligtig aktieombytning.....	65
9.1.4.	Aktieombytning med apportindskud BB ApS	65
9.2.	Tilførsel af aktiver	66
9.2.1.	Skattepligtig tilførsel af aktiver.....	66
9.2.2.	Skattefri tilførsel af aktiver	66
9.2.3.	Tilførsel af aktiver BB ApS.....	67
9.3.	Grenspaltning	69
9.3.1.	Skattemæssige konsekvenser ved grenspaltning.....	69
9.3.2.	Grenspaltning BB ApS.....	71
9.4.	Succession efter ABL 34 (KSL 33 C - KSL 33D).....	72
9.5.	Succession efter ABL 34 med anvendelse af passivpost jf. KSL 33 D.....	73
9.6.	Overdragelse med gave	74
10.	Konklusion	76
10.1.	Hvordan behandles generationsskiftet bedst muligt?	76
10.2.	Aktieombytning med apportindskud.....	77
10.3.	A/B Modellen.....	78
10.4.	Tilførsel af aktiver	78

10.5.	Grenspaltning	78
10.6.	Sammenfatning	79
11.	Perspektivering	82
12.	Litteraturliste	84
12.1.	Bøger.....	84
12.2.	Artikler	84
12.3.	Juridiske vejledninger, lovforslag og bestemmelser	84
12.4.	Lovbestemmelser	84
13.	Bilagsoversigt.....	85
	Bilag 1- Definition/lovforkortelser.....	85
	Bilag 2 – Byggemand Bob ApS resultatopgørelse 2013, 2014, 2015.....	86
	Bilag 3 – Byggemand Bob ApS balance 2013, 2014, 2015.....	86
	Bilag 4 – Byggemand Bob ApS noter 2013, 2014, 2015	87
	Bilag 5 – kapitalfaktor skema.....	88
	Bilag 6 – Skattesatser selskaber	89

1. Indledning

Selskabers struktur udfordres ofte både på de interne - og eksterne forhold, og ved mindre selskaber vil det oftest være en ændring i ejerforholdene og herunder salg til nærtstående parter som eksempelvis børn eller nærtstående medarbejdere, der udfordres på gældende skattelovgivning.

Regeringens aftale til finansloven 2016, offentliggjort 19. november 2015, fremlagde et oplæg til nedbringelse af gaveafgiften over en årrække ved generationsskifter, hvilket potentielt kan medføre skattemæssige konsekvenser for børn, der ønsker at overtage forældrenes virksomheder. Gaveafgiften foreslås lempet gradvis fra 17 % i 2015 til 5 % i 2020¹, hvilket medfører en uligevægt ved virksomhedsoverdragende gaveafgift fra kapitalejer og gaveafgift i personligt regi.

Generationsskifter er omfattet af både den skatteretlige og selskabsretlige lovgivning, på både nationalt og internationalt plan. Reglerne, som efterleves i dag, er stærkt påvirket af EU samarbejdet, dog er værnreglerne i det objektive spor 100 % danske og ikke affødt af direktivet. Direktivet er netop til hinder for på forhånd fastlagte begrænsninger i at kunne anvende reglerne.

Danmark er som medlem af EU forpligtet til at inkorporere EU-retten i den danske lovgivning, hvor EU har arbejdet på at standardisere og ensrette lovgivningen i alle medlemslandene. Dette er også tilfældet for selskabsretten, som indført ved fusionsdirektivet 90/434/EØF². Direktivet har medført større ændringer i den danske aktieavancebeskatningslov og fusionsskattelov, jf. Rådets Direktiv 2009/133/EF af den 19. oktober 2009.

Som det fremgår af afgrænsningen, så vil denne afhandling alene forholde sig til de nationale regler. Der vil dog, på baggrund af ovenstående, blive henvist til eventuel afgørende EU lovgivning i det omfang det skønnes nødvendigt.

Historien bag gældende lovgivning på området er lang, hvorfor det indledningsvist kun er muligt at give et kort overblik af de afgørende ændringer.

I 1967 blev det vedtaget ved lov, at det skulle være muligt at foretage en skattefri omstrukturering. Dette blev vedtaget på baggrund af loven om skattefri fusion. Senere blev det også vedtaget, at danske selskaber skulle have mulighed for at lave en skattefri spaltning, aktieombytning eller tilførsel af aktiver. Lovgivningen forudsatte dog, at der skulle indhentes godkendelse hos myndighederne. Godkendelseskravet blev fjernet i 2007, hvor den daværende regering vedtog, at det ikke længere var nødvendigt at bede om godkendelse til at spalte, tilføre aktiver, foretage aktieombytning eller fusionere. Afgørelsen var stærkt påvirket af

¹ Aftale om finansloven 2016

² Rådets direktiv 90/434/EØF af 23. juli 1990 om en fælles beskatningsordning ved fusion, spaltning, tilførsel af aktiver og ombytning af aktier vedrørende selskaber i forskellige medlemsstater

føromtalte fusionsdirektiv 90/434/EØF³. Fusionsdirektivet affødte det såkaldte objektive system, hvor en række værns regler skulle sikre, at en godkendelse alligevel var blevet givet. SKAT bibeholdte dog muligheden for godkendelse af omstruktureringer og kaldes i dag det subjektive system.

Der tages udgangspunkt i gældende lovgivning, som afprøves med en teoretisk tilgang på en til formålet opstillet case. Casen er til gavn for selve forståelsen af det teoretiske paradigme og vil udelukkende blive brugt som objekt for forståelsen konkrete omstrukturerings- og skattemæssige konsekvenser.

Med disse indledende ord vil vi gøre rede for, hvordan et selskab klargøres til et generationsskifte samt konsekvenserne af de nye gaveafgiftsregler.

1.2. Problemformulering

Formålet med specialet er at identificere og redegøre for de overvejelser, en kapitalejer bør have ved et generationsskifte samt belyse hvilke muligheder kapitalejer har i et skattemæssigt perspektiv. Ved finanslovsforhandlingerne for år 2016 fremlage regeringen forslag om nye gaveafgiftsregler. Dette forslag er stadig ikke vedtaget, men forventes vedtaget medio 2016, hvorfor vi også vil belyse konsekvensen af disse. Derfor vil vi belyse følgende spørgsmål:

Hvordan generationsskifter vi case virksomheden med fokus på de skattemæssige konsekvenser?

Hensigten er at generationsskiftet gennemføres mest hensigtsmæssigt i et skattemæssigt perspektiv, og derfor vil vi anvende besvarelsen af følgende undersøgelsesspørgsmål til brug for at belyse vores problemformulering:

- Hvordan er de nuværende gaveafgiftsregler og hvilke konsekvenser får de nye gaveafgiftsregler for case virksomheden?
- Hvilke omstrukturingsmodeller kan med fordel anvendes til case virksomheden, og hvilke finansieringsmuligheder kan med fordel anvendes?
- Hvilke skatteretlige udfordringer medfører omstrukturingsmodellerne på case virksomheden?
- Hvordan behandles generationsskiftet bedst muligt jævnfør de gennemgåede omstrukturingsmodeller?

³ Rådets direktiv 90/434/EØF af 23. juli 1990 om en fælles beskatningsordning ved fusion, spaltning, tilførsel af aktiver og ombytning af aktier vedrørende selskaber i forskellige medlemsstater

1.3. Metode

Vi har valgt at beskue afhandlingen med en teoretisk tilgang, hvorfor der ikke er tale om et case studie.

Vi er bekendt med den forelagte fremtidige konsekvens af gaveafgiften ved omstrukturering i forbindelse med generationsskifter, hvorfor studiet anskues med et ex ante facto perspektiv.

Vi vil med en normativundersøgelses tilgang komme med løsningsforslag til de opstillede undersøgelsesspørgsmål og eventuelt med supplement med uddybende beskrivelser i bilag til afhandlingen.

Undersøgelsen vil primært bero på kvalitative data fra love, regler samt domme, kendelser og de juridiske vejledninger fra SKAT, hvorfra vi vil anvende et rets dogmatisk perspektiv.

Ved at fokusere på et begrænset antal modeller, hvori der indgår potentielle problemstillinger omkring omgåelse af gældende skatteregler, vurderer vi at validiteten for casen bevares. Vi anvender, med undtagelse af forslag til gaveafgiftsændringen, udelukkende gældende lovgivning, samt domme og juridiske vejledninger fra SKAT, hvorfor reliabiliteten af afhandlingen er vurderet til at være meget sikker og præcis.

1.4. Afgrænsning

Denne afhandling tager afsæt i gældende lovgivning, der fortolkes på en til formålet opstillet case virksomhed. Case virksomheden er derfor en fiktiv virksomhed og nødvendige beregninger tages kun for at give et mere konkret billede af konsekvenserne ved gaveafgiftsnedsættelsen. Afhandlingens formål er ikke at anskue værdiansættelsesmetoderne i forhold til omstrukturering, hvorfor beregninger kun er til stede for at synliggøre en skattemæssig konsekvens af de forekommende gaveafgiftsændringer samt skattemæssige konsekvenser ved en eventuel mulighed for succession.

Det primære lovgrundlag til belysning af problemstillingen, vil være national lovgivning i form af dansk selskabs- og skatteret. Lovgivningen er stærkt påvirket af EU-retten, som vi vil henvise til i det omfang det skønnes relevant.

Vores teoretiske tilgang til case virksomheden er dansk, hvorfor en grænseoverskridende løsningsmodel ikke vil blive diskuteret.

Det forudsættes at læser er bekendt med gældende ret inden for omstrukturering og generationsskifte. Der vil blive fremlagt konkrete skatteretlige udfordringer og mulige løsningsmodeller, som vores teori kan anvende ved det forestående generationsskifte.

Til brug for afhandlingen er case virksomheden udarbejdet med, til formålet opsatte regnskabstal, som bruges i sammenhæng med den gældende retspraksis der behandles.

Da hensigten med afhandlingen er, at belyse praksis ud fra en teoretisk tilgang, afgrænses afhandlingen fra uddybende beskrivelser af generelle omstrukturings-, spaltning-, fusions-, aktieombytnings- og generationsskiftmodeller, ligesom en generel beskrivelse af tilførsel af aktiver heller ikke vil forekomme. Afhandlingen vil primært have fokus på, hvordan man forbereder et generationsskifte, herunder den omstrukturering som måtte finde sted. Der er altså ikke tale om dybdegående gennemgang af samtlige regler og modeller på området, men udelukkende de regler, modeller, samt faldgrupper som vi mener selskaber bør forholde sig til. Der vil i afhandlingen blive fokuseret på skattemæssigt spekulative løsningsmodeller, samt faldgrupper som en omstrukturering måtte støde på. Spekulationen beror derfor primært på det gælds-, fordrings- og skattemæssige grundlag.

Det forudsættes at gældende lovgivning, foruden den aftalte finanslov 2016 der vil nedbringe gaveafgiften, ikke ændres i nærmeste fremtid, da vores case virksomhed står med omstrukturings overvejelser inden for en kort årrække.

Vi vil i afhandlingen forudsætte at der kan opnås tilladelse, såfremt case virksomheden vælger at anvende tilladelsessporet.

Endvidere vil afhandlingen ikke forholde sig til forskellige virksomhedstyper. Case virksomheden behandles som et selskab, hvorfor vi afgrænser os fra omdannelse af virksomheder med personlig hæftelse.

Alle lovsamlinger vil i afhandlingen benævnes i forkortelser jævnfør bilag 1.

2. Ændring af bo- og gaveafgiften for erhvervsvirksomheder med henblik på generationsskifte

Der blev indgået aftale om Finansloven 2016 mellem Venstre, Dansk Folkeparti, Det konservative Folkeparti og Liberal Alliance d. 19. november 2015, hvoraf der forelægger en nedsættelse af bo og gaveafgiften ved overdragelse af erhvervsvirksomheder.

Nedsættelsen omhandler både personlige virksomheder, såvel som selskaber og vil blive fremlagt af regeringen i første halvår 2016.

Grundlaget for nedsættelsen, som er aftalt til at foregå med en gradvis reducere frem til 2020, er bedre vilkår for familieejede virksomheder, der ønsker at generationsskifte til et nært familiemedlem.

Der er foreslået følgende nedsættelser af bo- og gaveafgiftssatserne i perioden frem til år 2020:

2015: 15 %

2016: 13 %

2017: 13 %

2018: 7 %

2019: 6 %

2020 og frem: 5 %

Der lægges desuden vægt på at opstille værns regler ved fremlæggelse af nedbringelse af satsen, som middel ved spekulation mod overdragelse af formue i almindelighed. Initiativet indtræder i stedet for en genindførelse af formueskattekursen og anses derfor som en skattemæssig lempelse for fremtidige generationsskifter.

2.1 Arv og generationsskifte

Arv er, når vi anskuer det skattemæssige perspektiv, alene et spørgsmål om tal, hvor der kan beregnes den mest lempelige løsning i et skattemæssigt perspektiv. Når man herefter involverer et generationsskifte, så

vil det alt andet lige komplicere regnestykket. Det at generationsskifte kan være komplekst, da flere perspektiver skal varetages.

Det er derfor afgørende at et generationsskifte påbegyndes i god tid og at den nuværende samt fremtidige ejerkreds er ordentlig forberedt. Der er nemlig ikke to generationsskifter som er ens, hvilket også er årsagen til at man skal tage aktivt stilling til en række forhold, når man ønsker at generationsskifte.

Forhold som tidsplan, forventninger til fremtiden, finansieringsmuligheder for erhverver, købers og sælgers eksterne økonomi, indtjeningen og likviditeten i virksomheden, den skattemæssige position efter generationsskiftet for både erhverver og overdrager, familiemæssige forhold, værdiansættelsen af virksomheden mv.

Det kunne være svar på følgende spørgsmål:

Hvornår skal generationsskiftet finde sted?

Skal virksomheden tilpasses?

Hvem skal overtage virksomheden?

Hvad er virksomheden værd?

Hvordan finansieres generationsskiftet?

Hvordan ser fremtiden ud?

Kan generationsskiftet optimeres med hensyn til skatter mv.?

Det er afhandlingens hensigt at finde mulige løsninger på tilpasninger, finansiering samt optimering i forhold til skatter for case virksomheden uden, at der skal ske forskelsbehandling på arvtagerne. Vi vil derfor særligt tage stilling til de skatte-, afgifts-, arve- og finansieringsmæssige forhold samt fordele og ulemper ved de enkelte scenarier. Vi vil ikke, som det også fremgår af afgrænsningen, lave en afhandling, der fokuserer på værdiansættelse, hvorfor udarbejdet beregning af intern oparbejdet goodwill samt salgspriser vil være til brug for at påvise den skattemæssige konsekvens ved generationsskiftet.

2.2. Boafgift

Grundprincippet er, at der ved skifte af et bo kun beregnes afgift af arv ud over det givne bundfradrag på kr. 276.600 for året 2016. For den nære familie betales der som ved gave en afgift på 15 %, og ved arv til ægtefælle forekommer der ingen boafgift. Den nære familie omfatter ud over børn, svigerbørn og

børnebørn mv. også forældre. Bedsteforældre og stedforældre skal, som ved gaveafgiften, betale 36,25 %, hvorfor disse parter altså bliver beskattes mere, ved opgørelse af boet.

2.3. Gaveafgiftskredsen

Formueskattekursen (historisk) blev indført i 1982⁴ og blev anvendt til beregning for nærtstående parter ved gaveoverdragelser. For at kunne anvende formueskattekursen, skulle nærtstående parter defineres specifikt, for at finde ud af hvilke personer, der var omfattet af gaveafgiftskredsen jf. BAL § 22.

Gaveafgiftskredsen består jf. BAL § 22 af følgende parter:

- A) Børn, stedbørn og børnebørn
- B) Afdødt barn, stedbarns længstlevende ægtefælle
- C) Forældre
- D) Samlevende parter, der har boet sammen mere end 2 år, og tidligere samlevende parter såfremt fælles bopæl udelukkende er ophørt grundet institutionsanbringelse. Institutionsanbringelse gælder også tilflytning til ældrebolig mv.
- E) Plejebørn, der har boet hos gavegiver i mindst 5 år og før barnets fylder 15 år. Kun en af plejebarnets forældre må have haft bopæl sammen med gavegiver i perioden.
- F) Bedsteforældre, stedforældre

Hvis personer ikke var omfattet af BAL § 22 skulle cirkulære 2000-9 anvendes i stedet.

Formueskattekursen blev beregnet af det senest aflagte regnskab, såfremt beregningen lå i de første 11 måneder af regnskabsåret. Hvis beregningen skulle beregnes herefter, tog man praksis i det nye regnskab.

Formueskattekursen blev d. 5. februar 2015⁵ ophævet af den daværende regering. Ændringen påvirker udelukkende unoterede aktier og konvertible obligationer, der skal værdiansættes efter d. 5. februar 2015. Unoterede aktier ved generationsskifter og dødsboer skal herefter fastsættes ud fra den markedsmæssige værdi. Det betyder i praksis at værdiansættelsen kan stige, men at denne stigning stadig kan medtages i passivposterne jf. KSL § 33 C eller KSL § 33 D som er beskrevet senere i afhandlingen.

Afskaffelsen af formueskattekursen har ikke betydning for overdragelse ved succession, hvor erhververen vil overtage skattebyrden på aktierne, men udelukkende betydning for værdiansættelsen.

⁴ Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982

⁵ Artikel: Formueskattekursen afskaffes publiceret af PWC

2.4. Afgiftsfrie gaver for nærtstående parter

Enhver person kan i levende live give et årligt afgiftsfrit beløb på 61.500 kr. for til den nærmeste familie. Denne omfatter blandt andet børn, stedbørn, børnebørn og forældre, jf. BAL § 22. Reglerne medfører, at to forældre til et gift barn og dennes ægtefælle kan give følgende afgiftsfrie gaver: For året 2016 kan der således gives 2 gaver a kr. 61.500 og 2 gaver a kr. 21.500, i alt kr. 166.000 årligt som afgiftsfrie gaver. Man skal være opmærksom på, at betingelsen for at kunne give sådanne gaver er, at hver ægtefælle råder over de nødvendige midler til at give en gave. En gave mellem to ægtefæller kan derfor i visse situationer være nødvendig for at begge forældre kan give de maksimale afgiftsfrie gaver til sine nærmeste. For god ordens skyld skal det bemærkes, at gaver mellem ægtefæller er afgiftsfri.

Såfremt der årligt gives gaver ud over de pristalsregulerede afgiftsfri grundbeløb, skal der beregnes afgift. Afgiften udgør for den nære familie 15 % og for stedforældre og bedsteforældre 36,25 %. Herefter kan det kort nævnes at lejlighedsgaver af traditionelt præg ikke skalt beskattes, så længe værdien af det modtagne ikke overstiger det naturlige niveau for lejlighedsgaver⁶. Lejlighedsgaver fritager i praksis beskatning af beløb over satserne for nærtstående parter, såfremt disse kan argumenteres for "efter forholdene naturlige". Det skal bemærkes at hver enkelt lejlighedsgave skal vurderes, og hvis der gives flere gaver, vil der blive taget bestik af det summerede beløb gaverne svarer til.

For fuldstændighedens skyld gennemgås reglerne for betaling af afgift ved død, der nu benævnes boafgift, kort.

2.5. Direkte salg uden tilpasning

2.5.1. Boafgift

Hvis der ikke foretages generationsskifte i levende live er boafgiften og reglerne herunder for brug relevante og der er i praksis kun 2 skattemæssige muligheder. Enten om det er med eller uden skattemæssig succession.

Hvis man vælger en løsning, hvor selskabet sælges direkte til erhververen uden skattemæssig succession, så vil værdien af selskabet tilgå kapitalejers private formue og derfor vil en senere arv være omfattet af en boafgift på 15 %, jf. BAL § 1⁷. Såfremt anparternes værdi overstiger den forholdsmæssige ejerandel over for de andre arvinger, skal erhververen kunne betale den del af formuen, som hidrører deres andel af boet, eller de skal indgå i ejerkredsen, men den forholdsmæssige andel.

⁶ SKATs juridiske vejledning afsnit C.A.6.3.1

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 47 af 12. januar 2015

Hvis erhververen ønsker at købe virksomheden direkte, således både driftsdelen, ejendommen og øvrige værdier i virksomheden overdrages, så vil et normalt forløb mellem uafhængige parter være en forhandling mellem sælger og køber, og som minimum bør der tages stilling til følgende:

- Aktiver der medgår i handlen
- Størrelse og type af gæld der overtages
- Købesummens størrelse og betalingsfrister
- Sikring af betaling til sælger
- Sælgers frigørelse fra forpligtelser
- Aftaler, ansættelsesvilkår og overenskomster for virksomhedens ansatte
- Informering af samarbejdspartnere som f.eks. leverandører

Værdiansættelsen skal svare til beløbet, som virksomheden vil kunne blive solgt til ved en tredjepart, men da det direkte salg ikke er afhandlingens hensigt, så vil det blot blive illustreret for at sætte scenariets skattemæssige konsekvenser i forhold til en generationsskiftemodel.

Herefter kan det bestemmes, at arvingerne direkte succederer i selskabets skattemæssige position, såfremt virksomheden ikke er underlagt pengetanksreglen, jf. ABL § 34, stk. 6⁸, der beskrives senere. Det mest hensigtsmæssige, er at alle parterne, der indgår i bodelingen, succederer forholdsmæssigt. Såfremt flere af parterne ikke ønsker at indgå i den skattemæssige position skal disse godtgøres efter gældende lov for bodeling.

Overdragelsen kan ske på flere måder, som eksempelvis ved direkte betaling af anparternes værdi, det kan ske rullende ved en kapitaludvidelse med forlods udbyttet, succession med beregning passivposter, delvis gaveoverdragelse og med finansiering for øje ved enten en delvis eller maksimal udstedelse af gældsbrev parterne i mellem. Når der udstedes gældsbreve imellem overdrager og erhverver, skyldes det ofte at erhververs finansieringsmuligheder kan være begrænset.

2.5.2. Generationsskifte levende live

Generationsskifte i levende live er oftest at foretrække, da det er nemmere at planlægge og skatteoptimere overdragelsen. Der er ligesom ved bodelingen 2 skattemæssige positioner, som skal behandles når der generationsskiftes i levende liv, nemlig med eller uden skattemæssig succession. Da et generationsskifte ofte skal behandles over en længere periode ved eventuelle omstruktureringer eller strømlining af balancesummen ved udlodninger, er et generationsskifte i levende live i praksis den mest anvendte.

⁸ Lovbekendtgørelse nr. 1082 af 08. september 2015

Der er modsætningsvist flere forhold, som skal forventningsafstemmes erhverver og overdrager imellem, da generationsskifter i levende live medfører en del strategiske udfordringer herunder, hvem der leder virksomheden igennem generationsskiftet. Dette er især aktuelt, hvis generationsskiftet sker rullende, og der fremlægges ofte en tidsplan for hvornår generationsskiftet skal være tilendebragt.

Der skal i generationsskifte i levende live tages stilling til følgende⁹:

- Skal virksomheden overdrages successivt
- Skal virksomheden overdrages ved en handel, med gældsbreve som finansiering
- Skal virksomheden overdrages løbende, med forlods udbyttet
- Skal virksomheden overdrages delvist som gave

I de fleste tilfælde vil det være nødvendigt, at tilpasse selskabet ved en omstrukturering, således at overdragelsen ikke stiller erhverver eller selskabet dårligt, især med øje på den fortsatte drift, da en omstrukturering kan medføre at aktivmassen og herunder den likvide beholdning decimeres. Erhververen kan have finansieringsmæssige vanskeligheder og optage mere gæld, end erhververen kan oppebære.

2.6. Fusionsskattedirektivet

Som nævnt i indledningen, så udspringer den danske lovgivning ved omstruktureringer selskaber imellem af Fusionsskattedirektivet, vedtaget i 1990. Direktivet er senere ændret, men formålet med direktiverne fra EU er at opnå fælles regler for alle medlemsstaterne.

Direktivet er et minimumsdirektiv, hvorfor det står Danmark frit for at stille virksomhederne bedre end direktivet foreskriver.

Der er således krav til, at omstruktureringen skal være forretningsmæssigt begrundet eller vigtigere, at formålet med omstruktureringen må ikke være skattesvig eller skatteunddragelse.

Leur-Bloem¹⁰ dommen er et godt eksempel på, at transaktionerne ikke er foretaget ud fra forsvarlige økonomiske betragtninger, hvilket også var årsagen til at der faldt dom om formodet skattesvig eller skatteunddragelse.

I dag er det muligt at gennemføre omstruktureringer helt uden godkendelse fra SKAT, det såkaldte objektive spor, indført den 1. januar 2007. Det objektive spor har haft den konsekvens, at SKAT ikke

⁹ Artikel: Generationsskifte indenfor familien af Beierholm Revision

¹⁰ C-28/95 Leur-Bloem, Domstolens dom af 17. juli 1997

længere sidder og tager stilling til hver enkel omstrukturering, og dermed heller ikke kan vurdere de enkelte begrundelser for omstruktureringerne. Den begrænsede kontrol har derfor betydet, at der er blevet indført en række værnsregler, for at undgå at skattesvig eller skatteunddragelse skulle være formålet med omstruktureringen.

Værnsreglerne er udformet så de kan varetage de samme hensyn, som i dag påses i tilladelsessystemet, og som ligger bag de vilkår, der stilles i tilladelsespraksis. Værnsreglerne er derfor indført i en form, der ikke gør det mere interessant at gennemføre en omstrukturering uden tilladelse end med tilladelse.

Af bemærkningerne til lovforslaget L110 af 13. december 2006¹¹, fremgår det, at værnsreglerne blandt andet skal forhindre, at man som alternativ til et skattepligtigt salg af aktiver, foretager en skattefri omstrukturering og kort tid efter sælger vederlagsaktierne uden nogen nævneværdig skattepligtig avance.

Nedenfor vil vi derfor nævne de omtalte værnsregler.

2.6.1. Tilladelsessystemet generelt

Tilladelsessystemet omfatter alene den subjektive vurdering, som foretages af SKAT. Formålet med denne vurdering, er alene en vurdering af om hensigten er at opnå en utilsigtet skattemæssig fordel, eller om det er forretningsmæssigt begrundet.

Skattefri omstrukturering kan gøres i forbindelse med aktieombytning, tilførsel af aktiver og spaltning. For at opnå tilladelse af SKAT, så forudsætter det at man opfylder de objektive krav, som majoritetserhvervelse ved aktieombytning, grenkravet ved tilførsel og grenspaltning, vederlæggelseskravet mv.

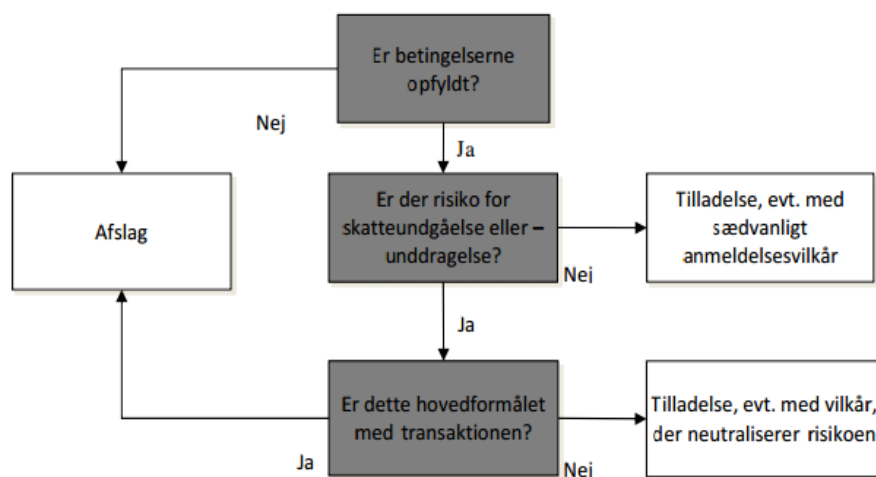
Såfremt betingelserne ikke er opfyldt, så bliver omstruktureringen skattepligtig. Det er afgørende for tilladelsen, at der gives en forretningsmæssig begrundelse i ansøgningen, gerne underbygget med yderligere forklaringer. Hvis ansøgningen giver indtryk af, at formålet med omstruktureringen skulle være skatteundgåelse eller skatteunddragelse, så gives der et blankt afslag.

Man kan også vælge at anvende det objektive spor, og således gennemføre omstruktureringen uden at bede om tilladelse. Men hertil vil påhvile en række værnsregler, som beskrives i afsnit 2.6.2.

¹¹ L110A (2006-07) – Lov nr. 343 af 18. april 2007

Hvis man ansøger SKAT om tilladelse til at omstrukturere skattefrit, så kan det give tre mulige udfald:

1. Afslag
2. Tilladelse med vilkår
3. Tilladelse uden vilkår

Kilde: Tilladelsesmodel for skattefrie omstruktureringer af Erik Banner-Voigt.

Et afslag gives som regel, hvis ansøgningen ikke er tilstrækkeligt forretningsmæssigt begrundet og/eller underbygget. Det giver SKAT udfordringer i forhold til at forstå motivet med omstruktureringen, hvilket foranlediges dem til at tro, at det kan være en skatteundgåelse eller skatteunddragelse der er formålet.

Hvis der gives tilladelse med vilkår, så kan det eksempelvis være et krav om anmeldelsespligt af eventuelle fremtidige ændringer i selskabet.

Et generationsskifte er en valid forretningsmæssig begrundelse for at gennemføre en omstrukturering, hvilket også blev tilladt i SKM2007.807 DEP, hvor begrundelsen var en bedre finansiering af generationsskiftet. Men uagtet validiteten, så vil begrundelsen blive afprøvet af SKAT. Man kan altså ikke bare påkalde sig et generationsskifte, der skal være belæg herfor.

2.6.2. Værnsregler

Værnsreglerne er udelukkende omfattet af det objektive spor, hvorfor disse regler skal forhindre spekulation i skatteundgåelse eller skatteunddragelse ved omstruktureringer uden tilladelse fra SKAT.

De skatteretlige regler forelægger muligheden for at udskyde beskatningen af den udskudte skat ved et salg, hvor de skatteretlige regler før det objektive spor, som udgangspunkt forelagde en omgående beskatning, hvis der ikke blev indhentet en tilladelse. Derfor er der, ved det objektive spor, opstillet en

række værnsregler, således omstruktureringer ikke giver anledning til skatteundgåelse eller skatteunddragelse. Præamblen til fusionsskattedirektivet lyder således:

Fusionsskattedirektivets regler om skattefri omstrukturering skal varetage det formål, at: Selskaber kan indgå fusionslignende samarbejder mv. uden at der i den forbindelse med etableringen af samarbejdet udløses skat.

Successionsreglerne er med til at udskyde skatten til et senere tidspunkt, hvor de pågældende aktiver måtte blive afstået.

Ved at benytte sig af successionsreglerne kan man udskyde skatten til et senere tidspunkt, dog forudsat at direktivet i sin enkelthed overholdes. Ordlyden af skattefri omstrukturering er derfor meget misvisende, da det ikke er en afgørelse om eliminering af skatten, jf. reglernes bestemmelse om succession i anskaffelsestid og –sum for de overførte aktiver og passiver.

Det fremgår blandt andet af Fusionsskattedirektivets artikel 15¹², at hensigten med at fusionere, spalte, grenspalte, tilførsel af aktiver eller ombytning af aktier ikke skal have det formål at begå skattesvig eller skatteunddragelse.

For at sikre at direktivet overholdes har man indført en række værnsregler, som alle har til formål at forhindre skatteunddragelse eller skatteundgåelse.

I L110A fra 2006-2007 indførte man det objektive system, som betyder at man kan omstrukturere uden en tilladelse fra SKAT¹³.

Værnsreglerne har til hensigt at regulere det objektiverede omstruktureringssystem, således omstruktureringen ikke strider mod Fusionsskattedirektivets artikel 15. Det objektive system bliver således reguleret af de kriterier som værnsreglerne giver.

Værnsreglerne er udformet så de kan varetage de samme hensyn, som i dag kan accepteres i tilladelsessystemet, og som ligger bag de vilkår, der kræves for tilladelsen i praksis. Værnsreglerne er derfor udformet, så det ikke er interessant at anvende adgangen til skattefri omstrukturering uden tilladelse, hvis formålet med omstruktureringen er skatteundgåelse eller skatteunddragelse.

¹² Direktiv 2011/83/EU

¹³ L110A (2006-07) – Lov nr. 343 af 18. april 2007

Et eksempel herpå er sagen SKM2008.280.SR der blev behandlet i Skatterådet, hvor der er truffet afgørelsen, at de involverede parter har anvendt det objektive system og ved anvendelsen, misligholdt værnreglerne, da skatterådet anse hovedformålet som en skatteunddragelse.

Følgende værnregler, kan ved en omstrukturering på stor betydning:

- Værnsregel om udbytteloft vedtaget i L110A (historisk)¹⁴
 - Udbytteloftet som gjaldt i perioden 2009-2011 er nu erstattet af holdingkravet. Reglen gik ud på, at udbyttet ikke måtte overstige selskabsdeltagerens andel af det ordinære resultat i de første 3 år efter spaltningen. Dette for at undgå, at man tømte selskabet for værdier.
- Værnsregel om aktiver/forpligtelser tilpasset i L23¹⁵
 - Reglen går i sin enkelhed ud på, at forholdet mellem aktiver og forpligtelser i det indskydende selskab skal svare til forholdet mellem aktiver og forpligtelser i de modtagende selskaber.. Tidligere var det kun gælden der skulle følge aktiverne. Dette gøres for at undgå, at der ikke samles værdier, fordringer og andre aktiver i et selskab og gæld i et andet selskab.
- Værnsregel om ejertids kravet vedtaget i L202¹⁶
 - Reglen betyder, at selskaber der er aktionærer i et af de deltagende selskaber ved en aktieombytning, tilførsel eller spaltning må ikke afstå vederlagsaktierne i en periode på 3 år efter vedtagelsen af spaltningen.

Disse værnregler er som sådan ikke et udtømmende regelsæt som fuldstændigt forhindrer skattespekulation. Som det også fremgår af domsafsigelsen i SKM2007.433.SR, hvor en vedtægtsændring skulle overføre stemmerettighederne fra far til sin søn, således at faren gik fra at have 50 % af stemmerne til at have 5,56 % af stemmerne. Denne model bliver kaldt A/B modellen og behandles senere i afhandlingen, skatterådet anså dog denne ændrede fordeling af stemmerne, for at være en afståelse af aktierne, da de medfører at A-aktionæren ophører med at have bestemmende indflydelse.

Formålet var efter skatterådets overbevisning en maskeret gave fra far til søn uden at sønnen skulle gaveafgiftsbeskattes.

Skatterådet lagde i den forbindelse vægt på følgende:

¹⁴ L110A (2006-07) – Lov nr. 343 af 18. april 2007

¹⁵ L23 - Lov om ændring af årsregnskabsloven, selskabsloven og forskellige andre love

¹⁶ L 202 - Forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven og forskellige andre love.

Der er ikke tale om en general vedtægtsændring, da den kun omfatter A-aktionæren og den ene B-aktionær.

Der er tale om interesseforbundne parter (far og søn).

Der flyttes ved ændringen væsentlig indflydelse fra en aktionær til en anden.

SKAT mente derfor, at der var tale om en egentlig afståelse af aktier ud fra en samlet vurdering, grundet ændringer i den bestemmende indflydelse fra den oprindelige part. Dette var Skatterådet enig i.

Det er derfor interessant at undersøge hvorledes man kan opnå den mest optimale omstrukturering, hvor gaveafgiften kan blive aktuel, såfremt et selskab har mulighed for at anvende successionsreglerne uden at konflikte med Fusionsskattedirektivets artikel 15, skatteunddragelse eller skatteundgåelse.

Værnsreglerne er derfor essentielle for at beskrive:

- Mulige løsninger til at gennemføre generationsskiftet hvor omstruktureringen bliver behandlet i et skatteoptimerende perspektiv.
- Erhververs mulighed for at succederer i overdragers skattemæssige stilling.
- Overdragers stilling efter værnsreglerne træder i kraft.
- Periodeplanlægning ved generationsskifter og omstruktureringer

Værnsreglerne kan i nogle skattefrie omstruktureringer, udløse et ejertids krav og da gaveafgiften ved generationsskifter er foreslået nedsat over en 4 årig periode, kan ændringen medføre, at familier og andre nærtstående parter lader generationsskiftet udskyde indtil gaveafgiftsnedsættelsen er på 5 %.

Som gaveafgiftsreglerne er, efter en vedtagelse, så ville det være naturligt at der spekuleres i om man skal generationsskifte i år 2016 eller vente til år 2020 eller senere. Alene gaveafgiftens størrelse vil have stor betydning for tidspunktet af generationsskiftet. Herudover er der flere parametre ved generationsskiftet, som skal undersøges

Kan der generationsskiftes med succession, hvor erhververen indtræder i overdragerens skattemæssige position? Eller bør selskabet spaltes/foretages aktieombytning og vente de 3 år, som er pålagt som værnsregel, for at slanke balancen? Hvad nu hvis anpartshaveren afgår ved døden før generationsskiftet?

2.6.3. Skatteregler for erhvervelse og afståelse af aktier eller anparter

Personer skal medregne gevinst og tab på deres skattepligtige indkomst, såfremt de indgår i kildeskattelovens bestemmelser for skattepligt jævnfør ABL § 7.

Det samme gør sig gældende for selskaber, hvor der i ABL § 6 er beskrevet samme skattepligt som ved personer. Det betyder derfor at fysiske personer som udgangspunkt har samme skattepligt som juridiske personer, når der opstår gevinst og tab ved afståelse af aktier.

Herefter ophører sammenhængen mellem personer og selskaber, da ABL nævner flere undtagelser, hvor skattepligten frafalder for selskaber.

Såfremt et selskabs aktier kan anses som unoterede datterselskabsaktier, koncernselskabsaktier eller porteføljeaktier jævnfør §§ 4 A – 4 C, er selskabet fritaget for at indregne gevinst og tab i selskabets skattepligtige indkomst ved afståelse. Porteføljeaktier jf. ABL § 4C er skattepligtig af udbytte.

Datterselskabsaktier defineres ud fra en ejerandel på mindst 10 procent, såfremt at moderselskabet hører under SEL § 1, stk. 1 og er fuld skattepligtig til Danmark.

Koncernselskabsaktier defineres som aktier, hvori der indgår sambeskatning efter SEL § 31 eller med mulighed for sambeskatning jævnfør SEL § 31 A.

Skattefrie porteføljeaktier er aktier, hvor der er en kapitalejerandel på færre end 10 % i selskabet og skal desuden opfylde følgende krav.

- Porteføljeselskabet skal være aktier eller anparter, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked og må ikke udgøre mere end 85 % af egenkapitalen i selskabet.

Udbytte til moderselskabet bliver anset som aktieindkomst er derfor også omfattet af skattefritagelsen jævnfør ABL § 6. Såfremt udbytte udloddes til selskabsaktionæren i moderselskabet og er skattepligtig jævnfør kildeskattelovens § 65, forpligter selskabet sig til at betale skatteværdien, svarende til det udloddede til mellemholdingselskabet, hvilket er 0 % for datterselskaber til moderselskaber, for koncernforbundne selskaber og porteføljeselskabsaktier.

Gevinst og tab ved afståelse af aktier, der ikke er optaget på et reguleret marked, for personer medregnes i den skattepligtiges indkomst, hvor tab ved afståelse af aktier ved afståelsen, kan modregnes i udbytter, gevinster og anden kapitalindkomst jævnfør LL § 16 B.

Såfremt et selskab udøver næring ved køb og salg af anparter eller aktier, skal gevinsten eller tabet altid medregnes i selskabets skattepligtige indkomst jævnfør ABL § 17.

Som udgangspunkt skal både selskaber og personer medregne gevinst og tab på unoterede aktier og anparter efter realisationsprincippet, hvor beskatningen først bliver tillagt den skattepligtige indkomst ved realisering.

Modsætningsvis skal realisationsprincippet fraviges, hvis selskabet udøver næring jævnfør ABL § 17, hvor man i stedet skal anvende lagerprincippet.

Afståelse af anparter og aktier, der overdrages som arveforskud, arv eller ved gave, skal anses som et salg jævnfør ABL § 31 og skal opgøres til handelsværdien på overdragelsestidspunktet.

ABL § 31 kan fraviges, hvis erhververen indtræder direkte i overdragerens skattemæssige stilling og opfylder kravene i ABL § 34, for familieoverdragelse med succession eller ved overdragelse til nære medarbejdere eller tidligere ejere efter ABL §§ 35 - 35 A. Reglerne for familieoverdragelse beskrives uddybende i de kommende afsnit.

3. Generelt om omstruktureringsmetoder

3.1. Etablering af en holdingstruktur

Der er flere gode grunde til at etablere en holdingstruktur. Et af de grundlæggende formål er, at kapitalejeren eller kapitalejerne kan isolere de passive værdier i et holdingselskab eller i et søsterselskab, således at ejeren nedbringer risikoen i driftsselskabet og har en mere "slank" selskabsstruktur ved salg.

I forhold til et generationsskifte er der herudover en anden fordel for overdrageren ved at etablere en holdingstruktur. Overdrageren kan nemlig udlodde udbytte skattefrit op til holdingselskabet, jf. SEL § 13, stk. 1 og 2., jf. ABL §§ 4A og 4B, der fortæller at ejerandelen skal være 10 % eller derover. Selskabet vil herefter anses skattemæssigt som et moderselskab. Den skattefrie udbytteudlodning medfører, at man kan allokere penge fra driftsselskabet op i holdingselskabet og på den måde "tømme" driftsselskabet for de frie reserver i egenkapitalen. Jo mindre egenkapitalen er i driftsselskabet, desto billigere bliver selskabet for erhververen. Ulempen ved udlodningen er ligeledes at driftsselskabet er mindre konsolideret og mere påvirkelige overfor dårlige resultater.

En anden fordel er, at det vil være muligt at sælge aktierne i driftsselskabet skattefrit, jf. ABL § 8, jf. ABL §§ 4 og 5, igen kræver det en ejerandel på 10 % eller højere for holdingselskabet. Hvilket vil sige at kapitalejeren først beskattes ved udbytteudlodning eller afståelse i holdingselskabet, hvor ejeren efter gældende lov, vil blive beskattet personligt af 27 % og 42 %. Selskabet er i dette tilfælde forpligtiget til at indeholde og betale de 27 % af det fulde beløb, jf. KSL § 2, punkt 29, stk. 6¹⁷.

Kapitalejeren kan etablere en ændret selskabsstruktur uden at der foretages beskatning, såfremt kapitalejeren overholder værnsreglerne eller får tilladelse fra SKAT. Vi har i afhandlingen valgt at fokusere på følgende omstruktureringsmodeller:

1. Aktieombytning
 - a. Med eller uden tilladelse til skattefri aktieombytning
 - b. Skattepligtig aktieombytning

¹⁷ Lovbekendtgørelse nr. 117 af 29. januar 2016

2. Tilførsel af aktiver
 - a. Med eller uden tilladelse til tilførsel af aktiver
 - b. Skattepligtig tilførsel af aktiver
3. Spaltning
 - a. Med eller uden tilladelse til spaltning
 - b. Skattepligtig spaltning

Det er, som det fremgår ikke nødvendigt, at bede om tilladelse til at omstrukturere skattepligtigt og man kan også omstrukturere skattefrit uden tilladelse. Men såfremt man gør sidstnævnte, så er der en række værnsregler der skal overholdes for at opretholde skattefriheden. Dette vil blive nærmere beskrevet i de følgende afsnit.

3.2. Aktieombytning

3.2.1. Lovgivning

En aktieombytning er defineret i ABL § 36 stk. 2¹⁸:

”Ved ombytning af aktier, jf. stk. 1, forstås den transaktion, hvorved et selskab erhverver en andel i et andet selskabs aktiekapital med den virkning, at det opnår flertallet af stemmerne i dette selskab, eller, hvis det allerede har et sådant flertal, erhverver en yderligere andel ved til gengæld for værdipapirer tilhørende aktionærene i det andet selskab at tildele dem aktier eller anparter i det første selskab og eventuelt en kontant udligningssum. Betingelserne i 1. pkt. om, at det erhvervende selskab skal opnå flertallet af stemmerne i det erhvervede selskab, anses for opfyldt, selv om det erhvervende selskab umiddelbart efter aktieombytningen spaltes efter reglerne i fusionsskattelovens § 15 a.”

En aktieombytning er som udgangspunkt sidestillet med en afståelse, hvilket betyder der sker beskatning efter aktieavancebeskatningslovens almindelige regler, når der er tale om aktionæren som en fysisk person, jf. ABL § 12.

Hvis der derimod er tale om en aktieombytning fra et selskab, så er det i de fleste tilfælde skattefrit, jf. ABL § 8.

For aktionæren kan man efter reglerne i ABL § 36 udskyde beskatningen til den dag, hvor aktierne i holdingselskabet afstås, likvideres eller går konkurs. Ved konkurs vil det naturligvis kun være aktuelt ved negativ anskaffelsessum, ved omdannelse i privat regi.

¹⁸ Lovbekendtgørelse nr. 1082 af 08. september 2015

Det er vederlæggelsen jævnfør ABL § 36, stk. 3 der er afgørende for om aktieombytningen kan gennemføres skattefri, hertil er betingelserne at aktionærene som vederlag alene modtager aktier og eventuelt en kontant udligningssum.

Hvis der vederlægges med andet end aktier eller anparter, så vil den kontante udligningssum bliver beskattet hos kapitalejeren, jf. ABL § 36, stk. 2, 1. pkt. og stk. 6.

Endvidere er det jf. ABL § 36, stk. 2 en betingelse at holdingselskabet opnår stemmemajoriteten i det nystiftede selskab. Dette gælder kun på tidspunktet for ombytningen, hvorfor stemmefordelingen kan ændres senere. Overdrager/erhverver skal være opmærksom på holdingkravet ved senere ændring, så deres foreløbige skattefrihed vil ophøre og omstruktureringen vil blive skattepligtig.

Aktieombytningen skal ske til handelsværdi, derfor bør man anvende værdiansættelses cirkulæret 2000-9, da der ellers kan opstå tvivl om der er et gaveelement indblandet, når vi taler nærtstående parter. Værdiansættelsen er kort behandlet i Værdiansættelsesafsnittet længere nede.

Den sidste betingelse er, at aktieombytningen skal være gennemført inden 6 måneder fra den første ombytningsdag, jf. ABL § 36, stk. 4.

Det er muligt at gennemføre en aktieombytning med eller uden tilladelse fra SKAT, men uanset hvilken metode der anvendes, så gælder ovenstående betingelser. Aktieombytning med tilladelse kan gennemføres i henhold til ABL § 36, stk. 1-3 eller alternativt uden tilladelse kan gennemføres i henhold til ABL § 36, stk. 6, 1. pkt.

3.2.2. Skattefri aktieombytning med tilladelse

En aktieombytning kan foretages med eller uden tilladelse, og som nævnt i afsnit 3.2.2. og 3.2.3. En tilladelse til aktieombytningen gives efter reglerne i ABL § 36, stk. 1-3, hvor SKATs tilladelse kræves. Ligesom der også heri fremgår, at der med tilladelsen kan stilles særlige vilkår.

Forudsætningen for at opnå tilladelse er, at ansøgningen om tilladelse er forretningsmæssigt begrundet. Såfremt det ikke er klart forretningsmæssigt begrundet, så vil SKAT afslå en skattefri aktieombytning. Hvis begrundelsen ikke er stærk nok til at overbevise SKAT om, at formålet ikke er skatteundgåelse eller skatteunddragelse, så vil SKAT formentlig stille vilkår for at opretholde skattefriheden.

Et typisk vilkår er, at efterfølgende ændringer skal anmeldes, et såkaldt anmeldelsesvilkår. En sådan ændring skal anmeldes senest 3 måneder forud for gennemførelsen, dog kan det undtagelsesvist anmeldes 1 måned forud.

SKAT kan også vælge at give tilladelse med yderligere vilkår, som neutraliserer risikoen for at skatteundgåelse eller skatteunddragelse er formålet. Et sådan vilkår kunne være et ejertidskrav.

Hvis disse vilkår ikke overholdes, så vil tilladelsen kunne trækkes tilbage. Det kan betyde at aktieombytningen blive skattepligtig, men det er en konkret vurdering i den enkelte sag som SKAT foretager.

Der vil typisk blive givet en frist på 6 måneder fra tilladelsen er givet til at aktieombytningen skal være gennemført.

Ombytningen vil praksis betyde, at de nye aktier i holdingselskabet vil få samme anskaffelsessum og tidspunkt som de ombyttede aktier samt at aktionæren succederer i den skattemæssige stilling, der følger af de ombyttede aktier.

3.2.3. Skattefri aktieombytning uden tilladelse

Der er i L110A fra 2006-2007 åbnet op for, at man kan gennemføre en skattefri aktieombytning uden at søge om tilladelse. De involverede parter skal blot orientere SKAT om, at der vil blive gennemført en skattefriaktieombytning. Orienteringen skal ske senest ved selvangivelsen for det indkomstår, hvor ombytningen er gennemført.

Denne praksis er dog forbundet med et par af de tidligere benævnt værnsregler, som forhindrer at motivet for en aktieombytning er skatteundgåelse eller skatteunddragelse. Selskabet som erhverver aktierne vil, jf. ABL § 36, stk. 6 være omfattet af holdingkravet, der betyder at selskabet ikke må afstå aktierne eller anparterne i 3 år fra ombytningsdatoen. Konsekvensen ved ikke at overholde kravet er at værnsreglen er misligholdt og ombytningen vil herefter blive skattepligtig.

Modsat en skattefriaktieombytning med tilladelse, vil en skattefri aktieombytning uden tilladelse blive væsentlig påvirket af en eventuel likvidation, konkurs eller kapitalnedsættelse i datterselskabet indtil 3 år efter ombytningen. Skatterådet har i bindende svar¹⁹, fastlagt at man betragter dette, som en afståelse af aktier eller anparter, hvilket vil gøre den skattefrie aktieombytning skattepligtig.

SKAT har tilkendegivet, at en likvidation, konkurs eller kapitalnedsættelse ikke får konsekvenser for skattepligten af aktieombytningen, såfremt aktieombytningen er gennemført med tilladelse efter ABL § 36, stk. 1 eller stk. 3.

¹⁹ SKM2010.2010.SR

Der er flere typer aktieombytning, hvor det ene kunne være en aktieombytning med indskud af holdingselskab og den anden med apportindskud.

3.2.4. Den selskabsretlige gennemførelse af aktieombytning

En aktieombytning kan enten ske ved apportindskud til et nystiftet selskab eller med kapitalforhøjelse i et allerede eksisterende selskab.

Hvis der i forbindelse med aktieombytningen sker apportindskud til et nystiftet selskab, så skal nystiftelsen ske i overensstemmelse med kapitel 3 i Selskabsloven²⁰ om stiftelse af selskaber.

Det er en gyldighedsbetingelse, at det nystiftede selskab anmeldes til Erhvervs- og selskabsstyrelsen. Hvis anmeldelsen ikke sker rettidigt, det vil sige inden for fristen som er to uger efter underskriften på stiftelsesdokumentet.

Hvis aktieombytningen gennemføres som en kapitalforhøjelse i et eksisterende selskab, så skal man følge regelsættet i Selskabslovens kapitel 10 om kapitalforhøjelse med apportindskud.

3.2.5. Vurdering af BB ApS²¹

Kapitalejeren har mulighed for at gennemføre en skattefri aktieombytning. Aktieombytningen kan begrundes forretningsmæssigt med generationsskifte, ligesom begrundelsen kan underbygges med finansieringsmæssige udfordringer.

Der foreligger adskillige afgørelser med netop den forretningsmæssige begrundelse og som tidligere henvist, er der truffet afgørelse i SKM2007.807 DEP, hvor begrundelsen var underbygget med finansieringsudfordringer for fremtidig erhverv.

Det vurderes derfor, at kapitalejeren ikke vil have problemer med at opfylde de objektive betingelser for aktieombytning. Det kan anbefales at kapitalejeren anvender det subjektive spor, hvor der søges om tilladelse i stedet for at anvende det objektive spor. Alene af den årsag, at man ikke ved likvidation, konkurs eller kapitalnedsættelse indtil 3 år efter, risikerer at aktieombytningen bliver skattepligtig.

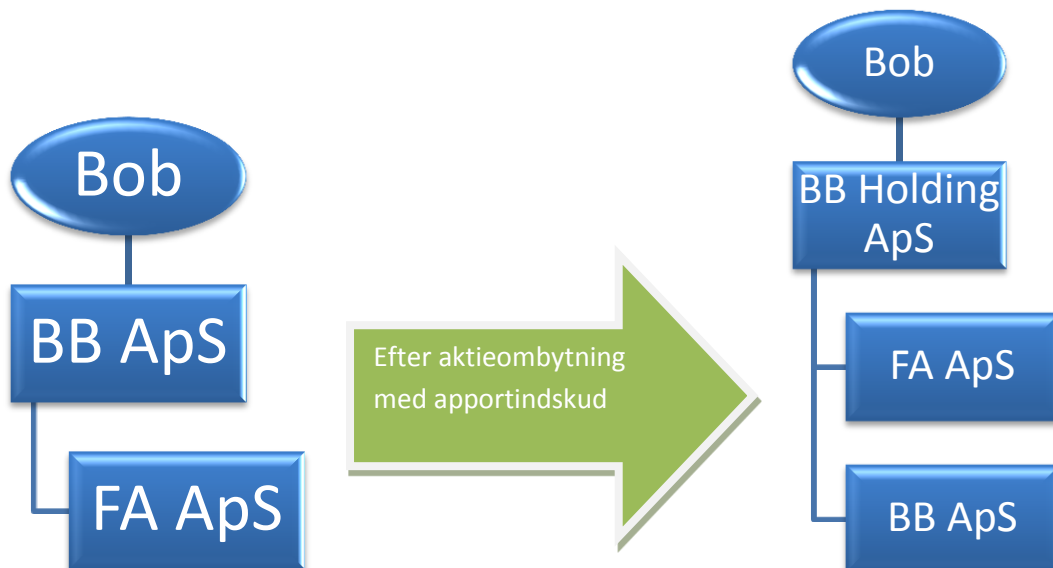
Aktieombytningen vil have flere formål, dels vil det lette finansieringen af generationsskiftet, da man isolerer de passive værdier i et holdingselskab. Hvilket betyder at erhververen ikke skal betale for den del, der ret beset kan anses som passiv for selskabet og som ikke er afgørende for den fortsatte drift. Ligesom

²⁰ Selskabsloven – Lovbekendtgørelse nr. 1089 september 2015

²¹ Se afsnit 7.1 – Beskrivelse af case virksomheden

formålet med holdingstrukturen kan fungere som en pengetank for kapitalejer, hvor han kan få overført de frie reserver løbende.

3.2.6. Illustration

Kilde: Aktieombytning (Egen tilvirkning)

3.3. Tilførsel af aktiver

3.3.1. Lovgivning

Tilførsel af aktiver er defineret i FUL § 15 C stk. 2 og kan bruges som en mulighed for at danne en holdingstruktur, som et alternativ til en aktieombytning. Bestemmelsen er som følger:

”Ved tilførsel af aktiver forstås den transaktion, hvorved et selskab uden at være opløst tilfører den samlede eller en eller flere grene af sin virksomhed til et andet selskab mod at få tildelt aktier eller anparter i det modtagende selskabs kapital. Ved en gren af en virksomhed forstås alle aktiver og passiver i en afdeling af et selskab, som ud fra et organisationsmæssigt synspunkt udgør en selvstændig bedrift, dvs. en samlet enhed, der kan fungere ved hjælp af egne midler.”

Tilførsel af aktiver kan ligesom ved aktieombytningen foretages både skattepligtigt og skattefrit samt med eller uden tilladelse fra SKAT. Men modsat aktieombytningen, så skal en tilførsel af aktiver følge reglerne i Fusionskatteloven §§ 15 C og 15 D.

Aktivet der bliver frasolgt skal altså fungere som en selvstændig enhed i en længere periode, hvorfor salget alternativt vil blive skattepligtigt. Dette behandles senere i den skattemæssige behandling af tilførsel af aktiver.

Som illustreret nederst i dette afsnit om tilførsel af aktiver, så er formålet med tilførslen af aktiver at isolere driftsdelen i et selskab og de passive værdier i et andet selskab, således at det oprindelige driftsselskab kan fungere som et holdingselskab. Forskellen fra aktieombytningen er, at der ikke vil blive indskudt et selskab mellem kapitalejeren og det nuværende driftsselskab. Aktiverne vil derimod blive indskudt i et nystiftet eller eksisterende datterselskab eller i et allerede eksisterende selskab, der herefter vil fungere som driftsselskab. Til forskel fra aktieombytningen, er det ikke et krav at selskabet skal være nystiftet.

3.3.2. Skattepligtig tilførsel af aktiver

Hvis man gennemfører en skattepligtig tilførsel af aktiver, så er det sidestillet med et salg og derfor bliver det indskydende selskab beskattet. Hvis der er en avance, så vil avancen indgå i den skattepligtige indkomst.

Hvor der ved en skattefri tilførsel af aktiver er krav om vederlæggelse i form af anparter eller aktier i erhververs ejerkreds og et formålet kan være at få etablere en holdingstruktur. Kan hensigten ved en skattepligtig tilførsel af aktiver være med intentionen om at sælge en aktivitet fra i balancen. Det ses ofte på større selskaber, at sekundære indtægtskilder sælges fra hvis de bliver illikvide eller ikke passer en i en nyere koncernstruktur. Her ønskes sjældent et skattefrit salg, da man stadig vil være afhængige af resultaterne i det frasolgte aktiv. Når salget medfører en skattepligt, vil det indskydende selskab kunne udnytte eventuelle fremførselsberettiget underskud til modregning i en eventuel avance på afståelsen af aktivet. Fordelen for en skattepligtig tilførsel er for mindre selskaber specielt egnet set i lyset af, at det indskydende selskab efter tilførslen kan ændre karakter til et holdingselskab. Hvorfor det må antages at være svært for selskabet at udnytte eventuelle fremførselsberettiget underskud.

Det modtagende selskab kan også drage fordel af en skattepligtig tilførsel af aktiver, da det vil opnå et højere afskrivningsgrundlag, fordi aktiverne er tilført til handelsværdierne.

3.3.3. Skattefri tilførsel af aktiver

En skattefri tilførsel af aktiver er omfattet af reglerne i FUL § 15 D. En skattefri tilførsel af aktiver giver mulighed for, at der succederes i de værdier der indskydes, og dermed undgår man en realisationsbeskatning. Dette er en skatteudskydelse, for successionen betyder jo blot at værdierne bliver beskattet ved senere afståelse.

Der er en række grundliggende krav til den skattefrie tilførsel af aktiver i Fusionsskatteloven § 15C, herunder:

- Tilførslen skal udgøre en selvstændig gren af selskabet
- Det modtagende selskab eller gren af selskab skal fungere ved egne midler
- Tilførslen skal udgøre alle aktiver og passiver i det selskab eller gren af selskabet som tilføres
- Der må ikke vederlægges med andet end aktier eller anparter

Der kan således ikke tilføres skattefrie enkelt aktiver, bortset fra fast ejendom. Fast ejendom betragtes som en selvstændig virksomhed, jf. SKM2008.924 SR. Der er således et materielt krav, hvor tilførslen af aktiver som minimum skal fungere som selvstændig virksomhed. Definitionen af selvstændig virksomhed er ikke så lige til og kan ved manglende opfyldelse af kravene medføre at der er selskabsretlig evidens for selvstændig virksomhed ved at der er foretaget et apportindskud, men ikke skatteretlig. Dette medfører at tilførslen bliver anset som salg og dermed skattepligtig. Modsætningsvis kan tilførslen af aktiver ved overdragelsestidspunktet ikke have grundlag for at udgøre selvstændig virksomhed, men blive gjort i et organisatorisk øjemed og opnå selvstændighed efter de er blevet indskudt i det modtagende selskab. Dette ses oftest ved virksomheder, hvor en stor mængde delproduktioner er allokeret forskellige steder og bliver indskudt i en samlet virksomhed.

Aktiverne skal opgøres til handelsværdi og det modtagende selskab succederer i de skattemæssige værdier og anskaffelsestidspunkter som de tilførte aktiver har.

Det er i øvrigt heller ikke tilladt for det indskydende selskab, at udøve långivning, stille sikkerhed eller kautionere for modtagende selskab, derfor reglen om at det tilførte skal kunne fungere ved egne midler. Det er dog blevet praksis, at der på markedsvilkår kan stilles kapital til rådighed²².

Tilførsel af aktiver må ikke vederlægges med andet end aktier eller anparter, det såkaldte kontantvederlagsforbud er et krav.

Såfremt disse krav ikke overholdes, kan konsekvensen være at tilførslen bliver betragtet som afståelse og dermed et skattepligtigt salg.

²² TFS 1997.941 LR

3.3.4. Tilladelse fra SKAT

Det er efter FUL § 15 c, stk. 1, der giver mulighed for at gennemføre en skattefri tilførsel med tilladelse fra SKAT. Det gælder også her, at ansøgningen skal være forretningsmæssigt begrundet – således SKAT ikke er i tvivl om formålet.

Hvis SKAT er i tvivl, så ender man i samme procedure igen – hvor der enten gives afslag eller der stilles særlige vilkår for en tilladelse.

Det centrale er, at formålet ikke må være skatteundgåelse eller skatteunddragelse som motiverer omstruktureringen.

For tilførsel af aktiver kan stilles samme vilkår, som under aktieombytning.

3.3.5. Den selskabsretlige gennemførsel af tilførsel af aktiver

Tilførsel af aktiver sker ligesom ved aktieombytning efter reglerne for henholdsvis Selskabslovens § 3, hvis det er en tilførsel til et nystiftet selskab (tilførsel med apportindskud), og Selskabslovens § 10, hvis det er en tilførsel til et eksisterende selskab (kapitalforhøjelse ved apportindskud).

En tilførsel af aktiver betragtes som apportindskud, uanset om tilførslen er skattefri eller ej.

3.3.6. Vurdering af BB ApS²³

Tilførsel af aktiver for at etablere en holdingstruktur, hvor driften ligges ned i et nystiftet selskab og det resterende forbliver i et holdingselskab, er en mulighed for kapitalejer. På den måde isolerer kapitalejer alle passive værdier i holdingselskabet, og driften kan erhverves væsentligt billigere end hvis alle værdier var samlet i et selskab.

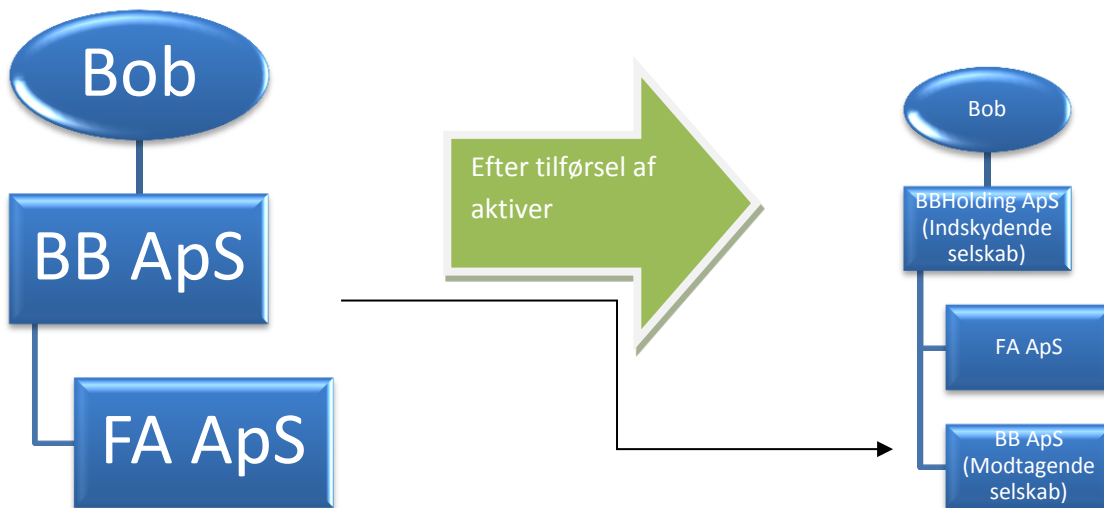
Tilførsel af aktiver kan både gøres skattefrit og skattepligtig. En skattepligtig tilførsel vil udløse beskatning af avancen på de tilførte værdier, altså forskellen på handelsværdien og de nedskrevne værdier. Da BB ApS ikke har noget uudnyttet underskud at modregne i avancen, så vil en skattepligtig tilførsel være en dyr løsning. Derfor er vores vurdering, at en eventuel tilførsel bør laves skattefri.

En skattefri tilførsel kræver, at det nystiftede selskab tiltræder i de skattemæssige anskaffelsessummer, - tidspunkter og – intentioner. Dette for at undgå realisationsbeskatningen, som ellers ville blive udløst ved en skattepligtig tilførsel af aktiver. I øvrigt skal de tidligere nævnte betingelser overholdes, hvis skattefriheden skal opretholdes. Det vurderes ikke at være et problem, at tilføre driften til et nystiftet selskab samtidig med at betingelserne overholdes.

²³ Se afsnit 7.1 – Beskrivelse af case virksomheden

Kapitalejer skal være særligt opmærksom på, at begge selskaber hæfter for eventualforpligtelser på arbejde udført før tilførselstidspunktet. Derfor skal kapitalejer vurdere om, der kunne komme eventuelle krav der ville udgøre en risiko for kapitalejers holdingselskab. Beregning samt yderligere beskrivelse heraf, forekommer ved de skattemæssige konsekvenser for case virksomheden.

3.3.7. Illustration

Figur 2 – Tilførsel af aktiver (Egen tilvirkning)

3.4. Spaltning

3.4.1. Lovgivning

Spaltning er en deling af aktiviteter fra et selskab til flere selskaber. Omstruktureringen foregår horisontalt, så der vil ikke nødvendigvis, i første omgang blive skabt en holdingstruktur. I stedet vil man ved spaltning fordele aktiviteterne i to selskaber. Kapitalejeren kan uden problemer være et holdingselskab, med reference til case virksomheden, beskrives dette ikke nærmere.

Spaltning kan enten gøres som en ophørsspaltning eller som en grenspaltning. I begge tilfælde vil der ske en overførsel af aktiver og de dertilhørende passiver fra det indskydende selskab til det eller de modtagne selskaber. Kapitalejeren kan ved spaltning vederlægges både med kapitalandele, kontant eller i en kombination af disse.

FUL § 15a, stk. 2 definerer en spaltning således:

”Ved spaltning forstås den transaktion, hvorved et selskab overfører en del af eller samtlige sine aktiver og passiver til et eller flere eksisterende eller nye selskaber ved i samme forhold som hidtil at tildele sine selskabsdeltagere aktier eller anparter og eventuelt en kontant udligningssum.”

Selskabslovens kapitel 15 omhandler reglerne for spaltning af selskaber. SEL § 5, stk. 4 omhandler den skattepligtige spaltning, mens den skattefrie spaltning kan gennemføres jævnfør FUL §§ 15 A og B. Grundet at den skattepligtige spaltning ikke er omfattet af reglerne i Fusionsskatteloven, så udløses der realisationsbeskatning i det indskydende selskab, da overdragelsen betragtes som en afståelse.

3.4.2. Skattepligtig spaltning

Når der ophørsspaltes, så fortsætter det indskydende selskab ikke driften og vil herefter blive beskattet som var overdragelsen lig en afståelse til handelsværdi, jf. SEL § 5, stk. 4. Endvidere vil kapitalejeren blive beskattet af det likvidationsprovenu, som kapitalejer modtager ved overdragelsen, jf. LL § 16 A og PSL § 4 A.

Når der grenspaltes, så fortsætter det indskydende selskab driften. Det indskydende selskab overdrager kun en del af selskabet, hvorfor de resterende aktiver fortsætter i nuværende form. Ved grenspaltning beskattes det indskydende selskab efter kapitalgevinstbeskatningsreglerne af den gren som spaltes ud. Kapitalejeren vederlægges i form af anparter eller aktier i det modtagne selskab, dette beskattes som udbytte efter reglerne i LL § 16 A og PSL § 4 A.

3.4.3. Skattefri spaltning

Kapitalejer kan undgå at blive realisationsbeskattet, hvis han vælger at lave en skattefri spaltning, jf. FUL §§ 15 A og B. Men det betyder, at det modtagne selskab skal succedere i det indskydende selskabs skattemæssige stilling med hensyn til anskaffelsessum, - hensigt, og – tidspunkt for de aktiver, herunder de skattemæssige af- og nedskrivninger, jf. FUL § 8, stk. 1. Det modtagne selskab skal fordele de afskrivningssaldi forlods på de overdragne aktiver.

Der er tre betingelser for at gennemføre en skattefri spaltning:

1. Det indskydende selskab skal overføre aktiver og passiver til et andet selskab
2. Der indskydende selskabs aktionærer skal vederlægges herfor
3. Vederlaget må ikke forårsage en formueforskydning mellem selskabsdeltagerne

Hvis der grenspaltes, så skal det udspaltet udgøre en selvstændig gren af virksomheden. Hvis der ophørsspaltes, så stilles der ikke lignende krav.

Det er også en betingelse ved skattefri spaltning, at der ikke sker en formueforskydning. Det vil sige, at hvis der er flere kapitalejere, så kan disse vederlægges med aktier eller kontanter – men denne vederlæggelse skal ske i samme forhold som de hidtidige ejerandele vil kræve det, jf. FUL § 15 A, stk. 2. Vederlægges der med kontanter til en kapitalejer, så vil vedkommende ikke længere være selskabsdeltager og vederlæggelsen vil være skattepligtig, jf. ABL §§ 8, 9 og 12.

3.4.4. Skattefri spaltning med og uden tilladelse

Ligesom ved de andre metoder, så gælder det også for spaltning, at de involverede parter ikke behøver godkendelse til at lave en spaltning. Men hvis man anvender det objektive spor, så skal dette oplyses ved indberetning på selvangivelsen for det pågældende år, hvorpå spaltningen har fundet sted, jf. FUL § 15, stk. 7.

Der skal også her angives en konkret forretningsmæssig begrundelse, hvis der skal opnås en tilladelse til skattefri spaltning. Dette er i lighed med området beskrevet under skattefri aktieombytning, hvor begrundelsen har til hensigt at forhindre SKAT i at tro, at formålet med den skattefrie spaltning er skatteundgåelse eller – unddragelse. SKAT kan også i dette tilfælde vælge at give tilladelse med vilkår, hvilket også tidligere er beskrevet under skattefri aktieombytning.

Hvis man ikke søger om tilladelse er der opstillet værnsregler som nævnt tidligere, der har til formål at hindre en skattefri spaltning, hvor parterne har til formål at undgå beskatning eller unddragelse af skat. Værnsreglerne er således yderligere krav der skal overholdes:

1. Selskaber der efter spaltningen ejer 10 % eller derover af kapitalen i et af de deltagende selskaber, må ikke afstå aktier eller anparter i en periode på 3 år fra spaltningsdatoen.
2. Værdien af de tildelte aktier eller anparter skal modsvare handelsværdien af de aktiver og passiver, som er overdraget²⁴.
3. Forholdet mellem aktiver og forpligtelser, skal være i samme forhold både før og efter spaltningen for det indskydende selskab²⁵.
4. Der må ikke vederlægges med kontanter til selskaber, som ejer mindst 10 % af kapitalen i det indskydende selskab.

²⁴ FUL § 15 A, stk. 2, 2. pkt.

²⁵ FUL § 15 A, stk. 2, 3. pkt.

En grenspaltning skal udgøre de samlede aktiver og passiver eller en gren heraf, der må ikke opstå nye aktiver eller passiver i forbindelse med spaltningen.

3.4.5. Den selskabsretlige gennemførelse af spaltning

I selskabsretning forstand er det SEL § 254, som angiver definitionen på en spaltning:

”Ved spaltningen overdrages aktiver og forpligtelser som helhed til flere bestående eller nystiftede aktie- eller anpartsselskaber mod vederlag til det indskydende kapitalsselskabs kapitalejere. Overdragelserne kan gennemføres uden kreditorernes samtykke.”

Selve gennemførelsen af spaltningen skal følge reglerne i Selskabslovens kapitel 15, som er de selskabsretlige regler.

Som det fremgår af SEL § 254, så skal der ikke indhentes samtykke hos kreditorerne. Dette betyder at der sker en universalsuccession, således alle de deltagende selskaber hæfter solidarisk for forpligtelserne, jf. SEL § 254, stk. 2.

Der skal udarbejdes en række dokumenter når der spaltes mellem kapitalsselskaber, jf. SEL § 237²⁶:

- Spaltningsplan - § 255
- Bestyrelsernes redegørelser - § 256
- Mellembalance - § 257
- Udtalelse fra vurderingsmændene vedrørende spaltningsplanen, herunder stillingtagen til vederlaget for aktierne og kreditorernes fremtidige fyldestgørelse, jf. SEL §§ 259 og 260.
- Vurderingsberetning - § 258

Spaltningsplanen og bestyrelsernes redegørelser udarbejdes af ledelserne i de deltagende selskaber, og skal indeholde en række oplysninger vedrørende spaltningen, jf. SEL § 255, stk. 3, pkt. 1-10. Spaltningsplanen kan fravælges, hvis de deltagende selskaber er anpartsselskaber. I de tilfælde skal man følge procedurerne i SEL § 266.

Mellembalancen kan fravælges, men bør udarbejdes hvis spaltningsplanen er underskrevet mere end 6 måneder efter udløbet af det regnskabsår, som kapitalsselskabets seneste årsrapport vedrører.

En udtalelse fra en sagkyndig vurderingsmand har til formål, at fastlægge at der vederlægges i rette forhold, så der ikke sker formueforrykkelse. Dette kan dog fravælges.

²⁶ Side 371 i Generationsskifte og omstrukturering af Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen

Vurderingsberetningen kan fravælges, hvis der i stedet udarbejdes en udtalelse fra en sagkyndig vurderingsmand, som lige nævnt, jf. SEL § 259 eller en erklæring efter SEL § 260.

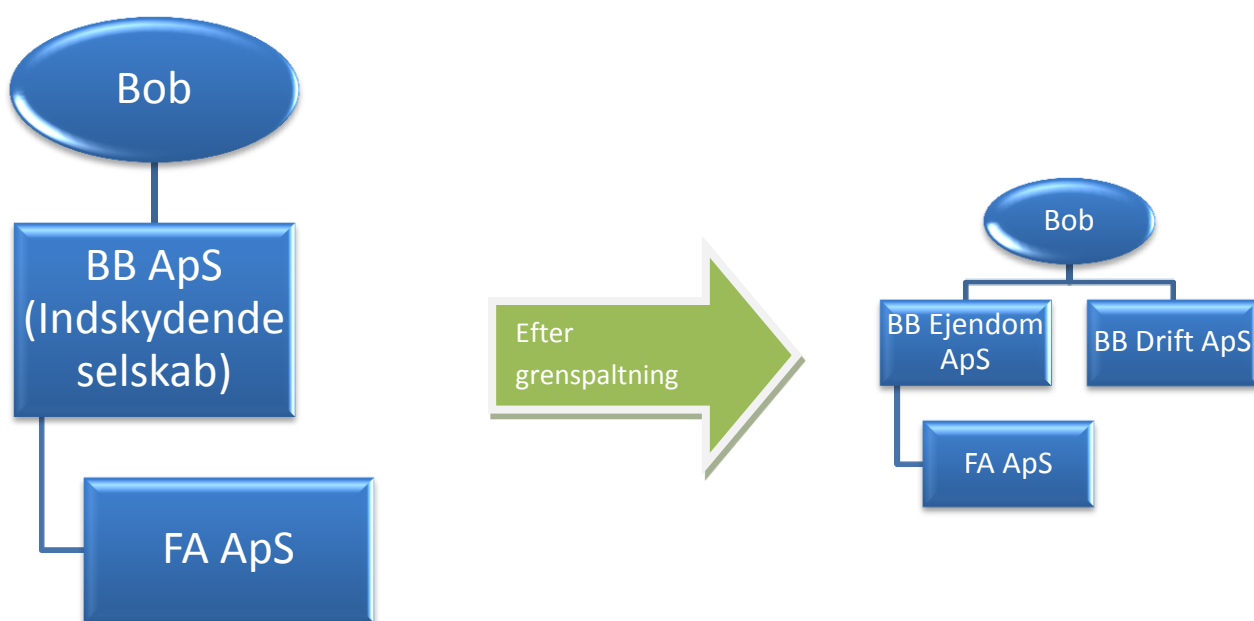
3.4.6. Vurdering af BB ApS²⁷

Det vil være muligt at lave en grenspaltning af driften til et nystiftet selskab, således at de passive værdier i form af ejendom og kapitalandele i datterselskaber forbliver i BB ApS. Denne transaktion vil isolere driften i BB Ny ApS og herfra overdrages til sønnen, mens kapitalejer fortsat har fuldt ejerskab af BB ApS som herfra er et holdingselskab indeholdende de passive værdier.

Generationsskifte af driftsselskabet er begrundelsen for at lave en skattefri grenspaltning, hvilket i praksis tidligere er blevet anerkendt som værende en forretningsmæssig begrundelse. Derfor burde det ikke være et problem at få en tilladelse fra SKAT, hvilket nok vil være at foretrække, da man på den måde undgår at skulle forholde sig til de værnsregler, som er beskrevet tidligere.

BB ApS kan henvise til afgørelsen i SKM2004.147TSS, som er sammenlignelig med intentionerne for BB ApS, hvorfor en skattefri spaltning med tilladelse må forventes godkendt af SKAT.

3.4.7. Illustration

Figur 3 – Spaltning (Egen tilvirkning)

²⁷ Se afsnit 7.1 – Beskrivelse af case virksomheden

3.5. Værdiansættelse

Værdiansættelsen af et selskab ved omstrukturering, afståelse eller succession er blevet ændret flere gange igennem historien, hvor vi dog har valgt at tage udgangspunkt i de gældende regler. SKATS vurdering af handelsværdien på et selskab er jævnfør sidste aflagt værdiansættelsesvejledning, blevet beskrevet i henholdsvis TSS-cirkulærerne 2000-9 og 2000-10.

Ligesom den generelle opfattelse af handelsværdien på et afstående selskab, giver værdiansættelse ved gaveafgiftsberegning af aktier og anparter jævnfør den juridiske vejledning fra skat C.B.2.1.4.5, muligheden for at anvende enten TSS-cirkulærerne 2000-9 og 2000-10 eller senest offentliggjorte værdiansættelsesvejledning fra SKAT. Dog skal det understreges at cirkulærerne er vejledende og at der kan foretages anden beregning, såfremt dette skønnes bedre egnet for værdien af aktierne. Der skal derfor altid tages stilling til beregningsmetoden af værdiansættelsen ved afståelsen, så selskabet får den mest egnede handelsværdi.

3.6. Eventualforpligtelser

Eventualforpligtelser er jævnfør ÅRL, bilag 1, definitioner C, stk. 11 en forpligtelse der foreligger ved skæringsdagen. Forpligtelse skyldes en tidligere begivenhed, som kan medføre en økonomisk byrde. Det er essentielt at virksomheden ingen reel kontrol har over forpligtelsen og at det er fremtidige begivenheder, der ikke kan kontrolleres af virksomheden, som bestemmer udfaldet. Det væsentlige grundlag for at vurderingen af forpligtelsens karakter, er at udfaldet ikke styres af virksomheden. Såfremt det kunne styres af virksomheden og at der var en overvejende grad af sikkerhed og kontrol af at omkostningen ville tilfalde selskabet, ville denne klassificeres som en hensættelse eller anden forpligtelse.

Eventualaktiver er ligesom forpligtelserne, et forhold hvor virksomheden ingen kontrol har over det fremtidige gode. Det kunne være en verserende retssag, hvor man forventer at vinde, men advokaten ikke endeligt kan anse sagen som vundet.

Der skal altså være en overvejende sandsynlighed for fremtidig økonomisk fordel eller tab heraf at både forpligtelserne og aktiverne jævnfør ÅRL § 33 stk. 2. Før beløbet kan indregnes i regnskabet.

Eventualforpligtelser og aktiver kan, ved værdiansættelsen af et selskab, have stor indflydelse på salgssummen. Der kan være større verserende retssager, huslejekontrakter med lang bindingsperiode, leasingaftaler, hvor et erhvervende led kan se det som et negativt element for overtagelsen, da erhverver oftest vil indgå direkte i overdragers stilling på denne type kontrakter.

4.0. Succession

4.1. Succession - Skattefri overdragelse

Skattebetalingen i forbindelse med ejermæssig overgang af en virksomhed, er ofte en betydelig udgift. Er finansieringen knap, bør man i videst mulig omfang udskyde skattebetalingen ved generationsskiftet. Derfor kan en overdragelse i familieforhold med fordel anvende successionsreglerne, således man gør brug af muligheden for skatteudskydelse.

Reglerne om succession giver muligheden for, at den, der overdrager ikke udløser beskatning. Den, der erhverver virksomheden, fortsætter derimod i overdragerens skattemæssige stilling med hensyn til det overdragne. Det skal nævnes at, ved succession i aktier skal ABL § 34 anvendes, dog er der i ABL § 34 flere referencer til henholdsvis KSL § 33 C og KSL § 33 D, hvorfor området for succession ved overdragelse af selvstændig virksomhed også behandles kort for at skabe et overblik over succession som model for generationsskifter.

I casen, jf. afsnit 7.1., vil sønnen som erhverver derved træde ind i kapitalejers skattemæssige position på de overdragne aktiver. Når en erhverver, overtager anparterne successivt, vil skatteforholdene først udløses, når erhververen afstår aktiverne.

Overdragelse med succession kan anvendes for:

- En personlig virksomhed (opsparat overskud i virksomhedsordningen kan overføres)
- En del af en virksomhed – som f.eks. I/S eller en andel af en virksomhed
- Aktier og anparter, dog minimum 1 % af den nominelle kapital for hver enkelt overdragelse.

Det der ikke kan overføres med succession, er enkeltstående aktiver, som ikke selvstændigt kan anses for at være en virksomhed, jf. KSL § 33 C, stk. 1, 6. pkt. Ligesom aktiver, der anvendes til private formål heller ikke kan overdrages med succession.

Som udgangspunkt kan alle aktiver omfattet af en erhvervsmæssig virksomhed overdrages med succession, dog med enkelte undtagelser.

Anvendelsesområdet for reglerne om succession i levende live (familieoverdragelse) kan illustreres som nedenfor: Overdrageren, Nære medarbejdere, Søsken, Succession i levende live Børn Børnebørn Søskenes børn.

4.2. Betingelser for anvendelse af successionsreglerne

Det er en betingelse for at anvende succession, at der ikke foreligger passiv virksomhed, altså at mere end 50 % af virksomhedens aktiver de seneste 3 regnskabsår har bestået af finansielle aktiver, som f.eks. udlejning af fast ejendom, værdipapirer, likvider og lignende. Dette som led i reglerne om passiv pengeanbringelse også kaldet pengetank, se afsnit 4.7. om pengetanksreglerne.

Som udgangspunkt kan der ikke succederes i fast ejendom, da denne ikke anses for at være en erhvervsmæssig virksomhed. Dog kan det lade sig gøre, hvis udlejning af ejendomme drives som næring. I tilfælde, hvor ejendommen anvendes blandet, altså privat og til erhverv, så vil der kun kunne succederes i avancerne af den erhvervsmæssige del, jf. KSL § 33 C, stk. 1, 6 pkt. Dette falder også ind under kravet omkring passiv pengeanbringelse.

Planlægges gaveoverdragelse med succession ikke, risikerer kapitalejeren, at skatten ikke kan udskydes men udløses ved overdragelsen. Reglerne kan enten anvendes ved overdragelse som gave eller som overdragelse mod vederlag. Vælger overdrager at overdrage en aktiepost ved gave og med anvendelse af reglerne om succession, medfører dette, at der ved overdragelsen alene skal betales gaveafgift. Ved beregningen gives et nedslag for modtagerens overtagelse af skattebyrden. Dette nedslag beregnes i form af den aktuelle skattebyrde jævnfør KSL 33 C eller ved en såkaldt passivpost, der udgør 22 % af den avance, som overdrageren skulle være beskattet af jævnfør bilag 6.

Overdragelse med succession kan være økonomisk fordelagtig ved længerevarende ejerskab og dermed skatteudskydelse for erhververen. Såfremt der ikke foreligger gave af nogen art ved successionen, er successionen ofte en større fordel for overdrager end for erhverver.

Teoretisk vil denne type generationsskifte give mulighed for, via successionsreglerne, at foretage en uendelig udskydelse af den udskudte skat.

4.3. Konsekvenser for overdrager

Formålet med at anvende successionsreglerne er, at overdrager ikke bliver beskattet. Dog vil overdragelse efter reglerne i KSL 33 C udløse beskatning af enhver form for afståelse.

Men hvis overdragelsen overholder de førnævnte betingelser, så vil overdragelsen skulle følge reglerne i KSL § 33 C, stk. 2, hvilket betyder at overdrageren ikke skal beskattes. Det betyder, at enhver form for avancebeskatning, som erhververen succederer i – udskydes til det tidspunkt, hvor erhverver afstår det overdragne aktiv.

Overdrageren anses for at have afstået aktivet til den værdi, som der lægges til grund for beregningen af gaveafgiften. Hvis overdragelsen ikke er sket ved gave, så skal man anvende den værdi 3. mand ville have erhvervet aktivet for.

Der kan kun succederes i en fortjeneste ved overdragelsen, tab kan fradrages i overdragerens skattepligtige indkomst, jf. KSL § 33 C, stk. 3.

4.4. Konsekvenser for erhverver

Erhverver indtræder i overdragers skattemæssige stilling, når denne overdrages med succession. Erhverver betragtes som at have erhvervet aktivet på det tidspunkt og til de anskaffelsessummer som overdrager erhvervet aktivet til.

Erhverver tiltræder også i eventuelle skattemæssige af- og nedskrivninger, som overdrager har foretaget. Ligesom erhverver forpligter sig til de skattemæssige byrder, som måtte påhvile det erhvervede aktiv i form af avancebeskatning og beskatning af genvundne afskrivninger.

Såfremt erhverver helt eller delvist overdrages med gave, så skal der beregnes en passivpost, jf. KSL § 33 D. Dette er nærmere behandlet afsnit 9.4.

Hvis erhverver har haft underskud i årene forud for erhvervelsen, så kan disse underskud ikke anvendes til modregning i en eventuel fortjeneste ved overdragelsen af virksomheden, jf. KSL § 33 C, stk. 4.

4.5. Fradrag for passivposter

Grundlaget for KSL § 33 D overfor KSL § 33 C er baseret på erhververs indtræden i ejerkredsen henholdsvis ved direkte indtræden i overdragerens skattemæssige position eller såfremt overdrageren overdrager ved delvis gave.

Forskellen i beregningen af den latente skat er derfor enten, hvor erhverver, indtræder i et historisk perspektiv eller et nutidsafståelse efter den markedsmæssige værdi.

Hvis virksomheden vælger at anvende KSL § 33 C, der omhandler succession uden beregning af passivpost, skal de stadig foretage en beregning af handelsværdien, da begge scenarier bør fremgå til brug for fremlæggelse af generationsskiftet til de involverede parter.

Ved successionen, jf. KSL § 33 C, stk. 2 indtræder erhververen i overdragerens skattemæssige position. Hvilket medfører at fortjenesten ved overdragelsen ikke beskattes hos overdrager. Virksomhedens aktiver skal herefter anses som anskaffet af erhververen i overdragerens tid, hvilket betyder at driftsmidler som erhververen overtager i successionen, skal ses som anskaffet i de år, hvor faderen reelt har købt

driftsmidlerne og aktiver generelt. Dette gøres af hensyn til tidligere års afskrivninger og nedskrivninger på aktiverne og kan ligeledes få en væsentlig betydning ved salget af aktivet og hele virksomheden. Erhververen får derfor både muligheden for at fradrage et potentielt tab og alternativt beskattes af en fortjeneste. Der kan ved anvendelse af KSL § 33 C godt forekomme en gave som en modregning af handelsværdien for erhververen.

Hvis generationsskiftet foretages i forbindelse med enten hel eller delvis gave, kan der herudover udarbejdes beregning af en passivpost, jf. KSL § 33 D for overdragerens aktiver. Passivposten beregnes for at tage hensyn til erhververen for både beregning af gaveafgifts beskatningen samt den potentielle finansiering der kan forekomme.

Passivposten beregnes ved at værdiansætte aktiverne for salg efter markedsmæssige vilkår. Hvilket betyder at virksomhedens værdi skal svare til tredjemandshandel. Når overdrager og erhverver, er nået til enighed om en salgssum skal denne gerne svare overens med, hvad en anden udefrakommende erhverver vil betale for det overtagne selskab.

Der skal i værdiansættelsen foretages en beregning af intern oparbejdet goodwill, hvor vejledningen til beregningen af goodwill er foreskrevet i cirkulæret 2000-10, beskrevet tidligere. Når handelsværdien på aktiverne og den internt oparbejdede goodwill er beregnet vil selskabets værdi fremkomme og der kan herefter beregnes en aktieavance, hvor man anvender 22 % til beregning for grundlaget af passivposten jf. KSL § 33 D, stk. 3..

Passivposten kan ikke overstige 30 procent af fortjeneste som ikke vil være aktieindkomst jf. KSL §§ 33 D stk. 3. Det vil sige at skattekursen på den udskudte skat ikke skal overstige 30 % for at kunne anvende KSL § 33D med fordel. Hvilket er i overensstemmelse med at overdrageren og erhververen ønsker at anvende den mest skatteoptimerende løsning. Det vil derfor være økonomisk fordelagtigt at succedere efter KSL 33 C hvis skattekursen på den udskudte skat udgør mere end 30 % da passivposten maksimalt kan udgøre 22 % af aktieavancen.

Der henvises til KSL § 33 D stk. 2 når virksomheden skal finde det skattemæssige grundlag, hvor KSL deklarerer at passivposterne beregnes på grundlag af den lavest mulige skattepligtige fortjeneste. Fortjenesten skal ikke anskues historisk i et historisk perspektiv, som ved KSL § 33 C men ved overdragelsestidspunktet.

Når en erhverver, indtræder i overdragerens skattemæssige stilling og der indgår fast ejendom, skal erhverver kun medtage grundlaget for de gevinster, som erhverver reelt overtager. Der kan være genvundne afskrivninger, hvori erhververen ikke succederer.

Man kan som udgangspunkt anvende den offentlige vurdering af ejendommen til brug for værdiansættelsen. Det er dog essentielt at prisen er på et retvisende niveau ved salg til tredjemand jf. SKM2013.841.HR, hvor overdrager sælger lejligheden til sønnen (erhverver) efter offentlig vurdering. Den offentlige vurdering var i dette tilfælde kr. 850.000, men parterne var enige i at, værdien realistisk set var kr. 2.600.000, hvorefter kapitalejeren blev beskattet af differencen som aktieindkomst i salgsåret.

Såfremt faderen har overdraget selskabet i succession eller anden afståelse til erhververen vil han kunne indtræde som kapitalejer skattefrit indenfor 5 år efter afståelsen jævnfør KSL 33 C, stk. 13. Denne mulighed kan være fordelagtig i situationer, hvor erhververen ikke kan eller lyster videreførelse af selskabets aktivitet som kapitalejer.

Som beskrevet tidligere kan man til brug for værdiansættelsen af såvel goodwill som aktiverne anvende TSS-cirkulære 2000-9 og 2000-10, eller værdiansættelsesvejledningen fra SKAT fra 2009²⁸.

4.6. Finansiering af overdragelsen

Selvom overdragelsen med succession skulle ske med helt eller delvist gave, så skal der som udgangspunkt laves en værdiansættelse. Hvis erhverver skal betale fuldt vederlag, så kan dette ske ved kontant betaling eller ved at lave et gældsbrev. Såfremt der erlægges med et rentefrit anfordringsgældsbrev, så medfører dette ikke indkomstskattepligt eller gaveafgiftspligt for erhververen, når gældsbrevet er oprettet indenfor gaveafgiftskredsen.

Umiddelbart vil det være en fordel, at begynde at give gaveafgiftsfrie penge til børnene i god tid, inden et salg til uafhængig part, da det medføre ikke uvæsentlige besparelser og bør derfor overvejes nøje. Dette gælder især, hvis forældrene har økonomisk mulighed for at give gaver til deres børn. Ønsker man primært at give børnene andel i en fremtidig værditilvækst, kan det overvejes at opdele kapitalen i selskabet i A- og B-andele og tillægge A-andelene, som forældrene beholder, en forlods udbytteret. Det betyder samtidig, at gaveværdien og dermed gavegiften reduceres.

Overdrager må ikke finansiere overdragelsen ved en såkaldt selvfinansiering, eksempelvis ved udlån til erhververs holdingselskab, hvis overdragelsen sker med succession. Således har Landsretten truffet

²⁸ SKM2015.96.SKAT

afgørelse i SKM.2012.281.ØLR, som stadfæstes i SKM2015.226.HR, hvor overdragelsen ikke bare blev gjort skattepligt men revisor blev desuden pålagt at betale erstatning for ansvarspådragende fejl.

4.7. Pengetanksreglen

Pengetanksreglen eller passiv pengeanbringelse jf. ABL § 34, stk. 6 er ofte et højaktuelt område, som skal klarlægges for at give erhververen muligheden for at succedere i en del af selskabet, hvilket medfører en konsekvent overtagelse af de skattemæssige forpligtelser fra køber og til sælger.

Såfremt muligheden for succession til erhververen er til stede, er der mulighed for betaling i form af vederlag, gaveafgift samt kombination af disse betalinger. Ved godkendelsen af successionen kan en del af selskabet succederes som gave til erhververen. Herefter kan der beregnes en passivpost, som nævnt under området "Fradrag for passivposter", ved anvendelse af ABL § 34 samt kildeskattelovens § 33 D.

Parterne har ved opgørelse af aktiverne muligheden for at medtage mulig skattetilsvær fra passivposterne til modregning og erhververen, har dermed mulighed for at reducere handelsværdien og da noget af handlen forekommer med gave, en del af gavens værdi jf. SSL (statsskatteloven) § 4 litra c.

Ved en kombination af gave og vederlæggelse, heraf kontanter eller gældsbeholdning, har erhververen ret til at beregne en passiv post med det fulde beløb af den latente skat, der påhviler aktiverne. Hvorfor erhververen får muligheden for at beregne den lavest mulige skattepligtige fortjeneste på overdragelsestidspunktet jf. KSL § 33 D, stk. 2, og ved anvendelse af gaveafgiften jf. KSL § 33 D, hvor muligheden for fradraget af den lavest mulige skattepligtige fortjeneste af aktiverne anvendes, vil denne ikke kunne kombineres med KSL § 33 C, der foreskriver at skatten af gaven kan medtages som en passivpost i selskabet. Fravigelsen af muligheden for kombination af KSL § 33 C og KSL § 33 D, er en præventiv foranstaltning imod at der spekuleres i en ekstraordinær nedsættelse af vederlaget eller gaveafgiftsgrundlaget ved succession.

Succession er som udgangspunkt en fordel for sælger, mens køber skal være opmærksom på de potentielle fremtidige skatter og der skal derfor altid foretages en nærmere undersøgelse af handelsværdien på selskabet inklusiv de latente skatter.

ABL § 34, stk. 1-6, forebygger succession af virksomheder med passivpengeanbringelse og blev ved lov nr. 1380 fra 2011, sat ned fra 75 % til 50 % gældende fra d. 1/1 2012. At den passive andel er nede på 50 %, er et klart udtryk om at succession som metode skal anvendes udelukkende på driftsselskaber.

Ved passiv pengeanbringelse ABL § 34, stk. 1nr. 3, skal forstås udlejning af fast ejendom, besiddelse af kontanter, værdipapirer eller lignende pengeanbringelse og succession kan kun ske til børn, børnebørn,

søskende, søskendes børn, søskendes børnebørn og en samlever efter visse betingelser (adoptivbørn og stedbørn sidestilles som naturligt slægtskab). Der er ligeledes krav om at køber er fulgt skattepligtig hvorfor, kapitalejerens søn eller anden nærtstående part skal være fuldt skattepligtig til Danmark jf. kildeskattelovens § 1.

Følgende 4 betingelser skal være opfyldt for overdragelse med succession. Her citeres fra skats vejledning SKAT: C.B.2.13.1 Familieoverdragelse med succession:

a. Den enkelte aktieoverdragelse skal udgøre mindst 1 pct. af aktie eller anpartskapitalen

b. Aktierne må ikke være omfattet af ABL § 19

c. Der må ikke konstateres et tab ved overdragelsen

d. Selskabets virksomhed må ikke i overvejende grad bestå af udlejning af fast ejendom eller besiddelse af kontanter, værdipapirer eller lign.

Ad a. Minimumsgrænsen

Det er en betingelse for succession, at den enkelte overdragelse af aktier udgør mindst 1 pct. af aktie- eller anpartskapitalen i selskabet. Se ABL § 34, stk. 1.nr. 2. En overdragelse til flere personer i sameje anses for en enkelt overdragelse. Samlet overdragelse til flere modtagere anses som flere overdragelser, som hver især skal opfylde kravet. Se lov nr. 1413 af 21. december 2005, bemærkningerne til § 34, stk. 1. Ved overdragelse som gave fra ægtefæller til børn, anses ægtefællerne for to selvstændige gavegivere. Se TfS 2000, 368 LSR.

Ad b. Investeringselskaber

Aktier og investeringsforeningsbeviser mv. som er udstedt af et investeringselskab, der er omfattet af ABL § 19, kan ikke overdrages med succession. Se ABL § 34, stk. 1. nr. 4.

Ad c.

Gevinstkravet

Hvis der ved aktieoverdragelsen konstateres et tab, kan modtageren ikke succedere i det, fordi der kun kan succederes i gevinst. Se ABL § 34, stk. 4. jf. KSL § 33 C, stk. 3. Overdrageren kan i denne situation foretage et skattemæssigt tabsfradrag, som om der var tale om et salg til en tredjemand.

Ad d.

Virksomhedskravet

Det er ikke muligt at overdrage aktier i et selskab med succession, hvis selskabets virksomhed i overvejende grad består af udlejning af fast ejendom, eller besiddelse af kontanter, værdipapirer eller lignende - såkaldt passiv pengeanbringelse. Se ABL § 34, stk. 1.nr. 3. Et selskab bliver i praksis omtalt som en pengetank, når aktiviteten i selskabet i overvejende grad består af udlejning af fast ejendom og / eller passiv pengeanbringelse. Bedømmelsen af, hvornår et selskab i overvejende grad driver virksomhed i form af udlejning eller anden passiv pengeanbringelse er objektiveret og fremgår ABL § 34, stk. 6. Vurderingen foretages ud fra selskabets indtægter (indtægtskriteriet) og selskabets regnskabsmæssige balance (aktivkriteriet).

Der er herefter 4 undtagelser, hvor ikke alle betingelser i ABL §34 skal være opfyldt for at der kan succederes.

- a. Andelsbeviser
- b. Næringsaktier
- c. Næringsdrivende selskaber, som har en hovedaktivitet med køb og salg af værdipapirer eller anden finansieringsvirksomhed
- d. Udlejning af landbrugsejendomme

Andelsbeviser og næringsaktier kan succederes, uagtet kapitalandelens størrelse og andelsbeviser anses ej heller som værdipapirer. Næringsaktier og næringsdrivende selskaber, hører under reglerne om næring og en eventuel modtager vil blot indtræde i samme skattemæssige stilling som overdrageren. Her sidestilles aktivet ikke som en passiv pengeanbringelse, da den kommer til at være næring.

Udlejning af landbrugsejendomme er jf. vurderingslovens § 33 stk. 1 og 7 ikke en del af udlejning af fast ejendom jf. ABL og er heller ikke omfattet af passiv pengeanbringelse. Da kapitalejer ikke har aktiver, som er en del af undtagelserne, medtages disse ikke i beregningerne for indtægts- og aktivkriteriet.

For at der ikke kan være tale om en pengetank skal altså både indtægtskriteriet, samt aktivkriteriet være under 50 % jævnfør ”Ad D”. Hvorfor nedenstående beregning er essentiel for stillingtagen af muligheden for succession.

5. A/B Modellen

I 2003 blev de første sager vedrørende A/B Modellen offentliggjort af SKAT, hvorefter praksissen for denne aktiemodel, med mulighed for forlods udbytteret, er blevet en meget normal og hyppigt anvendt model for generationsskifter.

Etablering af modellen kan påbegyndes ved enten en ren vedtægtsændring, hvor opdelingen i A og B aktier forbliver på den ene kapitalejer eller kapitaludvidelse, hvor en tredjepart indskyder et givent beløb i B aktier, hvor der ofte stilles krav om forlods udbytteret fra overdrager/oprindelige kapitalejer. Ved anvendelse af vedtægtsændringen vil den fremtidige erhverver i første omgang ikke indgå som kapitalejer i forbindelse med generationsskiftet. Derfor er kapitaludvidelsen også det mest set eksempel.

5.1. Kapitaludvidelse

Ved en kapitaludvidelse, har den nye kapitalejer, i de fleste tilfælde vil det være sønnen eller anden nærtstående part, mulighed for at tegne B aktier, hvorefter A aktierne får mulighed for at foretage forlods udbytteret op til den oprindelige kapitalejer, uagtet om dette måtte være et holdingselskab eller privatperson.

For at udlodningen kan ske, kræver det at den nuværende kapitalejer har samme beløbsmæssige andel af kapitalen. Det er et krav, at for at bibeholde udbytteretten, skal den eksisterende værdi af A aktierne ikke ændre sig, ved kapitaludvidelsen og herved give en formueforskydning jf. det bindende svar fra SKM2010.2.SR, hvor der blandt andet blev forespurgt om kapitaludvidelse uden at denne ville udløse beskatning. Formueforskydningen kan opstå ved at værdien af aktierne ikke følger den beregnede markedskurs. SKAT forelagde at en vedtægtsændring af ejerkredsen altid, som udgangspunkt, udløser en afståelsesbeskatning. Herefter henviste skatterådet til ligningsvejledningen 2009-1, hvor der påkræves en formueforskydning for at vedtægterne kan udløse afståelsesbeskatning.

Såfremt der forekommer en formueforskydning, vil aktiernes skattefrihed altså frafalde og kapitalejeren skal beskattes af fortjenesten, svarende til den frie reserve i egenkapitalen, svarende til aktivernes handelsværdi + en intern oparbejdet goodwill fratrukket de tilstedeværende gældsforpligtelser, der måtte forelægge driftsselskabet.

Fordelen ved kapitaludvidelse er at kapitalejeren, det kan være både en fysisk og juridisk person, som ikke skal beskattes af potentiel fortjeneste, da der ikke vil forekomme en formueforskydning.

5.2. Åremålsbegrænsningsperioden

Åremålsbegrænsningsperioden definerer den angivne periode, udlodningerne skal forekomme, før at aktierne vægter ligeligt og udbytteretten herefter ophører. Åremålsbegrænsningsperioden er tidsbegrænset og udbyttet skal være indfriet indenfor perioden. Det ses derfor også, at kapitalejeren af B aktierne køber kapitalejerne, ud af A aktierne i utide.

5.3. Vedtægtsændringer

Ved vedtægtsændringer bliver afståelse og generel ændring i ejerkredsen, samt kapitalejeren en vigtig stillingtagen.

Ligesom ved kapitaludvidelsen, skal enhver form for afståelse kom til beskatning, såfremt kapitalejeren er en person. Mens datterselskabsregulativet, modvirker beskatningen ved ejerskab over 10 % jf. ABL § 4a.

Der skal, ved afståelse af ejerskab, forekomme beskatning efter gældende lov. Dog kan afståelsesdilemmaet opstå, hvis der ikke påskrives den gældende forlods udbytteret i ejeraftalen og senere en ny vedtægtsændring.

Vedtægtsændringerne er ikke nær så hyppigt benyttet som kapitaludvidelsen, og sker primært i en strategisk strukturændring på selskabsplan frem for ved generationsskifter.

Der er ikke angivet en mindstepris for vedtægtsændringen, så etablering af b aktier kan ske til en nominel lav værdi tæt på kr. 0. Ved en så lav værdi, vil den forlods udbytteret, dog være noget større for a aktierne, og det vil i praksis derfor ikke være særlig relevant for kapitalejeren.

5.4. Sælgerfinansiering

Der er flere sælgerfinansieret løsninger for kapitalejer, hvor erhverver får mulighed for at kunne finansiere den part af salget, som ikke hidrører beløbet der gives i gave til erhververen og påvirkes af gaveafgiftsreglerne. Herunder nævnes følgende:

- Kredit på transaktionssum
- Aktieklassermodeller
- Earn out

Jævnfør selskabslovens § 31, stk. 1, kan kapitalandele ikke stiftes under et forbehold eller til en fastsat underkurs, hvilket medfører en gevinst for kapitalejeren, dog er mindstekravet for indbetaling 25 % af den stiftede kapital til kurs 100. Mindestebeløbet er uagtet kravet om 25 % kr. 50.000, hvilket betyder at en summeret kapitalandel på 60.000, skal der mindst indbetales kr. 50.000, svarende til ca. 83 % af andelen.

Når indtrædende kapitalejer kan nøjes med at betale 25 % af kapitalandelene, vil dette medføre en lettet likviditetsbyrde. Dette medfører en større sikkerhed for kapitalejeren, da den indtrædende derfor ikke behøver at optage en større gældsbyrde ved overdragelsen, som hvis kapitalejeren havde købt andelene med 100 %.

Som ved A/B modellen. Vil der ved indgåelse af kapitaludvidelsen, kunne laves en åremålsbegrænsningsperiode, hvor forlods udbytteretten vil begrænses til en given periode. Herefter vil det for driftsselskabet være muligt at udlodde udbytte til kapitalejeren, som vil nedbringe mellemværendet med kapitalejeren. Værdiansættelsen vil altid være et skøn, hvor der er en øvre faktor, og en bundgrænse. Det vil sige at spændet for cash flowet af forlods udbytteretten er ret variabel og kan komme både til fordel og gene for overdrageren. Den klare fordel ved denne model er, at overdragers medindflydelse på dispositionerne i resultatopgørelsen, giver en vis form for sikkerhed for, hvad der kan udloddes på bundlinjen.

Såfremt overdrageren ikke når at anvende forlods udbytteretten, vil en del af beløbet gå tabt, som ikke ville ses hos et direkte salg til tredjemand.

Når selskaber anvender "earn out" modellen, sælges kapitalen til erhverver, som herefter udbetaler at vederlag til tidligere kapitalejer i et bestemt leje, som defineres ud fra et overskud i driftsresultatet. På samme vis som ved forlods udbytte, dog er ejerskabet ophørt, og overdrager har ikke bestemmende indflydelse over disponering af driften, hvorfor overdrager kan risikere at få et lavt earn out. Hvilke sammenligningstal der anvendes til beregningen er forskelligt og jo flere omkostninger der medtages, desto større er risikoen for at overdrager får et lavere earn out fee. Grundet potentielle forandringer ved finansielle omkostninger og anlægsaktiver se SKM2002.317.LR. Her tilskyndedes salget, da erhverver ville accelerere selskabets omsætning og de overdragne kapitalejere ikke havde den fornødne kapital til selv at gøre det, hvorfor de 3 ejere forblev i selskabet som ansatte og modtog disse earn out fees. Avancen ved "earn out modellen" blev i førromtalte bindende svar, ligeledes anses som løn og ikke avance på afhændede aktier, da det ikke var hele ejerkredsen, som ville modtage disse løbende fees.

Rådgives overdragere oftest til at anvende EBITDA som grundlag for earn out. Udbetalingen kan forekomme i rater eller efter en given periode.

Earn out modellen er ikke så relevant for et generationsskifte, da værdiansættelsen kan være utrolig svær.

6. Erhververs stilling ved et generationsskifte

Generationsskiftet beror i høj grad af følgende: kan erhverver succedere i et selskab. Hvor stor en andel af salgssummen en eventuel gave har. Generationsskiftets tidsperiode, mulige reduktioner af eventuel gaveafgift ved generationsskiftet og erhververs finansiering. Hvorfor vi har opstillet 3 scenarier erhververen kan komme ud for i et generationsskifte.

6.1. Succession med og uden gave

Erhververen kan direkte succedere i overdragerens stilling, såfremt parterne opfylder kravene jævnfør KSL § 33 C eller KSL § 26 A stk. 4-7 ved succession mellem ægtefæller.

Succession medfører at der ikke sker realisationsbeskatning, men at erhververen indtræder direkte i overdragerens skattemæssige position hvad angår virksomhedens latente skatter. Der skal i forbindelse med alle successioner foretages beregning af handelsværdien og herunder internt oparbejdet goodwill.

Det kan være en ulempe for erhververen at indtræde direkte i overdragerens skattemæssige stilling, da erhverver skal indtræde i et historisk perspektiv, hvorfor den latente skat vil blive beskattet ved afståelse jævnfør aktieavancebeskatningsloven. Dette kan medføre fremtidig beskatning ved afståelse eller fradrag ved tab.

Herudover har erhververen en finansieringsmæssig udfordring, da der skal oparbejdes kapital til overtagelsen af driftsselskabet. Der kan ved successionen foreligge et gældsbrev overdrager og erhverver imellem, som kan lette den finansielle udfordring, som erhverver kan opleve ved overtagelsen.

Det er en forudsætning, at erhverver indtræder direkte i overdragerens stilling med minimum 1 % og at der ikke foreligger en gave ved successionen. Såfremt SKAT ikke anser successionen indgået efter rette vilkår og herunder prissætning, vurderes det meget sandsynligt at differencen vil ansues som en gave.

Såfremt erhverver indtræder i overdragerens skattemæssige stilling, hvor en gave er omfattet, er der mulighed for at beregne passivpost af handelsværdien på overdragelsen. Gavens størrelse er irrelevant jævnfør SKM2001.28.LSR, hvor landsskatteretten underkendte SKATs krav om kun at påregne passivpost af handelsværdien fratrasket gavens størrelse. Det betyder at en succession med gave kan foretages med en lavere handelsværdi på trods af en marginal gaveafgift.

Den resterende andel af handelsværdien kan herefter modregnes i et gældsbrev udstedt overdrager og modtager imellem. At foretage sælgerfinansiering kan smidiggøre et generationsskifte, da finansiering familien imellem kan foretages uden forrentning. Erhverver skal derfor ikke nødvendigvis ud og skaffe

kapital fra tredjemand, men tilbagebetale overdrageren, efter de aftalte vilkår der er påskrevet det aflagte gældsbrief.

Succession, som scenarie, giver erhverver muligheden for at indgå direkte i overdragerens position og overtager overdragerens latente skat. I skattemæssig henseende er successionen altid en likvid fordel for overdrager, da overdrager ikke skal betale den oparbejdede gevinst på aktierne. Mens det kan være en fordel for erhverver ved at denne enten indgår direkte i overdragerens situation og dermed kan få en lavere købspris efter flere års afskrivninger på aktiverne eller såfremt der forelægger en gave, der nedbringer købsprisen.

Ved oplæg til finansloven 2016, blev der, som tidligere nævnt, foreslået en periodevis nedsættelse af afgiften. Nedsættelsen medfører indenfor en 5 årig periode, et nedslag på op til 10 % af gaveafgiften og får derfor en afgørende betydning for successionens tilblivelse og generationsskifter generelt de næste år. Successionen er højaktuel for vores case og vil blive behandlet yderligere med regneeksempler senere i afhandlingen. Såfremt der ikke er mulighed for at succedere i det overtagne selskab er de næste scenarier aktuelle.

6.2. Selskabsstruktur

Erhverver kan stifte et holdingselskab til en nominel kurs a kr. 50.000, som herefter vil købe anparter i overdragers selskab.

Ved at danne et selskab kan erhverver ved et køb på mindst 10 % af anpartskapitalen anses som et moderselskab skatteretligt for det erhvervede selskab. Herved opnår erhververen fordelene af ikke at skulle beskattes af fremtidig gevinst som aktieindkomst i selskabet jævnfør ABL § 8. Dette er naturligvis forudsat at selskabet, samt dets anpartshavere opfylder alle kravene for det direkte ejerskab jævnfør ABL § 4a, stk. 3:

- Mellemholdingselskabets primære funktion er at eje datterselskabet
- Mellemholdingselskabet ikke spekulerer direkte i næring ved ejerskab af datterselskabet, også kaldet økonomisk virksomhed.
- Mellemholdingselskabet ejer ikke hele datterselskabet, hvor datterselskabet ikke har skattepligt til Danmark (eftersom vi har afgrænset os fra at påse ejerskab over landegrænser, vil vi ikke beskrive området yderligere).
- Anparterne må ikke være optaget på et reguleret marked.
- Mere end 50 % ejerskab af et mellemholdingselskab, op til et eventuelt moderselskab.

Med den simple struktur, hvor erhverver blot stifter et selskab til brug for køb af driftsselskabet på mindst 10 %, vil alle ovenstående betingelser være opfyldt og selskabet vil i fremtiden kunne udlodde udbytte fra datterselskabet skattefrit. Herudover vil et fremtidigt salg af driftsselskabet være skattefrit til holdingselskabet. Erhverver skal være opmærksom på at for at få pengene ud egenhændigt skal vedkommende beskattes af henholdsvis 27 % og herefter 42 %, svarende til den fremtidige udbyttebeskatning.

6.3. A/B Modellen

A/B modellen er for erhververs vedkommende en mulighed for, at blive kapitalejer i selskabet uden at overdrager, vil skulle aktieindkomst beskattes af en potentiel gevinst på aktierne. For erhververs vedkommende vil det betyde at der vil skulle foretages en kapitalforhøjelse i driftsselskabet. Herefter har erhverver mulighed for, at købe anparter på 2 måder - enten direkte ved at købe det som person eller indirekte ved at købe det igennem et nystiftet selskab.

Erhverver skal minimum indskyde kr. 50.000 til kurs 100 der svarer til minimumsbeløbet for en anpartskapital eller hvis kursen for stiftelseskapitalen er væsentlig højere, 25 % af denne.

Modellen foreskriver at driftsselskabet skal opgøres til handelsværdi og at der kan aftales forlods udbytteret med en minimumsgrænse for udlodningen, hvilket vil betyde at brugen af det opsparede overskud fra tidligere år og overskud i perioden kan udloddes efter, hvad måtte vurderes ansvarligt. I følgende SKM2015.195.SR nævnes en potentiel udlodning på tkr. 168.000 med et minimum på tkr. 80.000 indenfor 10 år.

Hele grundlaget for at A/B modellen kan anvendes er, at der ved kapitalforhøjelsen ikke må forekomme en formueforskydning, hvilket i praksis blot betyder at udlodningen vil tømme selskabet for kapital, indtil at kapitalejers forholdsmæssige andel er på et givent niveau og erhververs b aktier vil blive a aktier og den givne forlods udbytteret er ophørt.

For en erhverver, er muligheden for brugen af modellen kærkommen, når erhverver i praksis ikke har mulighed for at finansiere et køb af virksomheden egenhændigt.

Erhverver kan modtage anparterne i gave, dog må disse skulle anskues som gave udenfor et generationsskifte og dermed blive beskattet med 15 % uanset om overdragelsen vil forekomme i 2016 eller 2020.

6.4. Kan generationsskiftet så optimeres skattemæssigt

Skattereglerne er som udgangspunkt ikke spekulationsegnet, forstået således at det er strafbart at snyde i skat. Men skattereglerne er også udformet således, at der fra lovgivers side er givet mulighed for at lempe byrden i nogle sammenhæng, for at skatteprovenuets ikke forringes på et senere tidspunkt. De nye gaveafgiftsregler for generationsskifter, er et udmærket eksempel herpå.

Når overskriften er optimering, så er hensigten stadig en lovlig begrænsning af skattebyrden her og nu.

Beskatningen afhænger i høj grad af virksomhedstypen, de konkrete omstændigheder og generationsskiftet modellen. Ofte er det muligt at reducere skatter og afgifter ved en hensigtsmæssig planlægning af generationsskiftet. Det vi ovenfor har beskrevet som en tilpasning af strukturen.

Helt overordnet vil det i familiemæssige sammenhæng være en fordel for overdrageren, at overdrage med succession, såfremt overdrager ikke har brug for den kapital der er bundet i virksomheden. Succession er et skattemæssigt begreb, som indebærer, at kapitalejer undgår beskatning af avancen ved overdragelsen af virksomheden. Erhverver overtager til gengæld skattebyrden på de aktiver, der overdrages med succession. Som kompensation for denne latente skatteforpligtelse opnås der en såkaldt passivpost. Passivposten nedsætter den afgiftspligtige værdi af en gave, der er ydet i forbindelse med overdragelsen af virksomheden. De udskudte skatter kan altså udgøre en del af finansieringen. Successionsreglerne kan kun anvendes ved overdragelse til den nære familie eller til nære medarbejdere. Succession i aktier kan ikke ske i virksomheder, der i væsentligt omfang driver pengetankvirksomhed.

Herefter undersøges muligheden for, at erhverver kan succedere i selskabet i kapitalejers latente skattemæssige position, jf. ABL § 34, stk.6.

7. Skatteretlige problemstillinger ved anvendelse af omstruktureringsmodeller

I dette afsnit vil vi gøre rede for de forskellige omstrukturings, samt skatteretlige muligheder der foreligger Byggemand Bob ApS. Ens for alle mulighederne er, at det for sønnen, skal være billigst muligt at indtræde som kapitalejer, samt at metoden skal overholde gældende lovgivning med perspektivering til foreslået nedslag i gaveafgiften.

7.1. Beskrivelse af case virksomheden

Vores til formålet opstillede virksomhed er en familieejet tømrervirksomhed, hvor ejeren og stifter Bob Mortensen (BM) er direktør. BM Stifter selskabet i 1980 for kr. 120.000 med navnet Byggemand Bob ApS, og har tilhold i nogle dejlige lokaler på Solbjerg Plads 1, 2000 Frederiksberg C.

Selskabet har i en årrække tjent rigtigt gode penge, specielt i starten af nullerne gik det rigtigt godt. Her generede selskabet så mange penge, at Byggemand Bob ApS kunne købe den ejendom, som selskabet er lokaliseret ved i dag, i 2009 da udlejer kom med et godt tilbud. Selskabet har også formået at investere i aktier og obligationer, som på trods af finanskrisen, i dag har en betydelig værdi.

Byggemand Bob ApS har i alle år formået at lave et positivt resultat, selv i årene efter finanskrisen lykkedes det selskabet at omstille sig til den noget lavere efterspørgsel.

Byggemand Bob ApS købte 100 % af kapitalandelene i november 2015 VVS firmaet FA ApS for kr. 5.000.000 til brug for omkostningsminimering. FA ApS har været anvendt som hovedleverandør tidligere år og Byggemand Bob ApS har haft vigende indkomst, hvorfor Bob mente at det var nærliggende at opkøbe en hovedleverandør. Der var ved regnskabsafslæggelsen ultimo 2015 ingen ændring i kapitalandelene for datterselskabet, hvorfor værdiansættelsen svarer til kostprisen.

BM er begyndt at tænke over fremtiden, selvom han stadig føler sig ung, så erkender han det, at være teenager i 1960'erne måske alligevel har sat sit præg på den lange bane.

BM har sammen med sin kone 1 barn, hvor sønnen arbejder som tømrer i Byggemand Bob ApS.

BM taler ofte med sin kone om generationsskiftet, hvor de er blevet enige om at de egentlig har rigeligt til at forsøge tilværelsen resten af deres liv, hvorfor de har påtænkt at give sønnen en gulerod i forbindelse med generationsskiftet. De har dog ikke helt bestemt sig for om dette skal gøres i direkte forbindelse med sønnens indtræden i selskabet eller om gaven skal gives i privatregi. Herudover har de tænkt på, om de lige så godt kunne lade selskabet drive indtil de engang ikke var til og at sønnen herefter kan succedere i dødsboet. De har derfor kontaktet os for rådgivning heraf, og vi vil opstille flere scenarier, hvor vi bedst muligt vil inddrage deres tanker herom. Det skal bemærkes at Byggemand Bob ApS i resten af afhandlingen benævnes som BB ApS.

7.2. Generationsskifte

I case virksomheden ønsker sønnen at videreføre BMs byggevirksomhed og såfremt muligheden forelægger, at gøre brug af successionsreglerne. Succession er ensbetydende med at man undgår at betale skat, men blot at man udskyder den latente skattebetaling til et senere tidspunkt, dette formentlig først når sønnen afstår aktiverne eller aktierne. Sønnen tiltræder således selskabets skattebyrde.

Fordelen er at sønnen ikke skal betale skat nu og her, og dermed risikere grundlaget for fortsat drift.

Ulempen er, at sønnen indtræder i den skattemæssige forpligtelse selskabet har på overdragelsestidspunktet.

Overdragelsen kan ske på flere måder, enten som gave eller som overdragelse mod at der betales et vederlag eller en som kombination af disse.

Fordelen ved at overdrage med succession for overdrageren er, at overdragelsen ikke udløser en normal beskatning. Når overdragelsen sker med succession, så fraviger overdragelsen KSL § 33 C, hvor det almindeligvis ville udløse beskatning af enhver form for afståelse. Det vil sige at enhver form for avancebeskatning, jf. ejendomsavancebeskatningsloven, kursgevinstbeskatningsloven og afskrivningsloven, som erhververen er indtrådt i, udskydes til et senere tidspunkt. Beskatningen sker altså først når sønnen afstår aktiver eller aktierne, medmindre dette også sker med succession.

Overdragelsen kan gennemføres af to spor, enten det objektive spor eller det subjektive spor. Herved menes blot enten med eller uden forudgående godkendelse af SKAT.

Selvom man vælger at generationsskifte uden godkendelse, så skal der ske underretning til SKAT om der er anvendt succession. Dette skal senest gøres i forbindelse med overdragers selvangivelse for det pågældende indkomstår.

BM's selskab er et likvid selskab og har tidligere år været anset som et selskab med passiv pengeanbringelse, hvilket vil gøre en overdragelse til sønnen relativ dyr. Sønnen er sådan set kun interesseret i at overtage driftsselskabet, så BM er nød til at tilpasse selskabet til overdragelsen.

7.3. Gaveafgift i forbindelse med overdragelse ved succession

Overdragelsen med succession kan ske enten ved at erhververen betaler fuldt vederlag for virksomheden, eller som modtagelse af gave fra overdrager, eller som oftest vil det være en kombination af disse.

Case virksomheden er bevidst opstillet relativt likvid, hvilket vil betyde at det er forholdsvis dyrt at erhverve ved vederlagsbetaling. Det er derfor en mulighed, at oprette et gældsbevis som et anfordringstilgodehavende, som enten kan være uden rente eller med meget lav rente. Dette er ikke skattepligtigt for erhverver, jf. Juridisk vejledning 2013-1, C.A.6.1.7.

Ydes der en gave af overdrager i forbindelse med generationsskiftet, så skal modtageren betale afgifts- eller indkomstskat af værdien. Hvad enten det er gaveafgift eller almindelig indkomstskat der skal betales, afhænger af gavemodtagers relation. For case virksomheden er der tale om en søn, som er omfattet af gaveafgiftsreglerne og han skal derfor betale gaveafgift, jf. boafgiftslovens § 22. Dette skal meddeles SKAT senest den 1. maj året efter gaven er givet/modtaget.

7.4. Boafgift – direkte salg uden tilpasning

Vi antager derfor, at sønnen kan nøjes med at betale egenkapitalens værdi på kr. 12.848.675 jævnfør regnskabet 2015²⁹. Det beløb eksklusiv beskatning tilgår BMs private formue, som så vil være omfattet af arvemassen.

Med forudsætningerne, at der ikke er lavet et testamente, der angiver, hvad der skal ske med formuen, når den ene ægtefælle går bort og at BM og hans ægtefælle har fælleseje over den samlede formue.

Fælleseje betyder, at formuen skal deles ligeligt mellem dem. BM ejer derfor 6.424.338 kr., mens ægtefællen efterlader en formue på det samme, altså 6.424.338 kr. - også kaldet dødsboet.

Parret kunne have indgået aftaler om særeje, dvs. aktiver som den ene ægtefælle ejer, og derfor ikke skal deles mellem dem.

Herfra er der nogle regler om blandt andet uskiftet bo, som heller ikke er afhandlingen relevant. Men det betyder blot, at børnene ikke arver andet end tvangsarven på 25 %, før end begge forældre dør.

Når arven udbetales, så er børnene omfattet af de almindelige boafgiftsregler, som i dag er på 15 %. Ved beregning af boafgiften har vi forudsat at BM, jævnfør afsnit 7.1 kun har et barn, heraf skal betales 15 % i boafgift svarende til kr. 1.885.811. I alt vil sønnen herefter have en rest arv på kr. 10.962.864.

Såfremt forældrene har en privat formue, vil denne skulle beregnes på samme vis som selskabet.

Se beregning:

Beregning af boafgift	Boafgift	Beløb til arvinger
	kr.	kr.
Egenkapital af BB ApS	12.848.675	12.848.675
Bundfradrag ved beregning af boafgift med 15%	-276.600	
Grundlag for boafgift	12.572.075	
15 % boafgift	-1.885.811	-1.885.811
Arv		10.962.864

²⁹ Se bilag 2, 3 og 4.

7.5. Generationsskifte levende live

Hvis overdragelsen sker rullende, så kan sønnen hvert år få en skattefri gave af både moder og fader, som kan modregnes i arvesummen. Det vil betyde at arven nedbringes løbende modsvarende den skattefrie gaves beløb, således at man til sidst kan komme ned på et tåleligt beløb som skal gaveafgiftsbeskattes.

7.6. Beregning af gaveafgift

Beregningen af gaveafgiften kræver en række forudsætninger, såsom virksomhedens værdi som er sat til EK, løbende afdrag ved kombinationsmodellen er sat til kr. 500.000 som antaget er sønnens afdragsmulighed samt at det fortsat er muligt i år 2017 og frem at give afgiftsfrie gaver på samlet kr. 123.000 årligt samlet fra forældrene.

7.7. Betragtninger på lempelsen af gaveafgiften

Det er hensigten at illustrere de forskelle der er for overdragelse ved gaveafgiften alene samt ved en kombination af både gaveafgift og afdrag fra årene 2016-2020. Her er det specielt interessant at se på, hvilken effekt gaveafgiften alene har, da den lempes over perioden.

Her er det tydeligt, at lempelsen for år 2018 har stor betydning. Besparelsen ved at vente er på hele 266.861, fordi afgiftssatsen nedsættes fra 13 % i 2017 til 7 % i 2018. Den samlede besparelse på gaveafgiften, hvis man venter til år 2020, er på kr. 357.454.

Det er jo individuelt betinget, hvorvidt man synes at gaveafgiften er tålelig eller ej, men det er i hvert fald for case virksomheden et relativt stort beløb man kan spare ved at vente med at generationsskifte til år 2018.

7.8. Skattemæssige konsekvenser

For BM har det stor økonomisk betydning, om han beskattes af avancen ved afståelse af virksomheden eller ej. Denne avancebeskatning kan dog undgås, hvis virksomheden overdrages med skattemæssig succession. Ved overdragelse med skattemæssig succession overtager den nye ejer den skatteforpligtelse, som ellers ville blive udløst ved overdragelsen.

Hvis BM ikke overdrager med succession, så træder de almindelige afståelses beskatningsregler i kraft.

7.9. Handelsværdi af BB ApS

Ved overdragelse til sønnen skal BB ApS værdiansættes til dagsværdi, hvorfor der skal beregnes om der er opstået en intern oparbejdet goodwill. For brug til beregningen af goodwill har vi anvendt de 3 sidste årsregnskaber, anført på bilag 2. Samt vurderet 2 forskellige perioder for goodwill se bilag 5 og herefter anvendt den beregnede periode med den højest kalkulerede goodwill og resultatet bliver herefter.

Goodwilberegning på Byggemand Bob ApS					
	2013	2014	2015	I alt	
Resultat før skat	480.000	370.000	705.000		
Finansielle indtægter	-10.000	-100.000	-765.000		
Finansielle udgifter	100.000	130.000	110.000		
Resultat før skat (korrigeret)	570.000	400.000	50.000		
	1	2	3		
Faktor	570.000	800.000	150.000	1.520.000	
Divideret med 6				253.333	
Udviklingstendens (ingen - uens)				-210.000	
Forrentning af virksomhedens aktiver (14.478.113-865.000-3.350.000)= x 4%				-410.525	
Rest til forrentning af goodwill				-367.191	
Levetid 5 år				-749.070	
Levetid 7 år				-991.416	

Når goodwillen ender med at blive en badwill, vil et selskab som hovedregel medregne goodwill med kr. 0. Hvilket betyder at salget i dette tilfælde ikke vil indeholde intern oparbejdet goodwill.

Herefter skal ejendommen vurderes til markedsmæssig kurs og vi har valgt den offentlige ejendomsvurdering. Som tidligere nævnt kan denne værdi anvendes, såfremt værdien er retvisende handelsværdien blive følgende.

Opgørelse af handelsværdien af aktierne i BB ApS				
Egenkapital i driftsselskabet				12.848.675
Goodwill, (badwill vil blive sidestillet med kr. 0)			-997.896	
Udskudt skat, 22%			219.537	-
Ejendom - efter offentlig ejendomsvurdering tkr. 5.000			5.000.000	
Værdi iflg. Regnskab			-3.000.000	
			2.000.000	
Udskudt skat, 22%			-440.000	1.560.000
Værdi af selskabet				14.408.675
Skattemæssig anskaffelsessum for anparterne i Holding ApS				500.000
Skattemæssig fortjeneste				13.908.675

Såfremt BM solgte selskabet vil han derfor skulle betale skat af den skattemæssige fortjeneste, som udbytte. Det forudsættes at hverken BM eller hans kone har haft fortjeneste på aktier i indeværende år.

Skat af aktieindkomst:				
27% af	101.200		27.324	
42% af resten			5.799.140	5.826.464

BM vil derfor i 2016, skulle betale kr. 5.826.464 i skat ved salget af BB ApS til anden part.

8. Holdingstruktur

BM's nuværende konstruktion med 100 % ejerskab af selskabet, ønskes i forbindelse med det kommende generationsskifte, at indgå i en Holding struktur.

Der skal altid forberedes et generationsskifte i god tid ved en skattefri aktieombytning. Det skyldes primært at der ved disse aktieombytninger vil forekomme et forlænget ejertidsvilkår, som beskrevet tidligere.

Da en skattefri aktieombytning, betyder at der ikke foretages beskatning i det nye moderselskab og at den potentielle latente skat forbliver som inden ombytningen, vil det ikke have nogen skattemæssig konsekvens for det erhvervende selskab.

Der vil i det stiftende moderselskab ligeledes blive indskudt ejendommen og aktiviteter, som ikke er primære driftsforhold for det nystiftede driftsselskab. Hele grundlaget for at foretage aktieombytningen, bør være at sønnen får mulighed for at købe selve aktiviteten og dermed ikke beskattes af de passive aktiver. Driftsselskabet vil herefter have en slankere balance og vil give en mere overkommelig købspris når sønnens holdingselskab anskaffer anparterne.

Holding strukturen kan teoretisk etableres på følgende 3 måder:

- Allerede ved stiftelsen af driftsselskabet, kan et holdingselskab stiftes, men eftersom driftsselskabet allerede har eksisteret i flere år, er netop denne etablering ikke mulig.
- BM kan anvende sine anparter i selskabet til at foretage et apportindskud i et nystiftet holdingselskab. For at dette kan gøres skattefrit, er der et krav om at anparterne til datterselskabet ikke sælges i de efterfølgende 3 år.
- Byggemand Bob ApS kan overdrage aktiviteterne i et nystiftet datterselskab, hvorefter Byggemand Bob ApS bliver holdingselskab. Samtlige samarbejdspartnere skal acceptere denne omstrukturering, hvilket er en klar ulempe. For Byggemand Bob ApS, vil det betyde at, det nystiftede driftsselskab vil blive søsterselskab til det købte selskab FA ApS.

I forbindelse med generationsskiftet forventes FA ApS solgt til enten fremmedpart eller sønnen. Der vil ikke foretages en fusionering, da sønnens viden omkring faget er begrænset og det derfor kan komme til last for sønnen. Såfremt sønnen skal overtage FA ApS vil det først ske i slutningen af generationsskiftet og efter at sønnen har oppebåret en vis knowhow omkring den del af branchen.

Den tredje mulighed for nedadgående apportindskud er meget interessant for BM, da det kan give sønnen mulighed for at få en ejerandel i selve driftsselskabet, hvor sønnens kompetencer forelægges. Samtidig bibringer denne adskillelse af drift, ejendomme og søsterselskab et økonomisk råderum der er mere sandsynligt og sønnens gældsandragelse vil veje lettere, så han kan betale værdien af anparterne på markedsmæssige vilkår jævnfør ligningslovens §2, stk. 4 efter endt værnsregel om 3-års ejertidsvilkår, uden at blive bebyrdet med en økonomisk ophobning af passiv pengeanbringelse.

Ved at adskille den primære drift fra resten af virksomheden, vil handelsværdien ved frasalg af denne til sønnen ændre sig.

Goodwillberegningen vil ændre karakter, da fradraget for forrentningen af aktiverne vil blive mindre. Goodwillberegningen vil ved adskillelse af ejendom, værdipapirer, datterselskabet FA ApS se noget anderledes ud.

Goodwillberegning på Byggemand Bob ApS uden ejendom, likvider og kapitalandele i datterselskab					
		2013	2014	2015	I alt
Resultat før skat		480.000	370.000	705.000	
Finansielle indtægter		-10.000	-100.000	-765.000	
Finansielle udgifter		100.000	130.000	110.000	
Resultat før skat (korrigeret)		570.000	400.000	50.000	
		1	2	3	
Faktor		570.000	800.000	150.000	1.520.000
Divideret med 6					253.333
Udviklingstendens					-210.000
Udviklingstendens (ingen - uens)					-
Forrentning af virksomhedens aktiver (14.478.113-5.000.000-3.000.000-865.000-3.350.000)= x 4%					-90.525
Rest til forrentning af goodwill					-47.191
Levetid 5 år					-96.270
Levetid 7 år					-127.416

Da goodwillberegningen fremviser en badwill, vil denne skulle medtages til kr. 0 jævnfør SKATs cirkulære 2000-10.

Da flere større aktiver bliver fjernet vil handelsværdien herefter blive.

Opgørelse af handelsværdien af aktierne i BB Drift ApS					
Egenkapital i driftsselskabet					4.283.675
Goodwill, f.eks. med en levetid på 7 år			-133.896		
Udskudt skat, 22%			29.457		-
Værdi af selskabet					4.283.675
Skattemæssig anskaffelsessum for aktierne i Holding ApS					500.000
Skattemæssig fortjeneste					3.783.675

Note 1			
Egenkapital			12.848.675
Værdi af ejendom			-3.000.000
Kapitalandele i datterselskaber			-5.000.000
Værdipapirer			-865.000
Prioritetsgæld			300.000
Egenkapital efter omstrukturering			4.283.675

BM vil herefter skulle beskattes af den skattemæssige fortjeneste som udbytte jævnfør ABL.

Skat af aktieindkomst:			
27% af	101.200		27.324
42% af resten			1.546.640
			1.573.964

BM skal derfor betale kr. 1.573.964 ved salget af den primære drift, såfremt omstruktureringen ikke overholder værnsreglerne for skattefri omstrukturering.

Såfremt driftsselskabet kunne generationsskiftes med succession, vil den beregnede passivpost svarende til 22 % af den skattemæssige fortjeneste kr. 3.783.675, svarende til kr. 832.409 ca. 53 % af den beregnede skat ved aktieindkomst for overdrageren.

8.1. BMs skatteforhold

Ved salget skal holdingselskabet beskattes efter gældende regler. Holdingselskabet ejer mere end 10 % af driftsselskabet, hvorfor det i skattemæssig henseende anses som et moderselskab. Derfor vil salget ikke udløse beskatning og salget vil tilgå i holdingselskabet skattefrit. Herefter kan BM udlodde avancen som udbytte i holdingselskabet og beskattes med henholdsvis 27 % og 42 %.

BM skal være opmærksom på anmeldelsespligten, da salget af anparterne medfører væsentligt ændrede forhold i selskabet, hvorfor den juridiske vejledning 2013-1, punkt C.D.6.3.6.1 foreskriver anmeldelsespligt ved frasalg af aktiviteter, som efter Told og skattestyrelsen SKM2001.295TSS foreskriver at 3 års reglen ikke er udtømmende, og at anmeldelsen skal kunne begrunde, at den foretagne omstrukturering ikke er en

maskeret skatteundgåelse. Det kan derfor godt lade sig gøre, at foretage en kapitaludvidelse indenfor de første 3 år, såfremt der ikke er tale om formueforskydning for overdrageren.

SKAT kan modsætningsvis også godkende et tidligere salg af anparterne, såfremt dette ikke er en "egen vilje handling", som ved dødsfald i ejerkredsen, eller ved situationer, hvor der ses en særlig negativ påvirkning på driftsselskabets drift.

Vi vil forelægge BM en forespørgsel på godkendelse hos samarbejdspartnere, samt påskrive erklæring og hensigt om generationsskifte til SKAT, efter endt 3 års ejertidsvilkår efter strukturændringen til sønnen, således at apportindskud i nyt driftsselskab kan finde sted og det oprindelige selskab overgår til et holdingselskab.

Der kan foretages skattefri omstrukturering, med tilsidesættelse af 3 års ejertids krav, såfremt der kun foretages vederlæggelse med aktier jf. ABL § 36, stk. 6, 4. pkt.

8.2. Pengetanksreglen

Indtægtskriteriet/aktivkriteriet

Indtægtskriteriet:				
		2015	2014	2013
Omsætning i alt	5.265.000,00		5.300.000,00	5.010.000,00
Passiv omsætning	765.000,00		100.000,00	10.000,00
Passiv omsætning i procent	14,53%		1,89%	0,20%
Det gennemsnitlige indtægtskriterie i procent	5,54%			
Aktivkriteriet:				
		2015	2014	2013
Aktiver i alt	14.478.112,50		13.718.250,00	14.055.000,00
Passive aktiver (bygning, værdipapirer og likvide beholdninger)	7.215.000,00		11.450.000,00	11.350.000,00
Passiv aktiver i procent	49,83%		83,47%	80,75%
Det gennemsnitlige aktivkriterie i procent	71,35%			

Den passive pengeanbringelse i indtægtskriteriet fremviser at der er gennemsnitlig 5,54 % af årene 2013, 2014 og 2015 og ingen af årene kommer over 50 %.

Den passive pengeanbringelse i aktivkriteriet fremviser at der er gennemsnitlig 71,35 % af årene 2013, 2014 og 2015 og både 2013 og 2014 har individuelt over 50 % passiv pengeanbringelse, dog bliver der i november 2015 købt en mindre VVS virksomhed, ved navnet FA ApS, dette medfører at Byggemand Bob ApS kun har en pengetank på 49,63 % ultimo 2015. Det er derfor meget sandsynligt at selskabet ved

omstrukturering med et nyt driftsselskab og VVS selskabet (FA ApS) som søsterselskab, opnår muligheden for succession til sønnen.

I forbindelse med stiftelsen af nyt driftsselskab og herved ændret koncernstruktur, forespørges SKAT derfor, ændret beregningsgrundlag for beregning af passiv pengeanbringelse i gennemsnittet af de seneste 3 regnskabsår, til grundlag for skæringstidspunktet for omstruktureringen. Beregningen bør i stedet foregå fra datoen for ændret selskabsstruktur og frem til regnskabsafslæggelse, herefter vil der blive forespurgt, hvorvidt generationsskiftet kan foretages direkte i forbindelse med strukturændringen, da der ikke vil forekomme passiv pengeanbringelse og ændringen ved successionen kun berører anparterne i moderselskabet, hvorfor selskabet ikke vil lide under misligholdelse af holdingkravet.

Som tidligere nævnt vil sønnen kunne succedere i BMs skattemæssige stilling med en andel af aktierne ved godkendelse, jf. minimumsgrænsen skal BM blot succedere med mindst 1 %.

Det vil være oplagt at foretage succession for en andel, svarende til andelen for forskud på arven, svarende til en ligelig fordeling mod datteren/søsterens forudbetalte gave/forudbetalte arv.

Resten af salget kan derefter foregå ved almindeligt salg, værdiansat og beskattet efter gældende lov.

Ved godkendelse af ovenstående skal BM og hans børn vurdere, hvornår gaven/den forskudte arv skal forelægges og hvilke skattemæssige konsekvenser, gaven vil få for sønnen/datteren. Ved gaveafgiftsudsættelsen, kan en udbetaling i 2020 have en positiv skattemæssig effekt for BM, da udbetalingen til sønnen vil have en nedsat afgift på 5 %, modsat datterens 17 %.

Såfremt SKAT underkender muligheden for at anvende gennemsnitsbetragtningen af indtægtskriteriet og aktivkriteriet ved omstruktureringen, vil BM skulle tage stilling til, hvorvidt den latente skat skal betales eller om han mener at selskabet i den kommende årrække, vil kunne opnå en gennemsnitlig pengeanbringelse på under 50 %, og om der derfor aktivt skal fokuseres på at kunne succedere indenfor en given tidsramme.

8.3. Skattemæssige konsekvenser for erhverver og sælger

Der skal ved et generationsskifte altid tages hensyn til begge parter i handlen, hvorfor disse kan blive beskattet efter gældende lov, dog findes der et par undtagelser hertil.

Succession: Såfremt overdragelsen af selskabet opfylder reglerne efter ABL § 34, stk. 6, kan overdrager succedere den nærtstående part uden at overdragelsen kommer til beskatning. Erhververen vil dog ligeledes indgå i overdragerens skattemæssige position, hvilket også er positivt for erhververs

likviditetsmæssige behov. Dog indgår erhververen ikke i samme ejertid på ejendommen som overdrageren jf. SKM2002.173.LSR. Hvilket betyder at erhverver ikke har retten til at fradrage vedligeholdelsesudgifter fra før overdragelsestidspunktet.

Såfremt SKAT ikke godtager selskabet som et driftsselskab, jf. ABL § 34, stk. 6 med en passiv pengeanbringelse på under 50 % ultimo 2015, bliver A/B modellen relevant. Da modellen kan anvendes til et glidende generationsskifte uden de finansieringsmæssige komplikationer, dette kan gøres selvom selskabet ikke kan succedere jævnfør pengetanksreglen³⁰.

Herunder belyses modellen samt BB ApS udfordringer, som selskabet kommer til at opleve i forbindelse med et fremtidigt generationsskifte.

8.4. A/B modellen

BM og sønnen skal have foretaget beregning af markedsprisen for selskabet, da de begge anses som værende interesse forbundne parter og dette kan i praksis volde parterne større udfordringer og efter endt værdiansættelse, skal indtrædelseskursen beregnes. BM kan, som nævnt i afsnit 6.3, vælge at lade sønnen overtage selskabet løbende og herved ikke skulle finde kapital, ved at lade BM have en forlods udbytteret. Såfremt de aftalte at BM kunne udlodde op til 50 % af handelsværdien ved forlods udbytteret de næste 5 år, kunne sønnen herefter købe resten af anparterne. Det ville betyde at BM skulle hæve kr. 6.954.338.

Forlods udbytte					
50% af (selskabets værdi + tegningsbeløb)-tegningsbeløb					
50% af (14.408.675+ 500.000)-500.000					6.954.338
Omregnet til 100% (6.954.338/50%)					13.908.675

Dog ville det i praksis være sådan at man fandt et område der kunne lyde tkr. 6.000 – tkr. 9.000, som BM ville kunne anvende de næste år for 50 % af hans anparter, hvor det vil være et krav at han ikke udlodder udbytte, hvor det kommer til skade for virksomheden. Han vil have forlods udbytteret for minimumsbeløbet tkr. 6.000 og have beløbet som et tilgodehavende efter endt åremålsbegrænsningsperiode.

Såfremt BM i forbindelse med en ny koncernstruktur, ønsker at sønnen skal overtage driftsselskabet, vil der jævnfør holdingkravet, være en minimumsperiode på et uændret ejerforhold i mindst 3 år. Jævnfør SKM.2012.504SR fandt SKAT, at den skattefri ombytning af anparterne uden tilladelse (objektiv), samt den efterfølgende kapitaludvidelse var en påbegyndt afhændelse af selskabet fra overdragerens side, da der

³⁰ ABL § 34, stk. 6

blev besluttet forlods udbytteret. Det er altså muligt at foretage kapitaludvidelsen uden at denne kommer til beskatning for BMs holdingselskab ved at kapitaludvidelsen bliver gjort under markedsmæssige vilkår, at der ikke bestemmes forlods udbytteret eller anden form for formueforskydning.

Alternativt vil en succession, såfremt denne godkendes, være et alternativ til generationsskiftet.

Hvis det bestemmes at sønnen ikke har mulighed for at foretage succession i selskabet efter ABL § 34, stk. 6, forhindrer dette ikke BM i at anvende A/B modellen, hvorfor modellen kan være attraktiv for parterne.

Herefter skal det af BM og sønnen besluttet, hvorvidt sønnen skal indtræde med den reelle kurs og indgå i ejerkredsen inden de 3 år er gået, eller indskyde B aktiverne i 2019, hvorefter en forlods udbytteret fremstår af differencen imellem den på tiden indre værdi tillagt en given goodwill, der i dette tilfælde vil være kr. 0.

Kapitaludvidelser kan derfor være udfordrende på både værdiansættelses niveau såvel som det skatteretlige, såfremt der kunne foreligge tvivl om at der skulle være en formueforskydning i perioden.

Ved kapitaludvidelsen vil BM i det nævnte tilfælde ikke opleve skattemæssige konsekvenser, da hans holdingselskab vil opfylde reglerne efter ABL § 4 a, og kan udlodde udbytte skattefrit til sit holdingselskab. For BM kan det være skatteoptimerende at være indirekte ejer af driftsselskabet, da han via sit holdingselskab, kan indgå i datterselskabsregulativet, så de fremtidige foretagne udlodninger vil ske skattefrit til Holdingen ligeledes efter ABL § 4 a.

Når BM herefter skal udlodde udbyttet fra Holdingselskabet og til sig selv privat, vil dette ske på samme skattepligtige vilkår som ved direkte ejerskab og beløbet skal herefter beskattes efter gældende lov som udbytte med 27 % op til bundgrænsen og herefter 42 %.

Indtrædende kapitalejer, altså sønnen, vil som udgangspunkt heller ikke opleve en skattemæssig konsekvens, såfremt kursen er på den førnævnte markedsmæssige kurs.

Såfremt købsprisen af SKAT anses, for kommet i hænde til underkurs, vil der blive beregnet en given indkomst som vil komme til beskatning efter gaveafgiftssatsen.

8.5. Sammenfatning

Eftersom A/B modellen, samt den potentielle gaveafgiftsnedsættelse og forlods udbytterettens tilblivelse, vil BM og sønnen efter vor opfattelse skulle afvente det 3 årige ejertids krav, hvorfor der tidligst vil kunne foretages kapitaludvidelse i 2019, hvor gaveafgiften ved generationsskifte er væsentlig lavere end i

indeværende år. Dette vil for overdrageren ikke medføre beskatning af vederlag og den andel, som sønnen skal modtage i gaveafgift, vil kunne beregnes til en væsentlig lavere beskatning end i 2016.

9. Modellernes skattemæssige forhold

9.1. Aktieombytning

9.1.1. Skattemæssige konsekvenser ved aktieombytning

Som udgangspunkt sidestilles en aktieombytning med afståelse af aktier, hvilket følger beskatningsreglerne i aktieavancebeskatningsloven. Aktierne kan både ejes af fysiske personer og selskaber, og reglerne herfor er meget forskellige.

En aktieombytning kan gennemføres skattefri eller skattepligtig samt med eller uden tilladelse fra SKAT.

Hvis vi skal starte med tilladelsesdelen, så opfylder BB ApS alle betingelser for at gennemføre aktieombytningen, som beskrevet i afsnit 3.2.2. Det betyder, at BM selv bør vælge om aktieombytningen skal ske med eller uden tilladelse.

Hvis man vælger at gennemføre aktieombytningen uden tilladelse, så skal BM være opmærksom på de betingelser som nævnt i afsnit 3.2.3. skal overholdes, for at opretholde skattefriheden, herunder konsekvenserne ved at det nystiftede selskab skulle gå likvidation eller konkurs indenfor en periode på 3 år fra aktieombytningen har fundet sted. Disse betingelser er også kendt som værneregler.

BM skal især tage stilling til om aktieombytningen skal gennemføres skattefri eller skattepligtig.

En aktieombytning betyder her, at BM som aktionær i BB ApS ombytter sine aktier med aktier i et nyt selskab, som i dette tilfælde ville være et holdingselskab.

9.1.2. Skattefri aktieombytning

Med en skattefri aktieombytning efter ABL § 36, så ligger der implicit heri, at transaktionen ikke er skattepligtig, da der opnås fuld succession på aktierne. Det er først på tidspunktet, hvor BM som kapitalejer reelt set afstår sine aktier, at han bliver beskattet efter ABL § 12.

Det er vigtigt at BM sørger for, at der ikke sælges aktier i driftsselskabet i en periode på 3 år efter aktieombytningen for at opretholde skattefriheden eller skatteudskydelsen om man vil.

Det er i den forbindelse underordnet om aktieombytningen er gennemført med eller uden tilladelse.

Vi har udarbejdet en åbningsbalance for en aktieombytning, som er opgjort til handelsværdien.

	Byggemand Bob Holding ApS				
	Åbningsbalance skattefri aktieombytning 30.04.2016				
	Aktiver	01.01.2016		Passiver	01.01.2016
	Grunde og bygninger	3.000.000		Virksomhedskapital	50.000
	Materielle anlægsaktiver	3.000.000		Overført resultat	12.848.675
				Årets resultat	-
1	Kapitalandele i datterselskaber	9.388.675		EGENKAPITAL	12.898.675
	Kapitalandele i datterselskaber	9.388.675			
	Finansielle anlægsaktiver	9.388.675		Udskudt skat	105.000
				Hensættelser	105.000
	Anlægsaktiver	12.388.675		Prioritetsgæld	300.000
				Langfristet gældsforpligtelser	405.000
	Værdipapirer	865.000			
	Tilgodehavender	865.000		Anden gæld	-
	Likvidide beholdninger	50.000		Kortfristede gældsforpligtelser	-
	Omsætningsaktiver	915.000		GÆLDSFORPLIGTELSE	405.000
	Aktiver	13.303.675		PASSIVER	13.303.675
	Note 1				
	Kapitalandele i FA ApS	5.000.000			
	Kapitalandele i BB drift ApS	4.388.675			
	Kapitalandele i alt	9.388.675			

9.1.3. Skattepligtig aktieombytning

En skattepligtig aktieombytning vil betyde, at BM bliver beskattet efter ABL § 12. Hvilket i praksis vil være en opgørelse af differencen på anskaffelsesværdien af aktierne/anparterne og handelsværdien af dem på ombytningstidspunktet.

Dette vil umiddelbart blive dyrt, da han beskattes med 27 % af de første 101.500 kr. og med 42 % af resten herover.

9.1.4. Aktieombytning med apportindskud BB ApS

En aktieombytning skal ses som et led i et senere generationsskifte, så man skal være varsom med at træffe sit valg ud fra aktieombytningsmetoden som en isoleret transaktion. Men aktieombytning er en mulighed for BM til at få etableret en holdingstruktur, og den kan gennemføres med succession, således beskatningen udskydes.

BM bør være meget opmærksom på ejertids kravet, da der kan de skattemæssige konsekvenser kan ramme i hele perioden på de 3 år fra ombytningsdatoen. Hvis aktieombytningen gennemføres ved succession og uden tilladelse, og det modtagende selskab går i likvidation eller konkurs i en periode på 3 år fra

ombytningsdatoen, så vil aktieombytningen blive gjort skattepligtig. Ligeledes gælder det, at BM ikke kan starte generationsskiftet af driftsselskabet før end ejertids kravet er ophævet for at skattefriheden skal opretholdes.

Såfremt BM ikke holder sig dette for øje, så vil det betyde at BM bliver realisationsbeskattet af aktieombytningen, jf. ABL § 12.

9.2. Tilførsel af aktiver

Case virksomheden kan anvende muligheden for tilførsel af aktiver til et eksisterende selskab, såfremt virksomheden overholder bestemmelserne i FUL §§ 15 C og D. Der skal, for at kunne tilføre aktiver skattefrit, være tale om en gren/afdeling af selskabet som kan fungere uafhængigt og selvstændig overfor det indskydende selskab. Der er i FUL § 15 C foreskrevet at perioden, hvori selskabet skal kunne fungere uafhængigt er minimum 3 år. For yderligere information henvises til afsnit 3.3, hvori omstruktureringsmodellen beskrives.

9.2.1. Skattepligtig tilførsel af aktiver

Som udgangspunkt vil tilførsel af aktiver medføre en afståelsesbeskatning, da salg af aktiverne hører under kapitalgevinstbeskatning. Hvorfor det indskydende selskabs gevinst sættes til beskatning. Der er flere grunde til at tilførsel af aktiver kan anses som skattepligtigt salg, det mest interessante er dog aktivernes formåen af selvstændig virksomhed i det modtagende selskab.

En af risiciene for at et indskudt aktiv ikke kan fungere som selvstændig virksomhed, kan ske ved at virksomheden ikke kan drives selvstændigt, uden finansiering fra det indskydende selskab eller ved at aktiverne i sig selv ikke udgør selvstændig virksomhed. Hvis det er tilfældet, vil tilførslen blive anset som et salg af aktier, som skal tilgå til handelsværdi og ikke ved at det modtagende selskab indtræder i det indskydende selskabs skattemæssige stilling. Det indskydende selskab skal herefter beskattes af beløbet, der svarer til handelsværdien fratrukket det oprindelige kapitalindskud, som aktieindkomst.

9.2.2. Skattefri tilførsel af aktiver

Som udgangspunkt har en skattefri tilførsel af aktiver samme virkning som ved virksomhedsomdannelsen, beskrevet tidligere. Det indskydende selskabs fortjeneste og tab på de indskudte aktiver skal ikke medregnes i den skattepligtige indkomst.

Ved en skattefri tilførsel af aktiver er en af forudsætningerne jævnfør FUL § 15 C, stk. 2. at vederlaget til det indskydende selskab udelukkende skal bestå af aktier eller anparter og derfor ikke kontanthandel eller

anden form for vedlæggelse, hvorimod fusion og spaltning kan anvende kontantvederlag. For yderligere information herom refereres til beskrivelsen af skattefri tilførsel af aktiver nævnt tidligere i afhandlingen.

9.2.3. Tilførsel af aktiver BB ApS

BM skal tage stilling til hvorvidt han vil anvende modellen for tilførsel af aktiver i forbindelse med generationsskiftet til sønnen, hvor BB ApS indskyder den selvstændige andel af selve driften, der ligeledes skal opfylde kravene for selvstændig virksomhed. Da det indskydende aktiv har genereret overskud de 3 tidligere år og herudover udgør hovedparten af den primære drift, ses forholdet ikke som en hindring for BB ApS at indskyde driften i et nyt selskab. Såfremt det nye selskab ikke kan fungere selvstændigt de næste 3 år, vil tilførslen af aktiverne ansues som en afståelse og vil blive skattepligtig for BB ApS.

BM skal i forbindelse med muligheden vurdere, hvorvidt aktiverne skal indskydes i et selskab hvor BB ApS er eneste kapitalejer, eller hvorvidt tilførslen skal indgå i et selskab stiftet af sønnen. Til forskel for aktieombytningen er der nemlig mulighed for at indskyde aktiverne i et selskab ejet af en anden part og med eksisterende drift.

Ved at tilføje aktiverne i sønnens nystiftede selskab vil sønnen blive ejer direkte uden at skulle ud at finansiere købet hos tredjepart. Det vil dog ikke umiddelbart være den mest attraktive situation at tilføje aktiverne i sønnens selskab, da sønnen derfor bliver medejer med en meget lav andel af anparterne i første omstrukturering. Sønnen skal for at købe sin far ud, vente yderligere 3 år efter tilførslen, enten ved vedlæggelse af likvider eller ved gældsbevilling, da der vil opstå et ejertidsvilkår.

Det vil være mere attraktivt for BM at foretage tilførsel af aktiver til et, af driftsselskabet oprettet, selskab, hvor der ved tilførslen foretages en kapitalforhøjelse med BM som den eneste kapitalejer.

Bygge mand Bob Holding ApS				
Åbningsbalance skattefri aktieombytning 01.01.2016				
Aktiver	01.01.2016		Passiver	01.01.2016
Grunde og bygninger	3.000.000		Virksomhedskapital	50.000
Materielle anlægsaktiver	3.000.000		Overført resultat	12.848.675
			Årets resultat	-
Kapitalandele i datterselskaber	9.283.675		EGENKAPITAL	12.898.675
Kapitalandele i datterselskaber	9.283.675			
Finansielle anlægsaktiver	9.283.675		Udskudt skat	
			Hensættelser	-
Anlægsaktiver	12.283.675		Prioritetsgæld	300.000
			Langfristet gældsforpligtelser	300.000
Værdipapirer	865.000			
Tilgodehavender	865.000		Anden gæld	-
Likvidide beholdninger	50.000		Kortfristede gældsforpligtelser	-
Omsætningsaktiver	915.000		GÆLDSFORPLIGTELSE	300.000
Aktiver	13.198.675		PASSIVER	13.198.675
Note 1				
Kapitalandele i FA ApS	5.000.000			
Kapitalandele i BB drift ApS	4.283.675			
Kapitalandele i alt	9.283.675			

For BB ApS, BM og sønnen er denne model interessant, da BM spekulerer i at beholde ejendommen, værdipapirerne og kapitalandelene i VVS firmaet selv. VVS firmaet vurderer han kan sælges med en vis profit på sigt og sønnens kompetencer i det felt er væsentlig begrænset. Da disse, for sønnen, uvedkommende aktiver fylder over 60 % af balancesummen tkr. 8.865 over tkr. 14.538, vil det være til fordel for begge parter at sortere dem fra.

Efter endt ejertidsvilkår kunne der foretages en vedtægtsændring til en A/B model. I modellen indføres en forlods udbytteret af hovedparten af a anparterne, der herefter overføres som en reserve i egenkapitalen. Sønnen stifter i den forbindelse et selskab og køber b anparterne efter det endt 3 års ejertidsvilkår. Faderen kan igennem en aftalt række år udnytte sin forlods udbytteret, så sønnen ender med at være den største kapitalejer i ejerkredsen. A/B modellen vil blive beskrevet yderligere under de skattemæssige forhold for a/b modellen.

9.3. Grenspaltning

9.3.1. Skattemæssige konsekvenser ved grenspaltning

Ligesom med tilførsel af aktiver, så kan case virksomheden anvende spaltning til at etablere en holdingstruktur. Modsat tilførsel af aktiver, så behøver det ikke nødvendigvis at være en gren/afdeling af selskabet, det kan også være hele selskabet. I det tilfælde ville der være tale om en ophørsspaltning.

Ved ophørsspaltning vil spaltningen blive betragtet som fuld afståelse for aktionæren, og han bliver derfor beskattet af avancen på hele aktieposten. Mens aktionæren kun vil blive beskattet af udbytte på den del der udspaltes ved en grenspaltning.

For BM vil en skattepligtig spaltning betyde, at man er omfattet af reglerne i FUL § 15 b, stk. 2. Mens en skattefri spaltning vil betyde at det modtagende selskab succedere i den indskydende skattemæssige stilling, jf. FUL § 8. Således vil der ikke ske beskatning efter kursgevinstloven, ejendomsavancebeskatningsloven, aktieavancebeskatningsloven, afskrivningslovens § 40 og statsskattelovens § 5a, samt i genvundne afskrivninger efter afskrivningsloven.

BB ApS har ikke nogen underskud til fremførsel, hvorfor reglerne i FUL § 8, stk. 6, i forhold til de skattemæssige underskud i denne sammenhæng er irrelevante. Der er heller ikke tale om spaltning i koncern- eller sambeskatningsforhold, hvorfor reglerne i FUL § 8, stk. 2, heller ikke har betydning for BM.

Hvis BM modtager et kontantvederlag i forbindelse med grenspaltningen, så vil BM blive beskattet efter FUL § 15 b, stk. 4, 4. pkt.. En åbningsbalance for det nye selskab vil se ud som nedenfor ved en skattepligtig grenspaltning. En skattepligtig spaltning vil betyde, at BM vil blive beskattet som var spaltningen en afståelse. Det vil sige, at man skal opgøre differencen mellem anskaffelsessummen og handelsværdien, som skal være på markedsvilkår. Beskatningen af den difference vil følge reglerne i kursgevinstbeskatningsloven, aktieavancebeskatningsloven, ejendomsavancebeskatningsloven, afskrivningsloven mv.

BB Udlejning & VVS ApS				
Åbningsbalance skattepligtig grenspaltning 30.04.2016				
Aktiver	30.04.2016		Passiver	30.04.2016
Grunde og bygninger	5.000.000,00		Virksomhedskapital	50.000,00
Materielle anlægsaktiver	5.000.000,00		Overført resultat	10.565.000,00
			Årets resultat	
Kapitalandele i datterselskaber	5.000.000,00		EGENKAPITAL	10.615.000,00
Kapitalandele i datterselskaber	5.000.000,00			
Finansielle anlægsaktiver	5.000.000,00		Udskudt skat	-
			Hensættelser	-
Anlægsaktiver	10.000.000,00		Prioritetsgæld	300.000,00
			Langfristet gældsforpligtelser	300.000,00
Værdipapirer	865.000,00			
Tilgodehavender	865.000,00		Leverandører af varer og tjenesteydelser	
Likvidide beholdninger	50.000,00		Anden gæld	
			Kortfristede gældsforpligtelser	-
Omsætningsaktiver	915.000,00			
			GÆLDSFORPLIGTELSE	300.000,00
Aktiver	10.915.000,00		PASSIVER	10.915.000,00
Note 1				
Kapitalandele i FA ApS	5.000.000			
Kapitalandele i alt	5.000.000			

Fordelen ved at kunne anvende en skattepligtig spaltning er dels muligheden for at anvende et eventuelt underskud, men også at man ikke omfattes af reglerne i successionsprincippet. Således vil man kunne få et højere afskrivningsgrundlag, såsom en aktivering af goodwill til handelsværdi og man kan afskrive på bygningen til handelsværdi – frem for de skattemæssige afskrivningsniveauer man ville succedere i ved en skattefri grenspaltning. Det forholder sig dog sådan at BB ApS ikke havde en opsparet goodwill. BM ville beskattes af tkr. 10.565, som anført, hvoraf der ville påhvile en udskudt skat i ejendommen af forskellen mellem ejendommens kostpris og offentlige vurdering.

Det er dog muligt at anvende successionsprincipperne ved spaltning også, her gælder reglerne i FUL §§ 8, 9 og 11, som siger at de er muligt at spalte skattefrit, hvilket er af stor betydning for både selskaberne og aktionærerne. Såfremt BM kun vederlægges med aktier eller anparter, så vil han ikke blive beskattet ved anvendelse af successionsprincipperne. Der gælder i den forbindelse, at de aktier eller anparter som BM får, vil blive betragtet som anskaffet på det tidspunkt, til den anskaffelsessum og i den hensigt som aktierne i det indskydende selskab.

Som ved en aktieombytning har vi opstillet en mulig åbningsbalance for BB Drift ApS, hvor den samlede egenkapital for BB Drift ApS og BB Udlejning & VVS ApS, svarende til den totale sum for BB ApS tillagt kr. 50.000 for det nystiftede udlejningsselskab.

BB Drift ApS				
Åbningsbalance skattefri aktieombytning 01.01.2016				
Aktiver	01.01.2016	Passiver	01.01.2016	
Produktionsanlæg og maskiner	1.150.000	Virksomhedskapital	500.000	
Materielle anlægsaktiver	1.150.000	Overført resultat tidligere år	3.783.675	
		Årets resultat	-	
Finansielle anlægsaktiver	-	EGENKAPITAL	4.283.675	
Anlægsaktiver	1.150.000			
		Udskudt skat	-	
Fremstillede færdigvarer og handelsvar	300.000	Hensættelser	-	
Varebeholdninger	300.000			
		Prioritetsgæld	-	
Tilgodehavender fra salg og tjenesteyd	580.000	Langfristet gældsforpligtelser	-	
Igangværende arbejder for fremmed re	175.000			
Andre tilgodehavender	8.500	Leverandører af varer og tjenesteyd	405.438	
Periodeafgrænsninger	49.613	Anden gæld	924.000	
Tilgodehavender	813.113	Kortfristede gældsforpligtelser	1.329.438	
Likvidide beholdninger	3.350.000			
Omsætningsaktiver	4.463.113	GÆLDSFORPLIGTELSE	1.329.438	
Aktiver	5.613.113	PASSIVER	5.613.113	

I forhold til den skattefrie spaltning, så er der ingen skattemæssige konsekvenser for BM. Men BM skal være opmærksom på, at hvis denne spaltning gennemføres uden tilladelse og betingelserne ikke er opfyldt, så vil spaltningen blive skattepligtig.

9.3.2. Grenspaltning BB ApS

Ligesom ved de andre metoder, så skal BM være opmærksom på, at en grenspaltning vil være et skridt på vejen til et senere generationsskifte. BM skal derfor også her være opmærksom på de kriterier der er for en grenspaltning.

Resultatet af en grenspaltning er ikke, som ved aktieombytning eller tilførsel af aktiver, at der bliver etableret en holdingstruktur. Det udspaltede driftsselskab vil blive et søsterselskab til BB ApS med BM som ejer, hvilket har den konsekvens at BM, ved en skattepligtig spaltning, vil blive realisationsbeskattet efter ABL § 12. Selvom fordelene ved en skattepligtig spaltning er, at man kan anvende dels muligheden for et

eventuelt underskud, men også at man ikke omfattes af reglerne i successionsprincippet. Således vil man kunne få et højere afskrivningsgrundlag, som eksempel, så aktiveres goodwill til handelsværdi og man kan afskrive på bygninger til handelsværdi, i stedet for det skattemæssige afskrivningsniveau man succederer i. Så er en skattepligtig grenspaltning, i vores optik, ikke et fornuftigt valg. Primært fordi BM ikke har nogen underskud, som kan modregnes i overdragelsessummen.

BM bør derfor i dette tilfælde vælge en skattefri grenspaltning, da beskattningen ved denne metode udskydes til et senere tidspunkt.

Det er endvidere vigtigt, at BM forholder sig til det samlede generationsskifte, hvilket for den skattefri grenspaltning betyder, at ejertids kravet er gældende for grenspaltning gennemført uden tilladelse. Derfor bør BM søge tilladelse til at foretage en skattefri grenspaltning med begrundelsen generationsskifte underbygget med finansieringsudfordringerne for sønnen.

Skatteministeriets Departement har i TfS 1996, 899 SKM direkte angivet, at hovedformålet med en grenspaltning kan begrundes med generationsskifteplaner.

9.4. Succession efter ABL 34 (KSL 33 C - KSL 33D)

Succession er en meget anvendt metode, når nærtstående parter står overfor et generationsskifte og den direkte succession, hvor erhververen indtræder direkte i overdragerens skattemæssige stilling.

BM kan ved at anvende denne model, sælge sin virksomhed til sønnen, uden at gevinsten af BB ApS vil komme til beskattning som aktieindkomst.

Sønnen har mulighed for at modregne udskudt skat i nettoværdien af BB ApS overdragelsesværdi, hvilket er en naturlig følge af at sønnen overtager skattebyrden af den udskudte skat fra sin far.

For BM beregner vi 2 mulige scenarier ved succession:

- Sønnen succederer i selskabets samlede aktiver
- Sønnen succederer i driftsdelen af selskabet

Hvis sønnen skal succedere i selskabets nuværende struktur og altså dets samlede aktiver, er det interessant at se på forholdene i et fremtidsperspektiv, da gaveafgiften blev foreslået nedsat løbende frem til 2020.

Vi har derfor foretaget en beregning af handelsværdien, samt gaveafgiften i henholdsvis 2016 og 2020.

Ved opgørelse af sønnens vederlag for succession i hele selskabets aktiver foreslår vi tkr. 5.000, hvoraf der vil blive udarbejdet et simpelt gældsbevis uden forrentning, for at lette finansieringsbyrden hos sønnen i de første år.

Opgørelse af handelsværdien af aktierne i BB ApS				
Egenkapital i driftsselskabet				12.848.675
Goodwill, f.eks. med en levetid på 7 år			-430.896	
Udskudt skat, 22%			94.797	-
Ejendom - efter offentlig ejendomsvurdering tkr. 5.000			5.000.000	
Værdi iflg. Regnskab			-3.000.000	
			2.000.000	
Udskudt skat, 22%				2.000.000
Værdi af selskabet				14.848.675
Skattemæssig anskaffelsessum for aktierne i Holding ApS				500.000
Skattemæssig fortjeneste				14.348.675
Beregning af gaveafgift ved overdragelse med succession og gaveelement				
Handelsværdi af selskabet				14.848.675
Aftalt vederlag (eventuelt ydet på gældsbrev)				-5.000.000
Gaveelement				9.848.675
Udskudt skat bygning (22 % af kr. 2.000.000)				-440.000
Bundgrænse for gaveafgiftsberegning (2016)				-61.500
Grundlag for beregning af gaveafgift				9.347.175
Gaveafgift heraf 2016			15%	1.402.076
Gaveafgift heraf 2020			5%	467.359
Potentiel gaveafgiftsbesparelse for sønnen				934.718

Der vil altså være en gaveafgiftsbesparelse på kr. 934.718, ved at BM og søn venter med at succedere til 2020.

9.5. Succession efter ABL 34 med anvendelse af passivpost jf. KSL 33 D

Værdiansættelsen har altid særlig interesse, når man overdrager aktiver mellem interesseforbundne parter, i dette tilfælde fader og søn. Men det er grundlæggende, at værdiansættelsen af aktiverne skal ske til handelsværdier, altså den værdi en uafhængig part ville betale.

I den forbindelse har Skatteministeriet også valgt, at lave nogle retningslinjer for fastlæggelse af handelsværdier mellem interesseforbundne parter. I cirkulære nr. 185 af 17. november 1982, finder helt konkret anvendelse på overdragelser mellem forældre og børn.

Når der overdrages aktier med succession, jf. ABL § 34 ydes en gave til en person som er omfattet BAL § 22. Altså den nære gaveafgiftskreds, som børn, børnebørn, stedbørn og adoptionsbørn samt samlever, så er det muligt at lave et nedslag i handelsværdien ved at beregne en passivpost. Denne passivpost gives til at udligne eventuelle fremtidige skatter som påhviler de erhvervede aktiver.

For sønnen betyder det, at hvis overdragelsen helt eller delvist sker ved gave, så kan han efter KSL § 33 D, beregne en passivpost som giver et nedslag i handelsværdien. Fordelen for sønnen, ved at få en delvis

gaveafgiftspligtig gave er, at såfremt det senere måtte vise sig, at indgangsværdierne måske ikke er helt retvisende, så bliver han ikke afskåret fra at kunne anvende denne avanceopgørelse.

Beregningen af passivposten sker på grundlag af den lavest mulige fortjeneste, som ville være fremkommet, hvis gavegiveren havde solgt aktivet på tidspunktet for overdragelsen til tredjemand.

Passivposten udgør højst 30 % af den beregnede fortjeneste, der ikke ville være aktieindkomst.

Passivposten af den beregnede fortjeneste, som vil være aktieavance, der anvender man 22 % til beregning for grundlaget af passivposten jf. KSL § 33 D, stk. 3, jf. SKM2011.406.SKAT.

9.6. Overdragelse med gave

En overdragelse ved succession fra BM til søn, hvor overdragelsen helt eller delvist er givet med gave, så skal man opgøre handelsværdien på overdragelsestidspunktet.

Det er jævnfør SKM2011.406.SKAT, Skatteministeriets opfattelse, at værdiansættelseskravet efter kildeskattelovens § 33 D opfyldes mest hensigtsmæssigt ved, at parterne har krav på det største af de nedslag, der kan beregnes med udgangspunkt i henholdsvis ABL § 34, KSL § 33 C og KSL § 33 D.

Reduktionen af den udskudte skat, skal være et udtryk for de forpligtelser, som eventuelt kan komme til at påhvile de erhvervede aktiver.

Hvis der f.eks. gives reduktion med udgangspunkt i kildeskattelovens § 33 C for personlige virksomheder, fordi reduktionen er større end beregningen af udskudt med udgangspunkt i kildeskattelovens § 33 D, er nedslaget efter sidstnævnte bestemmelse indeholdt i nedslaget efter førstnævnte bestemmelse. Det samme gør sig gældende for selskaber.

Ved at anvende denne fremgangsmåde vil kravene efter kildeskattelovens §§ 33 C og D altid være opfyldt hver for sig i de konkrete situationer, hvor der sker overdragelser med succession som hel eller delvis gave.

Samspillet mellem KSL § 33 C og D er altså, at parterne vælger at fradrage en passivpost efter KSL § 33 C eller at tage den objektiverede passivpost efter KSL § 33 D.

Passivposten opgøres, som nævnt på baggrund af eventuelle forpligtelser der påhviler aktiverne der overdrages. Her beregnes disse forpligtelser med en skattekurs, som vil ligge et sted mellem kurs 0 og pari. Da det er eventuelle forpligtelser, så kan man ikke bare anvende kurs pari, således bliver det en vurdering af hvor sikker eller usikker at denne forpligtelse bliver udløst.

Det er umiddelbart vanskeligt, at komme med klare bud på hvad en passivpost beregnet ud fra enten KSL § 33 C eller D vil betyde for parterne. Men i og med at det handler om et nedslag i prisen, så er det naturligt en fordel for erhverver, her sønnen, at passivposten er så høj som mulig.

Såfremt sønnen succederer i driftsselskabet alene vil opgørelsen af handelsværdien se sådan her ud:

Opgørelse af handelsværdien af aktierne i BB drift ApS					
Egenkapital i driftsselskabet					4.283.675
Goodwill, f.eks. med en levetid på 7 år				-96.270	
Udskudt skat, 22%				21.179	-
Værdi af selskabet					4.283.675
Skattemæssig anskaffelsessum for aktierne i Holding ApS					500.000
Skattemæssig fortjeneste					3.783.675
Beregning af gaveafgift ved overdragelse med succession og gaveelement					
Handelsværdi af selskabet					4.283.675
Aftalt vederlag (eventuelt ydet på gældsbevis)					-1.000.000
Gaveelement					3.283.675
Passivpost beregnet af grundlaget for aktieavancen			22%		-832.409
Bundgrænse for gaveafgiftsberegning (2016)					-61.500
Grundlag for beregning af gaveafgift					2.389.767
Gaveafgift heraf 2016			15%		358.465
Gaveafgift heraf 2020			5%		119.488
Potentiel gaveafgiftsbesparelse for sønnen					238.977

Vi kan derfor konkludere at, såfremt selskabets handelsværdi vil være på et identisk niveau i 2020 og gaveafgiften nedsænkes til 5 %, vil gaveafgiftsbesparelsen være kr. 238.977. Det vil derfor skattemæssigt være attraktivt for begge parter at vente med generationsskiftet indtil 2020.

10. Konklusion

10.1. Hvordan behandles generationsskiftet bedst muligt?

Det er hensigten med afhandlingen, at sætte fokus på de udfordringer og skattemæssige overvejelser som et generationsskifte bør have, samt belyse de gaveafgiftsmæssige konsekvenser for erhververen ved succession. Ligesom det er afhandlingens formål, at udarbejde det bedste beslutningsgrundlag for case virksomheden.

Et velplanlagt generationsskifte kræver at den nuværende kapitalejer og den fremtidige kapitalejer agerer i god tid, så den omstrukturering der findes bedst ikke hæmmes af et eventuelt ejertidsvilkår.

Det er essentielt, at BM er sikker på til hvem og hvad der skal overdrages samt om det der overdrages, er i en forfatning som kan overleve i årene efter generationsskiftet. BM skal også beslutte hvilken model, der i hans tilfælde vil være den bedste løsning samt afmåle om løsningen også er i sønnens bedste interesse. Alle disse forhold er ikke nemme at gennemskue konsekvenserne af, ligesom alle mulighederne heller ikke er åbenlyse.

I det følgende vil vi rådgive BM i mulige løsninger til at optimere generationsskiftet af BB ApS i et skattemæssigt perspektiv. Dette betyder ikke nødvendigvis at generationsskiftet skal ske skattefrit, men det er afgørende, at den samlede skattebetaling ikke bliver højere end nødvendigt samt at alle parter så vidt muligt tilgodeses efter de forskellige scenarier der er blevet fremstillet igennem afhandlingen.

Ved en tilladelse til skattefriomstrukturering hos SKAT, skal det nævnes at BMs formål er at generationsskifte sin erhvervsvirksomhed til sønnen, hvorfor selskabet hermed opfylder betingelserne for en forretningsmæssig begrundelse af omstruktureringen. Da sønnen i case virksomheden er underlagt udfordringer ved finansieringen, styrkes begrundelsen for at kunne omstrukturere virksomheden skattefrit.

BM ønsker at isolere driftsselskabet fra de øvrige aktiver, fordi han på den måde kan sikre sig sin formueopsparing i ejendommen, værdipapirerne og kapitalandelene i FA ApS, men også for at lette sønnens vederlag ved overdragelsen.

Den proces er behandlet i afsnit 3.2., 3.3. og 3.4., hvor aktieombytning, tilførsel aktiver og grenspaltning er beskrevet.

Det er hensigten, at generationsskiftet foretages mest hensigtsmæssigt i et skatte perspektiv, så det vil ikke give nogen mening for BM at lave en skattepligtig omstrukturering, da BB ApS ikke har oparbejdet noget

underskud, som kan modregnes i en fremtidig afståelse. Derfor anbefales BM at udskyde beskattningen ved at omstrukturere BB ApS skattefrit.

Når vi kigger på tidshorisonten, anbefaler vi BM, at tage stilling til hvorvidt han skal følge et objektivt- eller subjektivt spor, alt efter hvilken af nedenstående metoder han vælger.

Der er indført en række værneregler, hvis BM vælger at følge det objektive spor, som skal hindre at formålet med omstruktureringen er skatteundgåelse eller skatteunddragelse. Her kan nævnes begrænsning i udbetaling af skattefrit udbytte, ligesom der er særlige krav til værdiansættelsen.

Hvis der foretages en grenspaltning, er det også et krav, at aktiver og gæld i den overførte del skal svare til forholdet mellem aktiver og gæld i BB ApS.

For at imødekomme BM's ønske om at isolere driftsselskabet fra de øvrige aktiver, foreslår vi at første skridt i generationsskiftet vil være at anvende en af følgende omstrukturingsmodeller.

10.2. Aktieombytning med apportindskud

En aktieombytning vil sikre BM en holdingkonstruktion, hvilket betyder at han kan isolere driftsselskabet fra de øvrige aktiver som ejendom, værdipapirer og kapitalandele. Det vil gøre et potentielt salg af driftsselskabet betydeligt billigere for sønnen og BM vil fortsat have sin formue allokert i det nystiftede holdingselskab i form af passive penge. Dette fordrer dog et skattepligtigt salg for BM af BB ApS.

Det er også muligt at overdrage driftsselskabet til sønnen skattefrit, ved at sønnen succederer i den skattemæssige stilling oppe i holdingselskabet. Dette medfører, at skatten på den fortjeneste som holdingselskabet måtte indeholde udskydes til realiseringstidspunktet. Det er en betingelse i ABL § 36, at der ikke sker en formueforskydning mellem selskabsdeltagerne, hvor SKM2003.574.LSR danner præcedens herfor.

Såfremt der sker en formueforskydning, så kan skattefriheden ikke opretholdes.

Hvis sønnen succederer i BM's stilling, vil han blive beskattet ved en senere afståelse, medmindre han laver samme øvelse som BM og foretager en skattefri omstrukturering, når/hvis han en dag skal generationsskifte.

BM skal være opmærksom på ejertids kravet, som påvirker holdingselskabets mulighed for at overdrage kapitalandele i driftsselskabet i en periode på 3 år fra ombytningstidspunktet, hvis skattefriheden skal opretholdes.

10.3. A/B Modellen

BM bør i denne forbindelse overveje A/B modellen, såfremt at sønnen ikke kan succedere skattefrit. Dette gøres ved en kapitaludvidelse, hvor BM herefter foreslås, at få forlods udbyttet af den frie kapital i driftsselskabet. Fordelen herved er, at så længe kapitaludvidelsen ikke foranlediger en formueforskydning, så kan BM få forlods udbyttet og på den måde kan driftsselskabets aktiemajoritet overdrages til sønnen løbende uden at der sker beskatning. I praksis er A/B Modellen først relevant efter endt ejertids krav, da flere domme har afgjort at modellen ikke kan anvendes ved en skattefri omstrukturering uden at dette vil medføre en formueforskydning. I nogle tilfælde vil kapitaludvidelsen derfor blive betragtet som et salg af driftsselskabsaktierne. Dette kan være tilfældet, hvor kapitaludvidelsen efterfølges af en kapitalnedsættelse med udlodning, eller hvis driftsselskabet ændrer sin udbyttepolitik, så moderselskabet får hele eller en forholdsmæssig større del af udbyttet. Dette kan foranledige en tilbagekaldelse af tilladelsen, jf. SKM2001.414.TSS.

Kravet til en forlods udbyttet er samtidig, at dette skal gøres på et for selskabet forsvarligt niveau.

10.4. Tilførsel af aktiver

Tilførsel af aktiver vil ligesom aktieombytningen etablere en holdingstruktur, hvor man isolerer driftsselskabet fra de øvrige aktiver som ejendom, værdipapirer og kapitalandele. Hvilket ligesom ved aktieombytning gør overdragelsen til sønnen væsentligt billigere ved et skattepligtigt salg, da han på den måde heller ikke skal vederlægge BM for ejendommen, værdipapirer og kapitalandele.

Det er også her muligt, at foretage succession i moderselskabet, hvilket medfører at sønnen skal succedere i alle aktiverne.

Hvis sønnen succederer personligt, vil han blive beskattet ved senere afståelse af holdingskabet, han kan derfor nøjes med at sælge datterselskabet, som kan afstås skattefrit til holdingselskabet.

Afståelse af holdingselskabet vil i disse tilfælde sjældent være mulige at afstå skattefrit ved succession, da holdingselskaber af denne karakter oftest vil være pengetanke.

10.5. Grenspaltning

Grenspaltningen er til forskel fra de førnævnte modeller, en model hvor der ikke etableres en holdingstruktur, men hvor BM stadig vil være den direkte kapitalejer.

Ved at grenspalte driftsselskabet ud i et nystiftet selskab, så etableres to søsterselskaber, hvori det ene besidder aktiverne ejendom, værdipapirer og kapitalandele mens den anden søster vil være driftsselskabet.

En grenspaltning vil kun give mening, såfremt denne gennemføres skattefrit, da BB ApS ikke har nogen betydelige underskud til modregning i overdragelsen, hvorfor fordelene ved en skattepligtig spaltning ikke er til stede for BB ApS.

BM kan vælge at grenspalte og på sigt lade sønnen succedere i driftsselskabet, hvor sønnen herefter indtræder i BMs skattemæssige stilling. På den måde udskyder BM og sønnen realisationsbeskatningen til det tidspunkt, hvor de overtagne aktiver afstås.

En skattefri grenspaltning kan gennemføres med eller uden tilladelse. Hvis BM beder om tilladelse, skal han i ansøgningen angive den forretningsmæssige begrundelse, som i hans tilfælde er med henblik på et fremtidigt generationsskifte, samt de finansieringsmæssige udfordringer for sønnen. Et generationsskifte er tidligere blevet anset som en valid begrundelse af skatterådet for skattefri omstrukturering. Fordelen ved, at ansøge om tilladelse er, at BB ApS ikke bliver omfattet af ejertids kravet på 3 år fra spaltningens dato. Hvilket betyder, at en afståelse inden for den periode ikke vil gøre grenspaltningen skattepligtig. Derfor bør BM i dette tilfælde stærkt overveje, at ansøge om tilladelse til at foretage en grenspaltning med succession.

Dog vil et muligt gave element i en fremtidig succession, have indflydelse på hvorvidt spaltningen blot bør gøres objektivt.

10.6. Sammenfatning

Det at konkludere en eksakt omstrukturingsmodel i et generationsskifte kan ikke gøres entydigt. Der er mange forskellige løsningsmodeller og disse kan kombineres næsten på for godtbefindende. En gennemgang af samtlige kombinationsmuligheder med dertilhørende konsekvenser og muligheder, besværliggøres ved den limiterede størrelse af afhandlingen, vi vil derfor foreslå en konkret generationsskifteplan for parterne.

Vores bud på den bedste løsning for BM og hans søn, vil være, at dele generationsskiftet op i flere trin.

1. Omstrukturering af BB ApS – holdingstruktur/pengetanksreglen
2. Overdragelse med succession herunder inddragelse af gaveelementsbetragtningerne
3. Finansiering
4. BMs formueforhold efter generationsskiftet

Ad 1. Omstrukturering af BB ApS – holdingstruktur/pengetanksreglen

Da BB ApS i 2013 og 2014 var en pengetank, jf. afsnit 4.7. hvor selskabet i 2015 ophører som pengetank ved køb af VVS firmaet FA ApS, muliggøres en succession til nærtstående parter. Vi foreslår i forbindelse med den fremtidige succession, at der stiftes enten en holdingstruktur eller foretager en grenspaltning.

Muligheden for at pengetanken kan ophøre på trods af gennemsnitsbetragtningen, er at indtægts- og aktivkriteriet vil blive beregnet fra omstrukturingsdatoen og dermed ikke anvender et historisk perspektiv med de tre seneste aflagte årsregnskaber.

Ulempen for BM, ved at etablere en holdingstruktur vil derfor blive, at sønnen vil succedere i hele selskabet og derfor ikke kun i driftsdelen.

Fordelen ved grenspaltning er, at successionsreglerne kan anvendes på driftsselskabet alene og for at gennemføre successionen med det samme, så har det en tidsmæssig betydning om BM vælger at søge om tilladelse eller ej. Hvis BM får tilladelse, så gælder ejertids kravet kun, hvis tilladelsen gives med betingelser herom.

Vi vil derfor opfordre BM til, at søge tilladelse til at foretage en grenspaltning af driftsselskabet såfremt sønnen skal succedere i 2016, for derefter at lade sønnen succedere heri. Årsagen til, at vi ikke anbefaler det objektive spor i dette tilfælde for indkomståret 2016, skyldes altså værnsreglen om ejertids kravet. Successionen bør kun foretages i 2016 såfremt at SKAT giver tilladelse herved og at der ikke foreligger et gaveelement ved overdragelsen.

Såfremt der overdrages med en gave, kan det have en økonomisk betydning for sønnen om BM anvender det subjektive- eller objektive spor. Eftersom det vil være en fordel at succedere på det tidspunkt, hvor den laveste gaveafgiftssats kan anvendes, jf. beregning i afsnit 9.4 og 9.6. Dette er selvfølgelig forudsat at handelsværdien ikke afviger væsentligt, hvilket udviklingstendensen ikke umiddelbart giver anledning til at tro.

Ad 2. Overdragelse med succession herunder Inddrage gave elements betragtningerne

Vi anbefaler derfor, at en del af overdragelsen gives med gave, således sønnen kan få et nedslag i værdien af det overdragede driftsselskab efter ABL 34, jf. beregning i afsnit 9.4 og 9.6.

Vi fremfører derfor to scenarier for overdragelsen, hvor der i begge tilfælde skal beregnes en passivpost. Enten overdrages hele BB ApS eller alternativt overdrages driftsdelen af BB ApS.

Ved overdragelse af hele BB ApS, så foreslås vederlaget at udgøre en betydelig større andel af den overdragne værdi, da det for BM også er den formue som skal forsørge ham fremadrettet. Derfor har vi i beregningen foreslået et vederlag på kr. 5 mio.

Ved overdragelse af driftsselskabet alene, så foreslås vederlaget at udgøre kr. 1 mio., da BM har foretaget grenspaltning af de øvrige værdier svarende til kr. 8,915 mio.

Ad 3. Finansiering

Efter de under ad 2 opstillede scenarier, hvor sønnen skal vederlægge henholdsvis kr. 5 mio. eller kr. 1 mio.. Såfremt sønnen ikke kan erlægge disse beløb fra egne midler, så kan han vælge at søge andre finansieringsmuligheder enten ved at optage banklån, lån ved uafhængig part på markedsmæssige vilkår eller ved crowdfunding.

Sønnen kan ligeledes opnå finansiering hos BM, ved at BM udsteder et simpelt gældsbrief på beløbet uden forrentning. Denne type finansiering vil lette finansieringsomkostningerne betragteligt, hvilket er at foretrække for sønnen. Dog oppebærer BM risikoen for, at han ikke får sine penge, hvis selskabet skulle gå konkurs og sønnen bliver insolvent.

Vi anbefaler, at BM udsteder et simpelt gældsbrief uden forretning for at sikre sønnen de bedst mulige vilkår. Men det er en risikoafvejning BM må gøre sig inden finansieringen foretages.

Ad 4. BMs formueforhold efter generationsskiftet

Efter en endt grenspaltning, hvor driften og øvrige aktiver bliver adskilt, vil successionen medføre at BM udtræder fuldt af driftsselskabet, han vil skulle vederlægges kr. 1 mio. fra sønnen, hvilket vil blive gjort ved simpelt gældsbrief. Resten af handelsværdien bør gives i gave. Det foreslås derfor at selve successionen udføres i 2020, såfremt BM vurderer at handelsværdien ikke ændres væsentlig. Da generationsskiftet vil medføre at sønnen får en betragtelig besparelse i gaveafgiften fra en afgift på 15 % til en afgift på 5 %. BM vil efter endt succession med sønnen stadig have aktiver i form af ejendom, værdipapirer og kapitalandelene i FA ApS. De nævnte aktiver kan han løbende trække udbytte af eller helt vælge at afstå, hvorefter udbytte samt afståelse vil blive skattepligtig efter ejendomsavancebeskatningsloven, kursgevinstloven og aktieavancebeskatningsloven, så længe BM er den direkte kapitalejer.

Såfremt BM ikke forventer at sælge aktiverne i nærmeste fremtid, vil han efter endt ejertids krav, kunne foretage en aktieombytning i det nye selskab og på sigt afstå aktiverne skattefrit. Dette kræver dog en tidshorisont på op til 6 år og vil ikke nødvendigvis være en fordel, såfremt datterselskabet FA ApS og ejendomsværdien bliver forringet.

BM bør efter vores opfattelse ved beslutning af ovennævnte løsningsforslag, tage stilling til hans personlige behov for udnyttelse af de opsparede værdier i selskabet, og hvor meget han vil udlodde som udbytte over en årrække samt finansieringen af sin pension. Beslutningen herfor vil også have en påvirkning på generationsskiftet til sønnen, da forskellen imellem at succedere i hele selskabet og kun driftsselskabet med 2 så forskellige vederlag, vil få stor betydning for sønnens økonomiske råderum.

Parterne bør huske på, at lovgivers hensigt med generationsskifter er, at sikre selskabers fortsatte drift og ikke nødvendigvis, at sikre en overdragelse til lavest mulige beskatning. Beskatningselementet er en mulighed for fremadrettet at sikre de bedste levebetingelser i selskaberne.

11. Perspektivering

Et generationsskiftes primære formål er at videreføre en allerede eksisterende virksomhed til den næste generation. Hvorfor lovgivningen både på det skatteretlige og selskabsretlige område, reguleres løbende for at smidiggøre processerne og strukturændringerne heri. I forbindelse med denne betragtning, offentliggjorde regeringen aftale til finansloven 2016 den 19. november 2015, hvor det blev bestemt at nedsætte bo og gaveafgiften ved overdragelse af erhvervsvirksomheder. Den konkrete model for gaveafgiftsnedsættelsen ville først forekomme første halvår 2016 og er endnu ikke blevet fremlagt. Hvorfor den konkrete konsekvens af nedsættelsen stadig er en ubekendt. Beslutningen for at regulere gaveafgiften ligger dog lige for, da afskaffelsen af formueskattekursen d. 5. februar 2015, medførte et dyrere og mindre fordelagtigt generationsskifte. Reduktionen af afgiften, kan i mange henseender ses, som en slags erstatning for formueskattekursen og et værktøj til at lette den direkte finansiering for erhververen.

Ændringen vil medføre en uforholdsmæssig afgiftsbelægning, når vi anskuer den erhvervsrelateret kontra den private bo- og gaveafgift. Dette kan efter vores opfattelse danne præcedens for spekulation i generationsskifter med en større ejerkreds af arvinger, da incitamentet for ikke at indgå i den erhvervsrelaterede ejerkreds med en gaveafgift forsvinder med reguleringen.

Det vil for en privat afgivet gave koste kr. 100.000 mere i gaveafgift pr. million der gives i privat regi i alt kr. 150.000 i afgift, mod kr. 50.000 ved en erhvervsrelateret gave.

Denne forskel kan i værste fald skabe uhensigtsmæssige overdragelser, hvor børn med manglende kompetencer i det pågældende erhverv, kan skabe urentable virksomheder. Enten ved manglende evner til at agere i det pågældende marked, eller ved at udlodde udbytte indtil soliditeten formindskes til et absolut minimum.

Regeringen har oplyst at hensigten med gaveafgiftsnedbringelsen er at lette finansieringen og sikre den fremtidige drift i virksomheden for familier og nærtstående parter. Regeringens hensigt er reel og vil give familier med ønske om et generationsskifte, en billigere overdragelse hvad angår afgiftsbelægningen. Den gradvise mindskelse af gaveafgiften kan dog i værste fald, medføre et kortvarigt ophør for successioner med et gaveelement, hvilket kan koste samfundsmæssigt med manglende indkomst af afgifter.

En af de største udfordringer for generationsskifter i dag og i den nærmeste fremtid, kan derfor blive at de ændrede afgiftssatser danner grundlag for udskudte overdragelser til børnene. Hvilket ikke nødvendigvis er direkte til fordel for selve driften i virksomhederne, da et generationsskifte kan skyldes flere ting, eksempelvis at overdrageren kan mangle lysten til at videreføre virksomheden. Man bør derfor fokusere på at give den fornødne rådgivning til alle parterne og sikre at overgangsfasen i generationsskiftet tilpasses den enkelte virksomhed.

Afhandlingen har gennemgået flere omstruktureringsmodeller, der alle belyser forskellige selskabsstrukturer. Selskabsstrukturerne skaber nye situationer, hvor de kan give muligheder for fremtidige ændringer eller skatteoptimere et generationsskifte. Afhandlingen fremviser også at det erhvervsrelaterede skatteprovenu på sigt vil blive det samme, men hvor den latente skat kan skubbes helt hen til en fremtidig realisering af selskabet, hvor successionen kan anses som en fordelagtig metode hertil.

Forskydning af skatten, udskyder den latente skattebetaling i generationsskifter ved succession og har på kort sigt en negativ likvid effekt for staten. Dette gør sig også gældende for nedbringelse af gaveafgiften, men vil lette finansieringen for erhverver. Det er ligeledes blevet anfægtet af erhvervsledere at beskatningen er uforholdsmæssig høj, da erhverver først beskattes 15 % af gaven og herefter 27 og 42 % af det fremtidige udbytte, hvor der i forvejen er aflagt selskabsskat. Reduktionen af gaveafgiften vil efter vores vurdering sikre flere generationsskifter på længere sigt, hvor der formentlig vil være et kort ophold i den nærmeste fremtid.

Den gradvise reduktion af gaveafgiften kan, såfremt den bliver endelig godkendt, derfor give staten en udfordring på kort sigt.

12. Litteraturliste

12.1. Bøger

- Generationsskifte og omstrukturering, 4. udgave, 1. oplag 2013, Jurist og Økonomforbundets forlag, af Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen, ISBN 978-87-574-3058-5

12.2. Artikler

- Aftale mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti - Finansloven for 2016 (19. november 2015)
- Formueskattekursen afskaffes publiceret af PWC
- Generationsskifte indenfor familien af Beierholm Revision

12.3. Juridiske vejledninger, lovforslag og bestemmelser

- Den juridiske vejledning 2016-1, udgivet 29. januar 2016, ISBN 978-87-93417-21-2
- TSS-cirkulære 2000-9: Cirkulære om værdiansættelse af aktier og anparter
- TSS-cirkulære 2000-10: Cirkulære om vejledende anvisning om værdiansættelse af goodwill
- L110 (2006-07) – Lov nr. 343 af 18. april 2007
- L23 - Lov om ændring af årsregnskabsloven, selskabsloven og forskellige andre love

12.4. Lovbestemmelser

- Kildeskatteloven ved lovbekendtgørelse nr. 117 af den 29. januar 2016
- Aktieavancebeskatningsloven ved lovbekendtgørelse nr. 1082 af den 8. september 2015
- Afskrivningsloven ved lovbekendtgørelse nr. 948 af den 17. august 2015
- Boafgiftsloven ved lovbekendtgørelse nr. 47 af den 12. januar 2015
- Ejendomsavancebeskatningsloven ved lovbekendtgørelse nr. 1200 af den 30. september 2013
- Fusionsskatte loven ved lovbekendtgørelse nr. 1017 af den 24. august 2015
- Kursgevinstloven ved lovbekendtgørelse nr. 1113 af den 18. september 2013
- Ligningsloven ved lovbekendtgørelse nr. 1081 af den 7. september 2015
- Selskabsskatteloven ved lovbekendtgørelse nr. 680 af den 20. maj 2015
- Virksomhedsskatteloven ved lovbekendtgørelse nr. 1114 af den 18. september 2013
- Årsregnskabsloven ved lovbekendtgørelse nr. 1580 af den 10. december 2015

13. Bilagsoversigt

Bilag 1- Definition/lovforkortelser

ABL:	Aktieavancebeskatningsloven
AL:	Afskrivningsloven
BAL:	Boafgiftsloven
EBL:	Ejendomsavancebeskatningsloven
FUL:	Fusionsskatteloven
KGL:	Kursgevinstloven
KSL	Kildeskatteloven
LL:	Ligningsloven
LR:	Ligningsrådet
LSR:	Landsskatteretten
LV:	Ligningsvejledningen
SEL:	Selskabsskatteloven
SKM:	Skattemæssige meddelelser
VLR:	Venstre Landsret
VSL:	Virksomhedsskatteloven
ØLR:	Østre Landsret
ÅRL:	Årsregnskabsloven

Bilag 2 – Byggemand Bob ApS resultatopgørelse 2013, 2014, 2015

	Byggemand Bob ApS				
noter		2015	2014	2013	
1	BRUTTOFORTJENESTE	1.700.000	1.800.000	2.070.000,00	
	Personaleomkostninger	-1.650.000	-1.400.000	-1.500.000,00	
	Andre finansielle indtægter	765.000	100.000	10.000,00	
	Andre finansielle omkostninger	-110.000	-130.000	-100.000,00	
	RESULTAT FØR SKAT	705.000	370.000	480.000,00	
	Skat af årets resultat	-165.675	-90.650	-120.000,00	
	ÅRETS RESULTAT	539.325	279.350	360.000,00	
	FORSLAG TIL RESULTATDISPONERING				
	Overført resultat	-539.325	-279.350	-360.000,00	
	DISPONERET I ALT	-539.325	-279.350	-360.000,00	

Bilag 3 – Byggemand Bob ApS balance 2013, 2014, 2015

	Aktiver	2015	2014	2013
2	Kapitalandele i datterselskaber	5.000.000	-	-
	Kapitalandele i datterselskaber	5.000.000	-	-
	Grunde og bygninger	3.000.000	3.000.000	3.000.000
	Produktionsanlæg og maskiner	1.150.000	1.200.000	1.500.000
	Materielle anlægsaktiver	4.150.000	4.200.000	4.500.000
	Anlægsaktiver	9.150.000	4.200.000	4.500.000
	Fremstillede færdigvarer og handelsvarer	300.000	200.000	150.000
	Varebeholdninger	300.000	200.000	150.000
	Værdipapirer	865.000	5.100.000	5.000.000
	Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	580.000	630.000	700.000
	Igangværende arbejder for fremmed regning	175.000	180.000	300.000
	Andre tilgodehavender	8.500	11.000	10.000
	Periodeafgrænsninger	49.613	47.250	45.000
	Tilgodehavender	1.978.113	6.168.250	6.205.000
	Likvide beholdninger	3.350.000	3.350.000	3.350.000
	Omsætningsaktiver	5.328.113	9.518.250	9.555.000
	Aktiver	14.478.113	13.718.250	14.055.000

	Passiver	2015	2014	2013
	Virksomhedskapital	500.000	500.000	500.000
	Overført resultat	11.809.350	11.530.000	11.170.000
	Årets resultat	539.325	279.350	360.000
	EGENKAPITAL	12.848.675	12.309.350	12.030.000
	Prioritetsgæld	300.000	400.000	500.000
	Langfristet gældsforpligtelser	300.000	400.000	500.000
	Leverandører af varer og tjenesteydelser	405.438	275.000	350.000
	Anden gæld	924.000	733.900	1.175.000
	Kortfristede gældsforpligtelser	1.329.438	1.008.900	1.525.000
	GÆLDSFORPLIGTELSE	1.629.438	1.408.900	2.025.000
	PASSIVER	14.478.113	13.718.250	14.055.000

Bilag 4 – Byggemand Bob ApS noter 2013, 2014, 2015

1	BRUTTOFORTJENESTE				
	Omsætning	4.500.000		5.200.000	5.000.000
	Vareforbrug	-2.025.000		-2.392.000	-2.200.000
	Fremmed arbejde	-775.000		-1.008.000	-730.000
	Bruttofortjeneste	1.700.000		1.800.000	2.070.000
	Kapitalandele i FA ApS				
2	Kapitalandele i datterselskaber	5.000.000			
	Kapitalandele i alt	5.000.000			
	Byggemand Bob ApS ejer 100 % af FA ApS, selskabet er købt d. 10. november 2015.				

Bilag 5 – kapitalfaktor skema

Levetid (år)/rente	9 pct.	10 pct.	11 pct.	12 pct.	13 pct.
1	0,46	0,45	0,45	0,45	0,44
2	0,90	0,89	0,88	0,87	0,86
3	1,31	1,30	1,28	1,26	1,25
4	1,71	1,68	1,65	1,63	1,60
5	2,08	2,04	2,00	1,96	1,93
6	2,43	2,38	2,33	2,28	2,23
7	2,76	2,70	2,63	2,57	2,52
8	3,08	3,00	2,92	2,85	2,78
9	3,38	3,28	3,19	3,10	3,02
10	3,66	3,55	3,44	3,34	3,25
11	3,93	3,80	3,68	3,57	3,46
12	4,18	4,04	3,90	3,77	3,65
13	4,42	4,26	4,11	3,97	3,83
14	4,65	4,47	4,31	4,15	4,00
15	4,87	4,68	4,49	4,32	4,16

Kilde: C.C.6.4.1.2 Værdiansættelse af goodwill - Skatteministeriets cirkulære nr. 44 af 28. marts 2000.

Bilag 6 – Skattesatser selskaber

Skattesatser mv.	2015	2016
Kildeskatter af - udbytter - nedsat sats, hvis mindre end 10 pct. af aktiekapitalen og der foreligger aftale om udveksling af oplysninger - royalties (§ 2)	27 pct. 15 pct. 25 pct.	27 pct. 15 pct. 22 pct.
Min. indkomstandel her fra landet, der giver adgang til beskatning efter grænsegængerreglerne (§ 5 A)	75 pct.	75 pct.
Maks. procent der kan overføres af overskuddet til medarbejdende ægtefælle (§ 25 A)	50 pct.	50 pct.
Passivpost ved gaveafgiftsberegning vedr. overdragelse af aktiver (§ 33 D) - ved fortjeneste, der ikke er aktieindkomst - ved fortjeneste af aktier - ved virksomhedsopsparing og konjunkturudligningskonto - for overskud opsparet i 1987-1990 (kun virksomhedsopsparing) - for overskud opsparet i 1991 (kun virksomhedsopsparing) - for overskud opsparet i 1992-1998 (1993-1998 for konjunkturudligningskonto) - for overskud opsparet i 1999-2000 - for overskud opsparet i 2001-2004 - for overskud opsparet i 2005-2006 - for overskud opsparet i 2007-2013 - for overskud opsparet i 2014 - for overskud opsparet i 2015 - for overskud opsparet i indkomståret 2016 og senere indkomstår	30 pct. 22 pct. 0 pct. 9,0 pct. 12,0 pct. 13,5 pct. 15,0 pct. 16,5 pct. 18,75 pct. 19,1 pct. 19,9 pct.	30 pct. 22 pct. 0 pct. 9,0 pct. 12,0 pct. 13,5 pct. 15,0 pct. 16,5 pct. 18,75 pct. 19,1 pct. 19,9 pct. 21,0 pct.
Min. ejerandele for beskatning af udbetalte vederlag som A-indkomst (§ 43) - min. aktiekapital i selskabet - stemmевærdi i selskabet (mere end) - min. ejerandel i personligt ejet virksomhed	25 pct. 50 pct. 25 pct.	25 pct. 50 pct. 25 pct.
Indeholdelsesprocent ved manglende skattekort (§ 48)	55 pct.	55 pct.
Bruttoskattesats for begrænset skattepligtige arbejdsudlejede personer (§ 48 B)	30 pct.	30 pct.
Bruttolønsskat for udenlandske forskere og nøglemedarbejdere (§§ 48 E - F) Se også Den juridiske vejledning afsnit <u>C.F.6. Forskerskatteordningen</u> (åbner i nyt	26 pct.	26 pct.

vindue).		
Procent ved betaling af forskudsskat efter indkomstårets udløb. P.a. rente ved beregning af dag-til-dag rente for restskat vedr. foregående indkomstår (§ 59) Link til seneste meddelelse fra SKAT om rentesatserne til beregning af dag-til-dag rente mv.	2,9 pct.	2,2 pct.
Procenttillæg for restskat og overskydende skat vedr. foregående indkomstår. - For restskat under/over indregningsgrænsen (§ 61) - For overskydende skat (§ 62) Link til seneste meddelelse fra SKAT om rentesatserne til beregning af dag-til-dag rente mv.	4,9 pct. 0,5 pct.	4,2 pct. 0,5 pct.
Udbytteskat af aktieudbytte (§§ 65 og 65 A)	27 pct.	27 pct.
Udbytteskat af aktieudbytte der modtages af selskaber, foreninger og fonde m.v. (§ 65)	22 pct.	22 pct.
Udbytteskat af udbytte til investeringsselskaber m.v. (§ 65)	15 pct.	15 pct.
Skat af royalty der udbetales til personer eller selskaber (§ 65 C)	25 pct.	22 pct.
Skat på rentebetalinger mv. til visse koncernforbundne selskaber (§ 65 D)	25 pct.	22 pct.
Procentsats for frivillig arbejdsgiverbetaling af skatter m.v. af skattepligtige rejse- og befordringsgodtgørelse (§ 69 A)	56 pct.	56 pct.

Kilde: Lovbekendtgørelse nr. 117 af 29. januar 2016 af kildeskatteloven